

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ТРЕЋЕ ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ
Први дан рада
19. јул 2017. године

(Седница је почела у 10.10 часова. председава Маја Гојковић,
председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштоване даме и господо народни посланици,
отварам седницу Трећег ванредног заседања Народне скупштине Републике
Србије у Једанаестом сазиву.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика
констатујем да седници присуствује 140 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали,
молим народне посланике да убаци своје идентификационе картице у
посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање
утврђено да су у сали присутна 142 народна посланика, те констатујем да
имамо услове за даљи рад.

Поштовани народни посланици, молим вас да минутом ћутања
одамо пошту преминулом народном посланику Јову Остојићу.

Обавештавам вас да су спречени да седници данас присуствују
следећи народни посланици: Марко Ђуришић и Ненад Константиновић.

Сагласно члану 86. став 2. Пословника Народне скупштине,
обавештавам вас да је седница сазвана у року краћем од рока утврђеног у
члану 86. став 1. Пословника Народне скупштине због потребе да Народна
скупштина у законом утврђеним роковима заврши избор по тачкама
дневног реда.

Достављени су вам записник седнице Другог ванредног заседања
Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву и записник
Девете Посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у
Једанаестом сазиву.

Прелазимо на одлучивање.

Стављам на гласање записник седнице Другог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, одржане 24. и 26. јуна 2017. године.

Закључујем гласање: за – 141, против – нико, уздржан – један, није гласало 29.

Констатујем да је Скупштина усвојила Записник седнице Другог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, одржане 24. и 26. јуна 2017. године.

Стављам на гласање записник Девете Посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, одржане 28. и 29. јуна 2017. године.

Закључујем гласање: за – 144, против – један, уздржаних – нема, није гласало 29.

Констатујем да је Скупштина усвојила Записник Девете Посебне седнице Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, одржане 28. и 29. јуна 2017. године.

Примили сте оставку народног посланика Бранка Ружића на функцију народног посланика у Народној скупштини Републике Србије и Извештај Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања Народне скупштине поводом разматрања ове оставке, који је утврдио да је подношењем оставке наступио случај из члана 88. став 1. тачка 2) Закона о избору народних посланика, па предлаже да Народна скупштина у смислу члана 88. став 3. и став 4. истог закона констатује престанак мандата овом народном посланику.

Такође, Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања утврдио је да је наступањем смрти народног посланика Јова Остојића наступио случај из члана 88. став 1. тачка 8) Закона о избору народних посланика, па предлажем да Народна скупштина у смислу члана 88. став 3. и став 4. истог закона констатује престанак мандата овом народном посланику.

Народна скупштина, сагласно члану 88. став 1. тачке 2. и 8. и ставови 3. и 4. Закона о избору народних посланика, на предлог Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања, констатује да је престао мандат пре истека времена на које су изабрани – народном посланику Бранку Ружићу даном подношења оставке а народном посланику Јову Остојићу даном наступања смрти.

Сагласно Закону о избору народних посланика, извршиће се попуњавање упражњених посланичких места у Народној скупштини.

Поштоване даме и господо народни посланици, уз сазив седнице Трећег ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву, које је сазвано на захтев 157 народних посланика, сагласно члану 106. став 3. Устава Републике Србије, члану 48. став 3. Закона о Народној скупштини и члану 249. Пословника Народне скупштине, достављен вам је и захтев за одржавање ванредног заседања Народне скупштине, са одређеним дневним редом садржаним у том захтеву.

Дневни ред:

1. Избор чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, са листа које су поднели овлашћени предлагачи:

- председник Републике (број 02-1924/17 од 7. јула 2017. године),
- Врховни касациони суд (број 02-15/17 од 4. јануара 2017. године),
- Државна ревизорска институција (број 02-620/17 од 9. марта 2017. године),
- Социјално-економски савет (број 02-1669/17 од 6. јуна 2017. године), и
- заједно Удружење новинара Србије (УНС) и Независно удружење новинара Србије (НУНС) (број 02-2067/15 од 9. августа 2016. године),

2. Предлог одлуке о избору чланова Фискалног савета, који је поднео Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава (број 02-1950/17 од 11. јула 2017. године) на основу предлога овлашћених предлагача: председника Републике, министра финансија и гувернера Народне банке Србије,

3. Предлог одлуке о избору Заштитника грађана, који је поднео Одбор за уставна питања и законодавство (број 119-2000/17 од 14. јула 2017. године).

Народни посланик Александар Мартиновић, на основу члана 92. став 2, члана 157. став 2. и чланова 192. и 193. Пословника Народне скупштине, предложио је да се обави заједнички јединствени претрес о: Избору чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, са листа које су поднели овлашћени предлагачи, Предлогу одлуке о избору чланова Фискалног савета, који је поднео Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава, и Предлогу одлуке о избору Заштитника грађана, који је поднео Одбор за уставна питања и законодавство.

Да ли народни посланик др Александар Мартиновић жели реч?

(Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 145, против – 15, уздржаних – нема, није гласало 22 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Прелазимо на рад по дневном реду.

Прелазимо на тачке 1, 2 и 3 дневног реда – ИЗБОР ЧЛАНОВА ОДБОРА АГЕНЦИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ, ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА ФИСКАЛНОГ САВЕТА и ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА (заједнички јединствени претрес).

Сагласно члану 90. став 1. Пословника, обавештавам вас да су позвани да данашњој седници присуствују: Јанко Лазаревић, заменик председника Врховног касационог суда, Радослав Сретеновић, председник Државне ревизорске институције, Душан Петровић, секретар Социјално-економског савета, и Владимир Радомировић, председник Удружења новинара Србије.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 192. став 3, а сходно члану 157. став 2. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички јединствени претрес о: Избору чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, са листа које су поднели овлашћени предлагачи, Предлогу одлуке о избору чланова Фискалног савета, који је поднео надлежни одбор и Предлогу одлуке о избору Заштитника грађана, који је поднео надлежни одбор.

Да ли предлагачи, односно представници предлагача желе реч?

(Не.)

Да ли известиоци надлежних одбора желе реч? (Не.)

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Да.)

Немам пријаве, немам ни листу, још увек.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Мариника Тепић.

Изволите.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председнице.

Уважене колегинице и колеге народни посланици, уважени гости, ја ћу се осврнути на тачку дневног реда која је заправо најактуелнија, а то је Одлука о избору Заштитника грађана, која у јавности изазива највише пажње.

Наиме, пет месеци смо чекали да се пронађе по свој прилици адекватан кандидат владајуће већине и била сам уверена да ће петомесечна потрага за, верујући, правном громадом, за доајеном у заштити људских и мањинских права бити успешна и да ћемо таквог кандидата имати.

Мада, таквог смо имали буквално пред носом у лику тренутног вршиоца дужности Заштитника грађана, господина Милоша Јанковића, за којег сам веровала да ће бити и званични кандидат надлежног одбора и којег би подржала Нова странка, а свакако и Посланички клуб самосталних посланика. Међутим, то се није догодило.

Ми смо као народни посланици добили за предлог човека који се зове Зоран Пашалић, са биографијом на пуних осам страна у којој нисмо нашли ништа што испуњава услове по Закону о заштитнику грађана за његов избор осим једног јединог, а то је да је дипломирани правник.

Три наредна кључна услова, која гласе – да кандидат треба да има најмање 10 година искуства на правним пословима који су од значаја за обављање послова из надлежности Заштитника грађана, затим, услов трећи, да поседује високе моралне и стручне квалитете и, услов четврти, да Заштитник грађана има запаженог искуство у заштити права грађана, кандидат посланичке већине и владајуће већине не испуњава, дакле пред нама је кандидат који испуњава један једини услов по Закону о Заштитнику грађана и ништа више од тога.

Ако пажљиво прочитате биографију на основу које ми треба да донесемо и одлуку о свом изјашњавању, ви ћете видети да у тих осам штампаних страна једва на половини стране имамо формалне податке који се тичу образовања овог господина, а сам ја из медија сазнала да је студирао правни факултет 13 година. То овде, додуше, не пише, али упознати са ситуацијом тврде да је то тачно. То је та правна громада, која је студирала 13 година, дакле три пута дуже но што се студира на основним студијама правних факултета, а осталих седам страна је посвећено његовом такозваном посебном искуству, где имамо десетине и десетине семинара, пројеката, организовања активности које немају ама баш никакве везе са квалификацијама које треба да га кандидују за Заштитника грађана.

Имамо наведених 16 догађаја где пише координаторско и организаторско искуство Зорана Пашалића у оквиру ангажовања у Удружењу судија за прекршаје. Ја бих само да скренем пажњу да не расправљамо о конкурсу, на пример, за неко корпорацијско радно место где се тражи добар организатор догађаја или координатор догађаја, већ о Заштитнику грађана. Шеснаест таквих догађаја, ако је то квалификација за будућег заштитника грађана у области људских и мањинских права, бојим

се да сте промашили тему или да онај који је писао ову биографију није знао за шта предлаже овог кандидата.

Онда се наводи, није ме мрзело да бројим, 44 семинара на којима је Зоран Пашалић учествовао, а од тога само су два на којима је био предавач. Дакле, 42 семинара је у биографији овог човека наведено као неко репрезентативно искуство у области, тако би требало да буде, заштите људских и мањинских права овог будућег заштитника грађана, и то, притом, без икаквог доказа да је он на њима чак и учествовао. Ми уопште немамо никакву потврду, никакав сертификат, никакву диплому да је ова особа учествовала уопште на овим семинарима, макар и у форми партиципанта. Дакле, чак и за чланове РЕМ-а тело које је у овој скупштини одлучивало о кандидатима тражило је да се доставе докази и потврде о кандидатима да су у свом посебном искуству имали учешћа на стручним семинарима. То се у овом случају није догодило. Ми немамо никакву потврду да је чак и ово тачно.

Оно што, међутим, не пише у његовој биографији, а тачно је, то је и он сам изјављивао и по томе је заправо и познат најширој јавности, јесте нешто што се управо коси са условима за избор Заштитника грађана по надлежном закону и зашто ја сматрам да он не испуњава елементарне услове, то је, на пример, услов три – да поседује високе моралне и стручне квалитете. Дакле, кандидат Пашалић, што се тиче својих моралних квалитета, познат је широј јавности по учешћу у серијалу „Инсајдера“ који се бавио проблематиком у фудбалу, навијачима, у криминалу, наравно, што прати ова област друштвеног и јавног живота у Републици Србији, где је сам Зоран Пашалић изјавио да он не види никакав проблем у томе да као прекршајни судија седи у скупштини спортских клубова са навијачима који се терете за прекршаје за ношење оружја без дозволе и за разне друге озбиљне прекршаје. Дакле, сам је изјавио у камеру и то су чули, наравно, наши грађани.

Оно што можда може да кандидује, у маниру ове владајуће већине, Зорана Пашалића за место Заштитника грађана, јесте евентуално промена дреса у сваком смислу, па тако почев од спортских клубова, када је сам изјавио да када је схватио да не може ништа да уради као члан Скупштине спортског клуба „Црвена звезда“, а он је лепо прешао у Фудбалски клуб „Партизан“ у истом статусу члана Скупштине. Исто то се дешавало и на његовом професионалном плану. Подсетићу и предлагаче, верујући да можда не поседују све информације које би требало, јер да их поседују сигурна сам да пред Народну скупштину и народне посланике не би изашао са оваквим кандидатом, да је толико критикована, осуђивана, оклеветана,

оцрњена реформа правосуђа која је била спроведена 2010. године управо на највиши судијски ранг подигла Зорана Пашалића.

Зоран Пашалић је по званичним подацима највише напредовао у фази реформе правосуђа 2010. године, када је постао председник Прекршајног апелационог суда. Дакле, то је особа која је парадигма те реформе правосуђа коју ова парламентарна већина, владајућа већина критикује на сва звона а ево сада је у прилици да сама кандидује особу која је, рекла бих језиком разумљивим за све, највише профитирала или једна од особа која је највише профитирала и највише напредовала управо у тој реформи правосуђа 2010. године.

Оно што додатно наводи и нас из Нове странке и колеге из Клуба самосталних посланика да не подржимо овај предлог, јесте и то да још једном апелујемо на предлагача да га повуче, јер има сасвим довољно времена до августа месеца када треба да се изабере нови заштитник грађана, да још једном добро погледа и простудира квалификације Зорана Пашалића за функцију Заштитника грађана.

И, у односу на примере које сам дала његовом партиципацијом у фудбалским клубовима, ћутањем и игнорисањем чињенице да ту партиципира заједно са навијачима, са људима који се терете за прекршаје и нека друга тежа кривична дела, ми смо забринути како би, уколико буде изабран Зоран Пашалић, тумачио право, ево на пример у конкретном случају који тишти нашу земљу већ неколико дана, а то је случај узастопних убистава жена у центрима за социјални рад, дакле у државним установама.

Да ли би овакав заштитник грађана тумачио право на тај начин да покрене поступак и испита да ли се државна установа, односно орган управе огрешио о грађане које је требало да штити, да им помогне? Да ли је било пропуста у раду? Да ли је било благовременог начина да се реагује да не би падале главе жена пред насилницима, иначе одраније познатим по својим насилничким досијеима, или би кандидат и Заштитник, као што је Зоран Пашалић, на то окренуо главу, игнорисао ову ситуацију, аплаудирао министру, и претходном, нарочито, који је и најзаслужнији за тај немар, Александру Вулину, с обзиром на то да не може да надзире њихов рад и правио би се да се то не дешава или да се ништа није десило.

Дакле, није само питање формалних квалификација, иако ни формалне услове овај кандидат не испуњава, кажем, осим тога да је дипломирани правник. Кључно питање је како би оваква особа тумачила право, нарочито у тако сензибилној области као што је заштита људских и мањинских права, а као што знате, а сви се заклињемо у европски пут ове земље. Поглавље 23, у преговарачком поступку капитално и изузетно

важно за ову земљу, нужно за отварање било ког наредног поглавља, управо посебну пажњу посвећује људским и мањинским правима. У свим билатералним сусретима које сам имала прилику да водим и разговарам са колегама европарламентарцима или представницима Европске уније изричито су увек инсистирали на независности и на оснаживању и јачању независних, самосталних органа, као што је у овом конкретном случају Заштитник грађана.

Је не да се бојим да је то немогуће са избором Зорана Пашалића, сигурна сам да је то немогуће, што његова црно на бело биографија предложена не само грађанима, него се може прочитати врло једноставно и на интернет сајту Парламента, дакле доступна је свима, може да се закључи – додатно ме брине шта је оно што не пише, осим овога што смо из медија сазнали, а да апсолутно доказује нестручност овог човека да се бави овако озбиљним питањима.

Не доводим у питање његово добро или мање добро искуство у прекршајном делу судске праксе и претпостављам да је дугим низом година рада у тој области права неко ко заслужује пажњу у том делу права. Али овде заиста апсолутно никакве тангенте никада није имао, осим што је, ево да будем прецизна, координирао и организовао семинар који се зове „Насиље у породици у пракси судова за прекршаје“, а то је заправо семинар Женског аутономног центра. Дакле, он је ту био само у улози организатора и координатора, а не учесника, партиципанта, подржаваоца и тако даље. То просто, да не буде забуне, када неко узме да прочита биографију, па види нешто што је везано за насиље у породици, па мисли – ево, он има везе са тим. Не, он нема везе са тим, децидирано пише да је он само координирао и организовао ово искуство.

Мени је жао што, као и у случајевима неких ранијих биографија, ево сличну тачку имамо такође у обједињеној расправи, а то је избор за чланове Антикорупцијског одбора, ми у биографији имамо најневажније информације о тим кандидатима. У једном случају смо имали читав брачни опус кандидаткиње, која је била предложена за Антикорупцијски одбор. Дакле, од тога када се удала, када је родила децу, шта је био муж, шта је био отац, када се ко пензионисао, када је ко преминуо, где је радио, где су деца запослена. Дакле, имали су две стране, сећам се врло добро, за ту кандидаткињу, где смо имали више породични профил него стручни, образовани, професионални профил.

Овде можда заправо није ни имало чиме да се попуни стручни профил Зорана Пашалића у области људских и мањинских права и ја то потпуно разумем, али не разумем како је владајућа већина могла себи да допусти да након пет месеци трагања, као што сам рекла, за правничком

громадом и за неким ко би требало да буде доајен у заштити људских и мањинских права изађе са овим кандидатом, који је можда врхунски прекршајни судија, али заштитник грађана у тако осетљивом друштву, у тако фрагилној демократији каква је у Републици Србији, то је оно што бисмо номинално рекли, да не говорим о свим другим нусефектима потпуно јасног увода у аутократију и диктатуру која је на снази, Заштитник грађана треба да буде кичма сваког ко не може да се избори са својим правима пред државом, пред јавним органима, пред јавним установама, да зна да је сигуран да постоји неки заштитник који ће се заложити за њега да му помогне не само да искористи своје право него да га заштити уколико је оно угрожено од стране државе.

Сигурна сам да се то неће десити са овим кандидатом. Исто тако сам сигурна да владајућа већина није до овог тренутка у намери да повуче овај предлог. Али послушајте излагања и других колега и молим вас са пажњом, колико је год то могуће, размислите још једном, времена има, нисмо у цајтноту, ако сте чекали пет месеци, можете да сачекате још недељу и две, повлачећи овај предлог, сазивајући нову седницу и да покушате да нађете заиста Заштитника грађана по мери сваког грађанина а не по мери СНС и њених коалиционих партнера. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Жика Гојковић.

Извините, посланиче, по ком основу?

ЖИКА ГОЈКОВИЋ: Поштована председнице, повреда Пословника, члан 107. Повређено је достојанство Скупштине. Повређено је у неколико наврата. Иначе гледам да се не јављам по Пословнику, једино када баш стварно морам, али постало је неподношљиво слушати колегиницу која је малопре говорила, поготово када прича о моралу.

Мислим да су речи попут „диктатуре“ и сличних израза које је малопре користила, као и паушалних процена и неистина које је износила нешто што ипак не треба да се слуша у овом дому, поготово када долази из уста већ који пут, већ који пут од посланице која је док је била покрајински секретар делила новац тако да је то страшно и описати. Сви они који се баве политиком довољно је да погледају расподелу новца за време њеног мандата и све ће вам бити јасно, где су деца ометена у развоју била закинута за финансијска средства, која су била у најнижем облику.

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, не могу у оквиру повреде Пословника да залазим у квалификације посланице.

ЖИКА ГОЈКОВИЋ: Једноставно, морам да кажем, јер се ради о особи која константно овде говори о моралу и стално држи неке предавања. Ја вас разумем да ви не знате ове податке и да нисте могли да реагујете, али као посланик сматрам се дужним да кажем да је доста више

да они који су били тотално неморални говоре овде и држе нам придице о моралу. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, посланиче.

Члан 107. нисам могла да повредим. Ако желите, гласаћемо о повреди Пословника. (Не.)

По повреди Пословника, Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем.

Рекламирам члан 106, односно нетачне податке које је изнео претходни говорник покушавајући да рекламира Пословник а заправо ушавши у реплику. Само бих вас замолила да следећи пут, осим што треба да му скренете пажњу да постоје неки државни органи који би се бавили нарочито са мном уколико сам било којим поводом и било када прекршила закон, а нарочито у време...

ПРЕДСЕДНИК: Члан 106. не говори о томе, говори да може да се говори само о тачки дневног реда, да говорника може да прекине само председник Народне скупштине и тако даље. Тако да не можемо ни да гласамо за ову повреду Пословника, јер члан 106. не одговара суштини повреде Пословника. Ви сте реплицирали.

Идемо даље.

Ђорђе Комленски.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајућа.

Другарице и другови, даме и господо, врло је интересантно од некога ко је као покрајински секретар за спорт незаконито делио новац „Слоги“ из Темерина и „Динаму 1945“ из Панчева слушати како коментарише поступање других у оквиру спортских клубова, па ваљда себе препознаје и мисли да оно што је она радила раде и други када се нађу као чланови управе одређеног клуба. Наравно да то није тачно.

Оно што је определило Одбор за уставна питања и законодавство да предложи господина Зорана Пашалића а да искључи господина Јанковића као опцију за размишљање јесте у ствари жеља за прекидом континуитета једне апсолутне злоупотребе функције Заштитника грађана у политичке сврхе. Господин Милош Јанковић се никада није оградио од недвосмислено јасног политичког деловања господина Саше Јанковића у време док је био Заштитник грађана, у дугом временском периоду; самим тим је себе искључио као озбиљну тему за размишљање.

Врло интересантно како се аргументи окрећу онако како говорнику одговара. Оно што је битно, битно је да је каријера као градског судије за прекршаје господина Зорана Пашалића почела 2003. године, када га је на ту

функцију изабрала тадашња републичка влада, његово напредовање до в.д. старешине за градског судију за прекршаје у Београду 2008. године, после тога старешине као градског судије за прекршаје покривено је једноставно његовим резултатима рада које је имао, а то је да је у просеку више од 90% одлука које је у свом раду доносио било потврђено. Шта ћете више, шта треба више да говори о способности једног правника у послу којим се бави?

Очигледно је да чак ни 2010. године, односно крајем 2009. године када су, где год су могли, избацили најбоље и најчеститије судије из правосуђа Србије, нису могли господина Пашалића да помере са места, да га не изаберу, јер једноставно његови резултати су били такви да чак ни они, иако су били бескрупулозни, нису имали храбрости да то ураде. Потврду да је господин Пашалић свој посао радио како треба као градски судија за прекршаје, да се ничим није огрешио јесте и 2013. година, односно 2010. прво, а потом и 2013. када је изабран за председника Прекршајног апелационог суда у Београду.

То су основни разлози којима се руководио Одбор када је о томе закључивао. Значи, све ово јасно указује на једну његову стабилност, на то да није политички обојен ни на који начин и да можемо очекивати да функцију Заштитника грађана неће претворити у политички бастион, злоупотребљавати за било чије потребе, било које партије, било које странке, па чак и за сопствене. Хвала.

(Мариника Тепић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Нисам видела основ за реплику. Ви сте говорили као овлашћени испред групе? Је л' тако?

(Мариника Тепић: Поменуто сам као покрајински секретар.)

Не, није било ништа у складу са чланом 104.

Да ли се неко од овлашћених јавља или да пређемо на листу?

Немојте, молим вас, да ме доводите у ситуацију да сваких десет минута питам да ли уопште неки посланик жели да говори.

Реч има народни посланик Маја Виденовић.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Хвала, поштована председнице.

Колегинице и колеге, даме и господо, сви персонални предлози који су данас на дневном реду о којима би требало да говоримо, заправо, данас говоримо о владавини права. Говоримо о људским правима, о слободама, о поштовању, независности институција, о њиховом значају, о проблемима са којима се грађани суочавају, са свим оним областима које трују наше друштво, који ударају на демократију, који нас онемогућавају да као уређено демократско друштво постанемо чланица ЕУ. Мислим да нема важније теме од те и онеспokoјава начин на који је почела ова седница, важност коју ова тема заслужује захтева од нас посебну пажњу.

Знате, друштво се брани, а демократија јача тако што се јачају независне институције. Независне институције, државни органи, савети, о чијим кандидатима ми данас говоримо, у просеку бележе једну деценију свог рада. Прву половину њиховог рада је обележила борба да успостави институције, борба за независност, борба да уопште почну да функционишу као независне институције, органи, савети, а другу половину њиховог мандата, нажалост, обележава незапамћен удар на њихову независност.

Ова власт је, морам све заједно да вас подсетим, свој мандат почела ударом на независне институције. Власт је 2012. године као први свој потез учинила смену гувернера Народне банке и поставила и изабрала овде у Скупштини замрзнуту страначку функционерку Српске напредне странке и тог дана најавила како ће ова власт изгледати. На жалост по грађане Србије, ми ту реалност живимо свих ових пет година.

Знате, опасна је власт која удара на људска права, која злоупотребљава, у чијој политици фокус нису људска права.

Ево неколико аргумената који потврђују ову тезу, која је, нажалост, данас свима јасна. Прво, однос ове власти према људским правима јесте чињеница да и последња три извештаја, а сада ћу говорити о избору за Заштитника грађана, за новог омбудсмана, нису била разматрана у пленуму. То није само однос према институцији и однос према једном човеку, нити је то извештај једног човека саме институције, то је извештај о томе како грађанке и грађани Србије живе, са којим проблемима се они суочавају. Када ви игноришете на тај начин, кршећи закон, институцију зато што вам смета у неком тренутку један човек, ви се заправо ругате, а то је недопустив однос.

Заправо, у тим извештајима говоримо који су ту највећи проблеми са којима се грађани суочавају, који су највећи проблеми са којима се данас суочавају жене, деца, наши најстарији суграђани, који су највећи проблеми са којима се суочавају особе са инвалидитетом. Све то ова власт игнорише, кршећи закон и онемогућује да о томе у Скупштини, где је место, разговарамо.

Дакле, председница Скупштине је јуче на нечему што бисмо могли да назовемо јавним сервисом СНС-а изјавила да ће функција Омбудсмана након избора Пашалића, који је кандидат Одбора, о коме ми данас говоримо, добити смисао. Ја морам све нас заједно да подсетим да је смисао институције Заштитника грађана да штити права грађана, да брани грађане од лоших потеза власти. А изјаву председнице можемо да тумачимо као најаву намере да ће та промена смисла довести до тога да ће то бити Заштитник грађана који ће бранити власт од лоших грађана. То је,

нажалост, све оно што доживљавамо већ пет година и то није први пут да смо тако нешто чули.

Дакле, у првим данима мандата будућег, готово извесно изабраног Заштитника грађана он ће се суочити са очекивањима грађана и потребом јавности да на неки начин одговори на горуће проблеме који оптерећују нашу демократију, а много важније од његових конкретних одговора јесу све оне активности које су неопходне да уследе након тога. Ову прилику ћу искористити да кандидату за новог заштитника грађана – а мало је толико важних институција било када, а посебно данас у земљи Србији, са толико урушеним независним институцијама, са толико угроженим људским правима – укажем на неколико ствари.

Прво, да ли је право на штрајк уставно или законско право? Да ли власт има право да раднике, запослене који остварују своје законско право на штрајк проглашава кривцима и оптужује их да ће они бити криви због наводног одласка неких страних инвеститора? Да ли тако власт поштује право свих запослених у овој земљи да остварују право на штрајк?

Да ли власт поштује слободу изражавања – које је уставно и законско право, елементарно људско право, без чијег поштовања нема ни демократије – тако што етикетира новинаре, тако што им прети, тако што хушка људе, тако што за државне непријатеље у Србији већ пет година проглашава сваког ко се усуди да слободно мисли а чије се мишљење не допада једном човеку или једној странци? Да ли је слобода изражавања, која је данас више него угрожена у Србији, када се представе скидају са репертоара, када се емисије скидају са телевизије, када се убија сваки простор за дијалог, без кога немамо шансе да будемо уређено демократско друштво?

Да ли грађани остварују своје право да буду информисани, а то је, подсећам вас, право сваког грађанина, да буде истинито и благовремено информисан, у земљи у којој редовне програмске шеме константно прекидају ванредне емисије, константне ванредне конференције за штампу, где се најбруталније злоупотребљава национална фреквенција која је јавно добро, тиме што она постаје најгласније и најубојитије оружје у рукама једног човека само због тога што се нечије мишљење у неком тренутку њему није допало.

Да ли је пракса, сведоци смо, нажалост, пет година, на шта упозоравају и посланици ДС, важнија од тога, и у последњим извештајима о напретку земље кандидата кога би то требало да интересује, на чињеницу да ова власт пресуђује пре суда, да води јавне истраге, имамо чињеницу да се брутално крши претпоставка невиности која је не само уставна и законска категорија, ако хоћете то је цивилизацијска норма? На тај начин се

брутално крше права грађана оних који пролазе кроз незапамћену медијску хајку, превасходно од највиших функционера власти, који проглашавају ко је крив, а ко није, ко је одговоран, а ко није, и да се за једину и искључиву истину проглашава оно што они у том тренутку мисле.

Да ли ванредно стање које обележава све локалне изборе у претходних пет година у Србији, где батинаши у црним циповима застрашују грађане, где се киднапују активисти странака, где се пребијају кандидати за одборнике и председнике општина, да ли је то земља кандидат за ЕУ у којој је омогућено право на слободан избор? Да ли су незамисливи притисци на запослене, такође превасходно у државној управи, локалној самоуправи, у јавним предузећима, који под претњом отказом или измењеном систематизацијом, која ће довести до тога да се они деградирају као личност, морају да гласају за једног човека, да ли је то неометано и заштићено право и на слободан избор и право на рад?

„Савамала“, ја знам да сви то врло добро знају и знам да кандидат за наредног Заштитника грађана врло добро зна да је „Савамала“ симбол удара на правну државу. Те ноћи су, ја бих желела све нас из два контекста да подсетим на тај случај, још увек непозната лица која су се сакрила иза фантомке грађане неовлашћено лишавали слободе.

Они су се сакрили иза фантомке која је у том тренутку сакрила лица, али је открила карактер ове власти. Дакле, грађани су противзаконито и противуставно лишавани слободе. Ти застрашени грађани у том тренутку су звали полицију у помоћ, и оно што је најстрашнија ствар која обележава ову власт, јер је та „Савамала“ и симбол ове власти, као и та фантомка, јесте чињеница да је полиција имала наредбу да не сме да реагује на позиве грађана и грађанки који су застрашени, уплашени, чија је не само имовина него и егзистенција и безбедност у том тренутку била угрожена.

Земља у којој полиција има наредбу да се не одазива на позиве грађана и грађанки у помоћ је држава у којој да се сваком човеку следи крв у жилама.

Дакле, прекид сарадње, и то је други контекст који је јако важан, тај контекст је посебно важан за будућег, за неког ко је показао спремност да се кандидује за Заштитника грађана, и у том тренутку је апсолутно дошло до прекида сарадње свих оних који су дужни по закону да сарађују са Заштитником грађана, а онда је кренула једна незапамћена, брутална, медијска и свака друга кампања на човека који је у том тренутку био Заштитник грађана, који је представљао институцију и штитио грађане.

Оно кроз шта је пролазио претходни Заштитник грађана је много важније од тога шта то лично значи за њега и за институцију коју је он у том тренутку представљао, јесте својеврсна показна вежба за све грађанке и

грађане ове земље како ће проћи свако ко се усуди да поштујући Устав и закон, радећи свој посао, стане на пут намерама једног човека или једне странке. То је показна вежба која је врло важна и за човека који је исказао спремност да уопште буде кандидат за наредног Заштитника грађана.

Ми смо сви у ситуацији да тренутни председник Републике Србије не може да поднесе да има председника који звоца те се зато кандидује за председника, не може да поднесе новинаре који постављају питања те их зато недопустиво етикетира, не може да поднесе грађане који слободно мисле па показује њихове приватне фотографије, представља њихове личне твитове... Са друге стране, то је човек коме не одговара Заштитник грађана који штити грађанке и грађане, који поштује Устав и законе, то је човек коме не одговара предлог за Заштитника грађана који су предложиле невладине организације које се годинама баве заштитом људских права, него неко кога предложи једна странка и једна већина и онда предлаже господина Пашалића.

Господин Пашалић има простор да оправда све оправдане сумње које ми данас износимо и за које сам сигурна да ће бити изнете у наредној дискусији, и има простор да ми његову спремност, знајући све ово, да уопште буде кандидат за Заштитника, да тумачимо као његову невероватну храброст и бескомпромисност, јер је он спреман да пролази кроз исте ствари кроз које је пролазио његов претходник, зато што ће бескомпромисно поштовати Устав и законе.

Што се тиче законских услова, то је оно што је моја колегиница малопре говорила, који су неопходно потребни по закону да би грађанин Србије уопште био кандидат за Заштитника грађана, та тема времена студирања и просечне оцене, по мени, можда је требало да буде тема онда када је он био биран за судију. То је лоша порука. Али оно што је тема и што нас као одговорне људе обавезује јесу законски услови за које ја имам проблем да видим да ли су они поштовани.

Дакле, закон прецизира да кандидат мора да има запажено искуство у заштити права грађана. И поред судијске биографије, коју смо имали прилике као народни посланици и јавност да упознамо, ми смо из јавности добили информацију да је будући кандидат за Заштитника грађана, поред тога што је радио као судија Прекршајног суда, био члан скупштина фудбалских клубова „Звезде“ па „Партизана“ или обрнуто, „Партизана“ и „Звезде“. Морам да вам кажем да сам се заиста прилично трудила да нађем везу између тога и између запаженог искуства у заштити људских права, и то је оно што је проблем. Не сме да постоји за било коју, а посебно за овако важну институцију у овако крхкој демократији која је нападнута било који

простор за нешто што може да буде спорно, а мислим да је ово више него спорно.

Демократска странка је заједно са Социјалдемократском странком подржала предлог више од 80 невладиних организација да кандидат за Заштитника грађана, да будући Заштитник грађана буде господин Милош Јанковић, који је заменик Заштитника грађана, а у овом тренутку вршилац дужности Заштитника грађана. Нажалост, тај предлог није прошао Одбор, предложен је неко други. То је, нажалост, поразна чињеница, али је прилично тачна слика ове власти.

Игнорисање предлога кредибилних невладиних организација, представника цивилног сектора, које се годинама, а неке и деценијама баве заштитом људских права представља проблем из неколико аспеката. То је, прво, однос према цивилном сектору, друго, као што смо имали прилику да чујемо, то је однос према континуитету рада, и треће, ако хоћете, однос према препорукама и према мишљењима европских институција овој власти, у претходних неколико година када се определила да јој то буде политика а не нешто друго, којима су пуна уста европских вредности и усклађивања.

Дакле, чињеница да није постојао ни покушај тражења консензуса да будући Заштитник грађана не буде производ само пукe математике већине, чињеница да није постојао ни дијалог са цивилним сектором, да је њихов предлог грубо игнорисан, јесте нешто што говори да нису уважене ни препоруке Парламентарне скупштине Савета Европе, ни Венецијанске комисије, ако хоћете, и елементарних демократских принципа.

Једног кандидата су, дакле, предложиле невладине организације, активисти за људска права, другог кандидата је предложила једна странка и већина, а уз то, већина најављује промену смисла институције. То је страшна порука за грађане. Знате, за грађане који су у претходних 10 година препознали важност ове институције, јер се више од 100.000 грађана обратило институцији Заштитника грађана, преко 35.000 притужби је поднето Заштитнику грађана и његовом тиму, што само доказује да су те притужбе временом постајале све конкретније, на исти онај начин на који су напади оних који нису имали право да имају било какве дилеме око те надлежности постајали све гласнији.

Ова власт мисли да је безгрешна. Мисли да је сваки законски покушај контроле ове власти безмало покушај државног удара. Мисли да је свако ко се усуди да говори и да мисли другачије, најблаже речено, државни непријатељ. Овој власти су потребни бољи грађани, а не боља управа. Потребни су јој грађани који ћуте, институције које не звоцају, власт која апсолутно нема никакву контролу.

Оно што је важно за господина Пашалића да зна, ја верујем да он помно прати ову данашњу дискусију, да се он кандидује за функцију чији је посао да штитећи права грађана од лоших потеза власти, заправо, контролише ту власт. Карактер ове власти је, нажалост, врло добро познат свима нама јако дуго, а господин Пашалић ће имати шансу да свој карактер покаже већ у првим данима свог мандата, одговарајући, и много важније, не само одговарајући, него понашајући се и предузимајући активности у односу на питања која сам на почетку дискусије не поставила него на која сам подсетила, и њега и јавност, а која оптерећују наш рад.

На крају дискусије о Заштитнику грађана желим да свим заменицима Заштитника грађана, свим људима који су вредно, посвећено, радили у оној институцији, који су покушавали да од ње направе институцију која има не само кредибилитет него, много важније, поверење грађана, упутим све похвале за њихов досадашњи рад и, много важније од тога, сву подршку за оно што их чека у будућности, а то је борба да очувају независност те институције, јер ће једино тако моћи да штите права грађана.

У неколико речи, с обзиром на чињеницу да смо ми објединили тачке дневног реда и да данас, поред најважније теме, говоримо такође о изузетно важним темама, а то је Предлог кандидата за избор чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, која је готово две године у блокади, у Србији, земљи кандидату за чланство у Европској унији, која је отворила поглавља 23 и 24, у којој власт негује корупцију, ми имамо блокирану Агенцију за борбу против корупције, са невероватним правним играријама око избора.

Као што смо били сведоци да сте радили око избора чланова Регулаторног тела за електронске медије тако, ако не и горе, имамо недопустиве играрије ове већине и око предлога за чланове Агенције за борбу против корупције, те тако ова агенција не може ни да решава, више од 40-50 предмета је тренутно на чекању, не може да анализира финансијски извештај странака са претходних избора, а сведоци смо да су један човек и једна странка потрошили несразмерно више средстава од свих других кандидата.

Са друге стране, везано за борбу против корупције где се апсолутно ништа не дешава у овој земљи, имамо и апеле и мишљења и извештаје Бироа за друштвена истраживања и свих других који говоре да власт просто игнорише борбу оних чији је то посао за борбу против корупције и оно што је нажалост чињеница – да ће борба против корупције очигледно сачекати неку другу власт.

На крају само неколико речи. Предлог да господа Петровић, Вучковић и Алтипармаков буду кандидати за председника и чланове Фискалног савета, подсетићу вас, који су на тим местима још од 2011. године, јесте само изузетак од правила да историја не почиње са Српском напредном странком. Чак и мишљење и препоруке Фискалног савета, који јавност а и нас народне посланике, превасходно када говоримо о буџету, упознаје са тиме, он чак говори о проблему нетранспарентности субвенција, да ми не знамо којим фирмама се дају субвенције, који су износи, ко то одређује, говоре о проблемима тајних уговора, говори о многим проблемима око којих се власт оглушује, с једне стране, а с друге стране Фискални савет је последњих дана, последњих недеља упозорио Владу Србије на нешто на шта Демократска странка упозорава већ годинама, а то је чињеница да неодговорном економском политиком ви отимате од градова и општина, а тиме не отимате само од тих локалних самоуправа него и од грађана чији је обим права мањи у том случају, говори о томе да преко 1,2 милијарде евра данас недостаје, да су у толиком проблему наше општине и градови.

На то, наравно, Влада не реагује. Као што ни ММФ није тражио да се наставници отпуштају, и то је невероватна подвала коју ви нудите грађанкама и грађанима Србије, него је тражио да се направе уштеде. Као што ММФ није тражио да се противуставно смање пензије него да се постигну уштеде, а Влада се хвали наплаћујући сопствену неодговорност и неспособност од грађана Србије да је најважнија ствар да је тиме смањен дефицит. Па знате шта, ако узмете од свих општина и градова све, па ви ћете дефицит смањити још више.

Оно што обележава избор чланова Фискалног савета, а много важнији је читав контекст свих ових избора који су данас пред нама, јесте разлог због кога су ови кандидати предложени за чланове Фискалног савета једино и искључиво то што њихово мишљење, бар за сада, у овом тренутку не смета мишљењу једног човека једне странке. Када то буде засметало свима је јасан сценарио који ће након тога уследити.

Да закључим, борба за владавину права, а то је кључна тема данашњих избора, све три тачке дневног реда говоре о томе, борба је за права грађана, за јаке и независне институције, јер само тако имамо шансу да, под један, имамо слободне грађане и, важније, контролисану власт. Борба за демократију је непрестана. Неки грађани су се за њу борили док су неки други радили нешто друго. Неки грађани су заједно са људима покушавали свих претходних година да је успоставе. Нажалост, ми данас морамо да је бранимо и то је обавеза Демократске странке.

Хвала вам на пажњи.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Расправа је обједињена, имамо три тачке дневног реда. Ја ћу на почетку рећи нешто што је заједничко запажање за све три ове тачке.

Прво, мало смо изненађени зашто се оволико касни. Нисмо навикли на ефикасност и Народне скупштине и владајуће коалиције. Очекивали смо да би и економија и ефикасност могли да буду наредба да смо све ове тачке завршили можда још пре неколико месеци, али добро.

Шта је још заједничко? Па, све три одлуке су избор. Међутим, избор је процес, а ја стичем утисак да су предлагачи схватили да је избор само чин гласања, изборна радња. Изборна радња је гласање и, наравно, ако велики број народних посланика својим потписом подржи нечију кандидатуру, одлука се унапред зна и то ништа није проблематично. Међутим, мора да се да одговор на нека врло важна питања – да видимо шта се то ради, како се то ради, да ли већина баш то добро ради.

Ја знам да се у фази овог поступка ради о очекивањима и ја не сумњам да постоје добра очекивања и добра надања код онога који је предложио овај дневни ред и код оних који су предложили ове кандидате, али, знате, једно су очекивања и надања, а дуго је нешто какви ти резултати могу да буду, а ми већ сада можемо да кажемо какви ће резултати да буду на бази искуства и једног објективног просуђивања стања ствари како у социјалном окружењу, а тако и са погледом на биографије ових кандидата.

Наравно, ја подсећам да се нисмо као држава, као народ и као Народна скупштина прославили када смо бирали разне кандидате за разне функције, обзиром да, поред онога што је политичко, руководили смо се, пре свега, дипломом, искуством, неким знањем, неким реномеом, неким угледом а, нажалост, пракса показује да смо колективно грешили. Полагали смо велике наде у кандидате који имају слаби капацитет. Немају ни храбрости, ни куража да крену у нешто озбиљније.

И сад, поводом ове прве тачке дневног реда, а то је избор пет чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, ја ћу да кренем под бројем један, а то је предлог кандидата који је поднео председник Републике. Нећу да наводим имена и презимена, јер то може мало да унесе забуну, али морам да кажем да се пре него што је формиран овај предлог нешто десило. Десило се фебруара ове године да је председник Републике у то време поднео предлог и није могао да се определи за једног кандидата него је поднео листу кандидата, два кандидата њему блиска, из његовог непосредног окружења и он је схватио да избор значи када се бира између

једног и другог. И он је рекао Пера или Мика, па ви сада у Скупштини одлучите. Важно је да и Пера и Мика испуњавају услове.

И, шта се десило? Дана 22. фебруара 2017. године надлежни одбор је, а то је Одбор за правосуђе, на основу члана 51. Пословника направио извештај, не мишљење, молим вас, по Пословнику и по закону треба мишљење, али они су направили извештај и то њихово мишљење гласи да ми у Скупштини размотримо и донесемо одлуку о избору једног од та два кандидата. Добро, али то није дошло на дневни ред од 22. фебруара.

Шта се онда дешава? Онда се дешава да се 6. јула тај исти одбор исто позива на члан 51, прави писмо, не чак ни извештај, не даје ни мишљење, и он каже да повлачи свој предлог. Ко повлачи свој предлог? Одбор. Па Одбор може да повуче мишљење, а не може да повуче предлог. Предлог је поднео председник Републике, али је тај председник Републике у међувремену постао бивши председник Републике. Шта да радимо сад?

Видите, није само код кандидата којег предлаже председник Републике, који је пропао зато што је председник Републике постао бивши председник Републике, али ми сада видимо да то у ствари није мишљење него наш одбор стоји главом и брадом иза тога. И, шта се дешава? Они кажу да је председник Републике повукао свој предлог. Дешава се да добијамо новог председника Републике, бивши више не постоји и сада нови не предлаже два кандидата, листу кандидата, Пера, Мика да се бира. Не, он каже – мој кандидат је Ђока и ви морате да изаберете Ђоку. И ви подржавате тај предлог и то је тако дошло. Значи, од 22. фебруара од Мике, Лазе, ми смо крајем јула дошли до једног јединог. И то сада није избор, то је гласање.

Молим вас, ја не помињем имена кандидата да не бих добио опомену. Ја само покушавам да објасним о чему се ради и шта се све десило у међувремену, и зашто Народна скупштина није ефикасна и зашто људи који воде Народну скупштину, када је то било све у реду, нису ставили на дневни ред. Ја о томе причам, а како ви то тумачите, ја то не знам.

Молим вас, ми од 22. фебруара чекамо овог једног кандидата Одбора Агенције за борбу против корупције, а знате да је то тако важна агенција која чак не може да покрене ни прекршајни поступак. Значи нема статус овлашћеног предлагача за вођење прекршајног поступка, али мора да се испуне европски стандарди, морамо да имамо институције које се боре против свега и свачега и ето то се дешава.

Други који се бира је предлог Врховног касационог суда. Исто, Одбор 22. фебруара подноси извештај уместо мишљења. Они предлажу тог кандидата и то тек сада долази на дневни ред од 22. фебруара.

Трећег којег предлаже – то је ДРИ. Они су 8. марта 2017. године доставили свој предлог. Опет је наш одбор за правосуђе разматрао тек 13. јуна и тек сад долази на дневни ред ово.

Што се тиче Социјално-економског савета, они су свој предлог упутили јуна 2017. године. И опет наш одбор не даје мишљење, него даје извештај, и наравно то све подржава.

И, имамо ова новинарска удружења који су предлог поднели још, молим вас, у августу 2015. године. Удружења су предложила свог кандидата. Исто је то прошло код Одбора за правосуђе, али не ове године, него прошле године, 20. септембра 2016. године.

Ја стичем утисак да неко у Народној скупштини намерно блокира ове врло важне институције, без којих нема уласка у ЕУ. Зашто је то неко блокирао? Могли смо ми то да одлучујемо у међувремену.

И онда долазимо до још једног, то је овај посебан предлог који је заједнички предлог Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја. Они су предлог упутили још 31. марта 2015. године. О том предлогу је 13. јуна ове године разматрао Одбор за правосуђе и дао мишљење у виду извештаја где се то подржава. Али онда 6. јула рекли су – повлачи се и тај предлог. Зашто? Па онај Заштитник грађана је бивши Заштитник грађана, а онда практично једини који постоји је Повереник, а не може само Повереник, мора заједно са Заштитником, а сад немамо Заштитника, имамо бившег Заштитника. Али, да буде ситуација још чуднија, 13. јуна Одбор прихвата и бившег Заштитника као овлашћеног, а онда 6. јула дешава се нешто, па ако може председник да буде бивши председник, онда може и Заштитник да буде бивши Заштитник.

И, видите и сами, врло ефикасно радимо. Све је у рукама већине, од предлога преко Одбора до руководства Народне скупштине. Све су ово услови за пут ка Европској унији. Ми морамо да будемо ефикасни и да завршавамо те послове.

Ми имамо известиоца Одбора који је уједно и предлагач. Зашто? Он констатује да је званични предлагач одустао од предлога и да је повучен предлог, а то се није десило. Да сад то не би испало као да ја ту нешто реторички вас увлачим у неку причу која нема никаквог смисла, ова прича стварно нема никаквог смисла.

Заштитник грађана је још интересантнија прича. Ја ћу причу о Заштитнику грађана да почнем реченицом која је јуче била ударна вест у новинама шта каже владајућа коалиција поводом Заштитника грађана. Изјава коалиционе власти гласи – напослетку ћемо да добијемо Заштитника грађана који ће да штити грађане.

И сад се поставља питање, значи, претходни заштитник или бивши заштитник није штитио грађане, а овај ће да штити. А ко га предлаже? Владајућа коалиција. А од кога он треба да штити грађане, а? Па задатак Заштитника грађана јесте да обезбеди добру управу. Значи, Заштитник грађана се бори против лоше управе. И ви кажете – наша је управа лоша, али је наша, треба нам наш заштитник да заштити нас од нас.

И тако смо добили кандидата који је једном седмицом покварио добар просек. Тако смо добили једног Заштитника који ће стварно да заштити грађане. У биографији пише да је сасвим солидно пливао у реформи правосуђа и вероватно припада оној групи судија који су се бунили због реформе и у борби за права судија нашао да се обрати онима који су украли мандате и паре Српској радикалној странци.

Значи велике судије, велики борци за људска права и закон нису се обратили онима који су честити и поштени него баш онима који су украли мандате и паре. Онда шта да мислимо о тим судијама? Ја неки пут критикујем ту реформу правосуђа, па неки пут ми дође да кажем – демократе, били сте у праву, ви сте знали какав је специфични састав тих судија. Ево на једном примеру се показало ко су, шта су. Боре се против криминала и траже заштиту од оних, што је очигледно, опште је познато, крађа мандата и крађа пара. То су неке интересантне ствари.

А што се тиче овог Фискалног савета, ја морам да вам кажем, и кад се то уводило, Демократска странка, која је била владајућа, није баш са одушевљењем прихватила Фискални савет. Ја не смем да лажем, морам отворено да причам. Зашто? Зато што никаква вајда не постоји од Фискалног савета. Каква вајда од њих постоји? Још само један мали инструмент притиска на Републику Србију и на све оне који су на власти, без обзира како се то шта промени. Они су класични пример притиска који долази од ММФ-а, Светске банке и других институција.

Замислите, под притиском ММФ-а, ајде што смо добили тај Фискални савет, него смо добили и фискална правила у Закону о буџетском систему, и то добили правила по препорукама и директивама које се чак и не примењују у ЕУ. Зато су сидра фискалне политике код нас светски стандарди које нико живи не може да испуни, а наш фискални савет даје право себи, кријући се иза проф, др, мр, сад чујем и овај је постао др, који не морају да буду у радном односу, који наводно одговарају само Народној скупштини, који су наводно независан државни орган, а онда Министарство каже – нису никакав орган, они су орган државне управе, они су самостално правно лице које се бави издавачком делатношћу, пишу књиге, пишу анализе. И они кажу свима нама – морате да продате НИС, морате да продате ЕПС, морате ово, морате оно, морате овако, морате онако.

Ко су, бре, они? Шта се то добро десило откад смо добили Фискални савет? Је л' има једна добра ствар да се десила? Јесу ли нам урађене јавне финансије на неки бољи начин? Да ли је тај фискални савет извршио притисак на све у Србији да се обезбеди фискални суверенитет Републике Србије? Ма јок, бре, људи; обична тезга где плаћамо дипломе неким људима и пензионерима.

Деведесет посто руководства које је запослено у Фискалном савету не мора да буде у радном односу у Фискалном савету. Зашто постоје? Да би ММФ и Светска банка знали да постоје, поред невладиних организација, поред страних банака, поред Народне банке, која све прихвата из ММФ-а, постоји и Фискални савет, који ће да притиска и у договору са онима на власти прави извештаје.

Пре годину дана смо упозоравали на лоше стање јавних финансија у јединицама локалне самоуправе. И онда Фискални савет узме податке Управе за јавни дуг, податке статистике, податке Сталне конференције градова и општина и направе неку своју велику анализу да нам објасне шта се дешава, ко да ми то не знамо. Па ми то знамо и упозоравамо већ годинама. Они су сад нашли за сходно зашто некоме на власти одговара да се стегну локалне самоуправе. И стегнуће се локалне самоуправе. Да ли ће оне моћи да дишу, ко то зна.

Ми данас можемо да констатујемо да смо постали жртва лажних диплома, крађа мандата, па богами и плаћања бирача да победе „моји“. И имамо генерално један суноврат.

Како то функционише? Па, медијски врло лепо. На почетку године се каже – наш циљ је 60. У току године направи се резултат 55. И онда кажемо – ето, нисмо направили 60, направили смо 55, то је добро. Уместо следеће године да буде циљ 55, не, следеће године је циљ 65. Па се опет направи резултат 60. А кад се погледа реално – минус, минус, минус, минус. Ако је то толико добро као што се прича, па како то да не осећају људи? Како је незадовољство?

Ове три институције чији се чланови данас бирају, нажалост, ниједан проблем из њихове надлежности неће бити у стању да реше. И то сви знамо. И пре заказивања ове седнице знали смо какав ће бити резултат гласања, шта ће да се одлучи. То је легитимно право већине, али већина постоји да би решавала проблеме. Да решава проблеме. Наш задатак овде јесте да критикујемо, да указујемо на друга решења, да скрећемо пажњу, и ми то и радимо у овој скупштини и на овај начин. Али се проблеми не решавају. То је проблем.

Проблеми се само генеришу. Рачуна се све ће да се реши када уђемо у Европску унију. Заборавите ту причу, људи, од тога нема ништа. Проблем

је што на том путу ова транзиција постаје дуготрајно трпно стање са маглом. Нама не треба магла, нама су потребни људи, прописи који одговарају овом народу и овој држави.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, господине Красићу.

Колегинице Томић, ви се јављате као представник предлагача, односно председник Одбора који је формулисао Предлог одуке о избору чланова Фискалног савета, је ли тако? Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајући.

Пошто је поменут Фискални савет и на један флагрантан начин прекршена прича о томе да је Фискални савет институција која је у надлежности Народне скупштине и једна уставна категорија, морала сам да се јавим да реагујем, иако је тачка дневног реда и започета расправа о избору Заштитника грађана и члана Агенције за борбу против корупције, али оно што смо имали прилике да чујемо то је дезавуисање јавности уопште о теми и о избору чланова Фискалног савета.

И 2011. године када је изабран исти овај фискални савет није реаговао ММФ, али је постојао Фискални савет. А Фискални савет је институција која има своје тачно одређене задатке установљене Законом о буџетском систему, члан 92б и члан 92а. Према томе, они се тачно крећу у својим надлежностима оно што им је закон дао и прописао, а оно у чему се они налазе и њихова улога је, пре свега, оцена фискалне политике, односно дела када министар финансија треба да уради предлог буџета и да одређено мишљење и свој предлог фискалне политике за наредну годину или наредне три године, Фискални савет је институција која врши оцену свега тога.

Значи, тај Фискални савет је функционисао и 2011. и 2012. године а и данас, али је у својим оценама децидирано давао одређена решења и велике критике на економску политику која је вођена и до 2012. године, и дао предлог решења, потпуно аполитично када је требало решавати највеће проблеме које су Српској напредној странци и њеним коалиционим партнерима остављени да решавају од 2012. године до данас.

Тако да, када говоримо о томе да треба предложити Фискални савет у складу са законом, онда говоримо о томе да предлоге за председника Фискалног савета, према закону који сам навела, даје председник Републике Србије, за чланове дају министар финансија Републике Србије и гувернер Народне банке Србије. Значи, ми овде не доводимо у питање да ли то треба или не треба, то мора, јер тако пише у закону, и ти закони функционишу много пре него што је владајућа већина у овом саставу.

Према томе, не видим због чега је сада толика потреба да се негде у јавности наводи да су то у ствари неки експерти ММФ-а који овде сада

нама намећу одређена решења. Нико ништа не намеће, већ једноставно кроз своја експертска знања они дају своја мишљења и оцене. На крају крајева, на те оцене и та мишљења су се многи овде из опозиционих странака у прошлости позивали када су хтели да упуте највеће критике владајућој већини.

Али треба рећи да је на седници Одбора 11. јула 2017. године усвојен Предлог одлуке о избору чланова Фискалног савета у складу са чланом 92б Закона о буџетском систему, након чега смо добили у писаном облику предлоге кандидата, и то за председника Фискалног савета Републике Србије, од господина Александра Вучића, господина проф. др Павла Петровића, за члана Фискалног савета, од стране министра финансија господина Душана Вујовића, др Николу Алтипармакова и такође за члана Фискалног савета, од стране гувернера Народне банке госпође Јоргованке Табаковић, проф. др Владимир Вучковића.

У расправи смо тада имали прилике да чујемо различита мишљења. Значи, од овога да су они експерти ММФ-а, налогодавци, до тога да не виде која је улога Фискалног савета, до тога да смо чак имали сумње одређених чланова Одбора о томе да ли проф. др у складу са својим годинама може да обавља ту функцију. Али, све у свему, оно око чега се сви слажу јесте да они ипак имају своју биографију коју нико не може да порекне, да су стручне особе, да је препозната критичка димензија уопште њиховог рада и да се ради о квалитетним људима који дају своје одређене оцене које су у складу са професијом.

Када говоримо уопште о биографијама, пре свега бих рекла да због јавности морамо да знамо о којим кандидатима ми данас говоримо. Када говоримо о проф. др Павлу Петровићу, треба рећи да је у образложењу председник Србије господин Александар Вучић дао – са својом снажном, озбиљном и конструктивном критиком проф. Павле Петровић је пружио велики допринос успешној економској политици Владе Републике Србије у претходном периоду, и да је председник Србије уверен да његов професионални, лични интегритет, као и досадашње деловање на функцији председника Фискалног савета представља гаранта сврсисходног и квалитетног рада Савета у новом мандату.

А зашто је то рекао? Све оно што смо имали прилике да чујемо и све велике критике биле су главна корективна димензија и показатељ којим путем треба ићи у смислу фискалне консолидације и економских реформи, али и на основу онога што је господин Петровић у својој биографији радио заиста се кандидовао да је човек од највишег интегритета кога треба чути и заиста послушати у многим стварима.

Треба рећи да је господин Павле Петровић био помоћник министра финансија од 2001. до 2002. године, од 2003. до 2004. године председник Савета Народне банке Србије, од 2007. до 2011. године је био уредник МАТ-а, једног часописа који се управо бавио економским трендовима и фискалном политиком, да би од 2011. године постао председник Фискалног савета. Упоредо са тим, до 2015. године предавао је на Економском факултету у Београду, али је био и гостујући професор на многим престижним универзитетима, као што је Харвард, Принстон, Корнел. Треба рећи да је у својим безбројним радовима у којима је давао своја стручна мишљења био оцењен највишим оценама од стране својих колега са престижних универзитета, не само на којима је гостовао, већ и којима су као чланови Фискалног савета постали саставни део европске мреже фискалних организације, значи ЕУ.

И то је негде где ми данас причамо и о њиховим оценама које смо сада добили, ове последње, које се односе на велику анализу, критике, али и препоруке како да се уреде јавне финансије када говоримо о локалним самоуправама. Нису они направили свој извештај и анализу ад хок и на основу тамо неких сазнања него пре свега на основу финансијских извештаја које је радио и државни ревизор у протекле четири године, али и на основу одређених макроекономских истраживања и аналитичких података које су дали не само Завод за статистику, већ и директно људи који су улазили у локалне самоуправе и радили финансијске извештаје које имамо прилике у јавности да нађемо на званичним сајтовима институција. На основу тога су радили један програм, платформу како Србија, којим путем треба да иде у овом другом кораку фискалне консолидације да уреди своје финансије када су у питању локалне самоуправе.

Стога сматрам да су од 2007. године ови људи у јавности давали своје мишљење како треба да изгледа уређење јавних финансија, како јавни дуг не сме да пређе 60% БДП-а, како 3% раст мора да се обезбеди уколико желите да имате одрживе финансије, како треба контролисати инфлацију, која мора да буде у одређеним границама, до 3%, да би државна каса функционисала на крајње реалан и нормалан начин.

Међутим, никог није било да их чује, па и 2011. године када их је ова скупштина изабрала, као и сада што је предлог да се изаберу и да функционишу као институција, било је прилике да их неко чује од државних органа, и тадашњи председник Владе и тадашњи министар финансија су давали своје оцене, поготово када је била у питању регионализација управа, ако се сећате, коју су предлагали Уједињени региони Србије. Они су дали своју оцену шта мисле о томе и којим путем

треба заиста кренути у фискалну консолидацију локалних буџета, али нико није имао прилике ни да их чује ни да их послуша.

Е онда, када је после 2012. године ова скупштинска већина слушала шта говоре државне институције, шта говори Фискални савет и нашла снаге и институционалне механизме да заиста спроводи програме које је Фискални савет дао као низ препорука шта треба урадити, онда су потрчали сви да се позивају на Фискални савет како владајућа коалиција не жели да слуша све те препоруке.

Корак по корак слушале су се те препоруке, радило се много на томе. Чак ни сам Фискални савет није веровао да је Србија спремна да заједно са Владом Републике Србије спроведе најтеже економске реформе, да би управо економски раст порастао и дошао до 2,7% 2016. године. И они сами су давали мишљење да ће реалан раст бити 1,7%, па су на крају променили своје мишљење. Нису веровали да ће јавни дуг почети овом брзином да пада, дошли су до тога да су заступали став да Фискални савет у ствари све време критикује ову власт.

Управо због таквог критичког става ова владајућа већина је схватила да на крајње пријатељски начин оваква институција у овом саставу треба да постоји, зато што увек треба да постоји у друштву критичко мишљење на које треба да се осврнемо и заиста треба да применимо одређене фазе у препорукама таквих извештаја и таквих оцена, зарад свих нас, зарад тога да нам свима буде боље, да једноставно имамо одрживо функционисање наших јавних финансија. Због тога ми данас имамо и путеве и могућност да одређене велике државе дођу и инвестирају овде и у инфраструктуру, али да дођу и да отворе мала и средња предузећа, па богами и велике фабрике, да запосле своје велике индустрије и пребаце производне капацитете овде у Србију.

Оно што се показало као неодговорно пословање до 2012. године је склапање уговора какве смо имали са „Фијатом“. Не можете да објавите који су услови уговора са „Фијатом“, зато што је неко тамо написао да је то пословна тајна. За то би држава морала да плаћа велике пенале, велике штете. Али држава мора да помогне остајање и функционисање овакве аутомобилске индустрије као што је „Фијат“, јер тамо ради велики број људи. Крагујевац више није долина глади, као што је била у време док „Фијат“ није дошао у Крагујевац.

Према томе, само одговорна политика показује да уколико економски одрживо водите своје јавне финансије имате могућност да отворите простор за прилив страних директних инвестиција, али и домаћих инвестиција. Имате прилике да после тога из производних капацитета који остварују приходе у буџету на основу пореза и доприноса, као држава,

финансирасте изградњу школа, болница, културних добара, односно културних објеката и самим тим финансирасте и тај непроизводни део сваког друштва и улажете нова знања и пре свега отварате могућност да наши млади не одлазе и не траже свој посао негде ван земље, него у Србији где треба и да планирају своју будућност.

То је суштина подршке уопште свих ових предлагача које смо имали прилике да чујемо за чланове Фискалног савета. Данас-сутра Фискални савет као институција треба да постоји и да настави свој рад у циљу добробити свих грађана Србије. На крају крајева, ми смо овде зарад свих тих грађана и да једноставно чујемо и решавамо њихове проблеме.

Стога свака дискусија у том делу да је Фискални савет непотребан и да се минимизира његово постојање овде, у сваком тренутку треба грађанима Србије да буде јасно да је то институција Народне скупштине Републике Србије, дефинисана законом, уставна категорија и да она мора да постоји. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Томић.

Реч има народни посланик Ђорђе Вукадиновић.

Изволите.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Захваљујем.

Овде имамо три предлога, три кадровска предлога и било би лепо посветити се било чему од тога. Највише медијске пажње је имао предлог за Заштитника грађана. Имамо врло важну Агенцију за борбу против корупције и чланове Фискалног савета.

Срећом, колеге су већ нешто рекле о појединим решењима, па ћу се ја надовезати. Одмах да кажем да ћемо моје колеге и ја, бар када је реч о избору омбудсмана, односно Заштитника грађана, гласати против, а када је реч о другим предлозима, ту препуштамо савести сваком од посланика, односно члана посланичке групе и има разлога да се ту, ако не гласа за, бар буде уздржан.

Ови предлози за чланове Одбора Агенције за борбу против корупције по ономе што смо могли да видимо релативно су пристојни предлози. То су људи који су више или мање компетентни, могу да обављају тај посао, нема неких видљивих препрека. Неки су чак и врло добри. Дакле, није нам циљ да одбацујемо аутоматски, априори сваки предлог који дође или из владајуће већине или из институција актуелне власти, него разматрамо ствари како треба, од случаја до случаја.

Када је реч о члановима Фискалног савета, ту је ствар мало специфичнија и о томе ћу вероватно говорити у другом делу данашњег излагања. Ту имамо више или мање неспорне биографије и компетентне личности, али доста спорну институцију и ту бих се сложио са једним

делом у ономе што је говорио и колега Красић, а вероватно ће на тој линији говорити још неке колеге из опозиције.

Дакле, како рекох, они су, говорим о члановима Фискалног савета, више или мање добри протагонисти једне генерално проблематичне или, према мом мишљењу, проблематичне економске политике.

Када је реч о Заштитнику грађана, што је тема која највише занима јавност у овом тренутку из више разлога, ту има једна процедурална ствар која је више од процедуралне и која не може да не буде апострофирана. Ја сам о томе овде говорио и приликом неких претходних седница. Не волимо да видимо и мислим да није добро да видимо биографије које су непотпуне на елементарни начин, биографије у којима су, не знам, пет, шест, седам, осам страница где су релативно небитни подаци, а податак који је битан и који је од општег значаја за било коју функцију, за било коју дужност или место да се кандидујете и конкуришете на најважнија места, имате године студирања, шта сте завршили и просечна оцена.

Ми имамо кандидата који нема ту наведену ситницу, онда ми из медија морамо да сазнајемо да је он студирао 13 година и да има, наводно, просек 6,75.

Е сад, пазите, постоје изузетни појединци који нису ни завршили школе и факултете и могу да буду јако добри у неким областима. Могу да буду сјајни проналазачи, могу да буду сјајни новинари, неки од најбољих српских новинара нису завршили факултете, не знам, од Мирослава Радојчића, што знају старији, до Тирнанића или Тијанића, које памтимо мање-више сви. Дакле, није то неопходно, али ако вршите државну функцију на оваквом нивоу, онда је потребно, наравно, не само да имате факултет, него да будете истакнути у струци и да се та истакнутост, између осталог, манифестује и може видети и по томе како сте, где сте, како и колико студирали.

Чак, имао бих разумевања и да предлагачи кажу да је реч о човеку који је био веома успешан током своје каријере, урадио је то и то, и због тога може да се игнорише, или занемари, или суспендује, или стави у заграду тај његов очајно неславан школски биланс, барем на почетку његовог школовања, зато што је, кажем, био сјајан. Тако својевремено, када је биран господин Тијанић за директора РТС-а, он није куповао дипломе, а могао је да је купи као многи други, него се кандидовао без и био изабран за директора РТС-а. И био је добар директор, то ће рећи и они који су били тада и власт и опозиција.

Дакле, у овом случају пак, ја бих поздравио, или барем имао разумевања да је неко навео те податке па рекао – али упркос томе ми сматрамо из тог и тог разлога да господин, није битно, Пашалић у овом

случају, треба да буде изабран на место Заштитника грађана. Али не, овде је тај податак скривен, и то је оно што није добро. Посебно није добро када видимо да има то, и то се често дешава, било је то и у случају ових тужилаца, где је такође било таквих скривених података, и све чешће нам долазе такве биографије.

Насупрот томе, истакао бих и као похвалан пример, али истовремено и као компарацију коју треба да имате на уму и која ми служи за критику, а то је предлог, и то, пазите, председника Републике за члана одбора Агенције за борбу против корупције. Значи, председник предлаже господина Милоша Станковића. Рекао сам да сви више-мање испуњавају услове и мислим да могу добро да се снађу на том месту, видећемо да ли ће се снаћи, да ли ће бити само трансмисија актуелне власти или ће радити самостално, али било како било, господин Станковић у свом си-вију намерно ставља резултате свог школовања, наводи средњу оцену која је изванредна, 9.55, ставља чак и то да је завршио Дванаесту београдску гимназију као носилац Вукове дипломе у средњој школи, што није уобичајено и није неопходно, то се ређе ставља, па чак ставља да је завршио Основну школу „Карађорђе“ у Београду као носилац Вукове дипломе и најбољи ученик у својој генерацији.

Дакле, господин Станковић, кога предлаже председник Републике, наглашавам, као доброг кандидата, ставља и основну школу, и средњу школу, и да је био Вуковац, и наравно године студија и коју је средњу оцену имао на студијама, што је лепо и за похвалу. Кажем, можда је мало штреберски, могло је без ове основне и средње, али ништа ту немам да замерим. Али утолико пре више бode очи чињеница да, када је реч о предлогу за Заштитника грађана, нема ни елементарних података. Није морала основна и средња школа, али могао је факултет, а не да, као што рекох и понављам и наглашавам, 13 година и 6,75 средња оцена.

Понекад из неких разлога: професионалних, биографских, породичних, људи се одреде за брзо завршавање и онда не обраћају пажњу на просек него иду само да заврше па онда даље настављају на постдипломским или се касније усавршавају у струци и могу да буду врло добри стручњаци. Значи, хоћу да кажем, није просек увек важан показатељ, али проблем је у томе што је овде проблематична и просечна оцена и дужина студија. То значи, није он завршио за четири године па кажете – није важно колика му је средња оцена, само је гањао да заврши, и обрнуто.

Дакле, за овако важну и деликатну функцију, за овако важно и деликатно место мислим да долази човек који већ самим тим, то му је озбиљан хендикеп, о томе ће више говорити моја колегиница Дијана, на страну то што је његова каријера након дипломирања и завршетка

школовања текла тако да се види да се он заправо није бавио људском правном проблематиком. Дакле, најмање се у његовој биографији, или скоро ништа, на то је такође скренута пажња, тиче те тематике којом би требало сада да се бави.

Сувише је то важна и истакнута функција да би могле бити препоруке оно што се налази овде у биографији. У том смислу питам и колеге из владајуће већине, а онда посебно шефове странака, бар две главне странке које су предложиле овог кандидата или ове кандидате, значи господин Вучић и господин Дачић...

Господин Вучић се више пута хвалио својим оценама, сам је говорио да је штребер, да је био један од бољих студената, најбољих студената, Ивица Дачић такође, на Факултету политичких наука. Па кад је тако, како се онда нису потрудили, када су они такви били, и било им је јако стало до тога и поносни су на тај део, с разлогом, своје биографије, што се онда нису постарали да њихове посланичке групе, ако их лично нису имали у виду, мало више пажње обрете на ту ситницу, ту ситницу која се зове, не знам, 13 година студирања и просечна оцена испод седам кандидата које предлажу њихове посланичке групе, које ви предлагете истовремено и у њихово име?

Као што је, понављам, наглашавам, нећу се више на то враћати, господин Станковић, којег предлаже председник Републике, и те како водио рачуна да стави све што му одговара, све што је позитивно и све чиме има да се хвали.

Волео бих да то буде принцип, не да зависи од добре воље кандидата. Он може породично стање, семинаре које је похађао, курсеве и тако даље да стави или не стави, по нахођењу, али који је факултет завршио, у ком року и са којом средњом оценом, мислим да то мора да буде стандард од којег полазимо, а не да се овде из медија, индиректно, преко друштвених мрежа информишемо.

Чак и не знам да ли је тачно све ово што сам чуо о „Звезди“ и „Партизану“, да је реч о особи која има тако универзалан и широк захват да је стигао да буде члан управе и Фудбалског клуба „Црвена звезда“ и Фудбалског клуба „Партизан“. Не знам да ли је то можда препорука за обављање ове дужности Заштитника грађана, пошто има разумевања, ваљда ће онда имати и за навијаче „Звезде“ и „Партизана“.

Шалу на страну, дакле просто мислим да за све функције и за све биографије које нам овде стижу, о којима се ми питамо и одлучујемо, молим, и то молим руководство Скупштине чак да аутоматски врати такву врсту предлога ако није комплетна, и ако у њему нема овог детаља који се тиче факултета, школе, дужине студирања и просечне оцене. Не мора то,

понављам и завршавам са тим, бити главни и једини разлог, али јесте битан и треба да га имамо на уму, а не да се индиректно, приватно или преко медија о томе обавештавамо.

Што се тиче Фискалног савета, и тиме ћу да завршим овај део, ту је проблем нешто друго. Ту имамо компетентне кандидате, али институцију која је по много чему проблематична и које се, ево, и без обзира што сам слушао колегиницу Томић која је то покушала једним делом да објасни, значи слажем се са оним што је рекла што се тиче личности и биографије кандидата, ту стварно не бих спорио више или мање, наравно, али јесте спорно нешто друго, а то је улога Фискалног савета у нашој политици, нашој економској политици која се води и која није најнегативнија, далеко од тога. Она је такође рекла да се некад и колеге из опозиције, ми из опозиције понекад се позивамо на неке податке које је Фискални савет објавио, критикујући и нудећи аргументацију за критику те актуелне економске политике.

Дакле, Фискални савет је једна од институција која је, према мом мишљењу, једна од независнијих у односу на актуелну извршну власт, што је позитивно, и они се и усуде да кажу, а имају начина да се то и чује, и понешто критички на рачун ове официјелне мантре о силним економским успесима. То је добро, и заиста су ти подаци више-мање релевантни.

Оно што је спорно, а о томе ћу, као што рекох, причати касније, јесте што они заиста наступају ту, и њихови чланови овде, који у интервјуима, питају их новинари и они се од тога бране, заиста понекад делују као већи ММФ од ММФ-а. Дакле, заиста некад делују независно од тога што су они, њихова мисија је наравно независна од мисије ММФ-а, али врло често делују или као продужена рука или чак као радикалнији од онога што сам ММФ нуди и предлаже. Ево сад, управо пре неки дан један од чланова Фискалног савета, Владимир Вучковић, каже да је он незадовољан што је ММФ понекад сувише благ у својим захтевима, значи они би били још чвршћи у томе и по том питању.

Није лоше имати независно тело које брине о фискалној стабилност, али није добро ако је то само императив, јер да не буде, као што она стара пословица каже – операција успела, а пацијент умро. Када је реч о нашим мерама фискалне стабилизације, понекад имам тај утисак да се иде управо у том правцу – да бројке буду сјајне, да се каже да је дефицит пао, да су биланси позитивни, а да је становништво и да су грађани Србије на неки начин, ако не баш умрли, али у врло тешком положају. Дакле или тешко живе, штрајкују на сваком кораку или гледају што пре да покупе пасош и да оду из Србије.

То је нешто што је веома важно и о чему чак и тело попут Фискалног савета, без обзира што је његова мисија специфична, ипак о томе мора водити рачуна. Хоћу да кажем да мора водити рачуна и о социјалној цени тих наизглед добрих и позитивних економских и фискалних мера које предлажу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије који очекујете заштиту од погубних ефеката власти СНС-а у претходних пет година, грађани Србије који очекујете другачију економску политику после погубне досистичке политике која траје од 5. октобра 2000. до данас, јер је СНС заправо врхунац ДОС-а, и наравно, поштовани грађани Србије који очекујете борбу против криминала и корупције које нема већ пет година, откако је Српска напредна странка дошла на власт а победила је на причи и лажним обећањима о борби против криминала и корупције, сигуран сам да вас интересује наша данашња тема дневног реда заседања Народне скупштине Републике Србије.

Колико је важно Српској напредној странци и Социјалистичкој партији Србије да раде како треба институције Заштитника грађана, Фискалног савета и Агенције за борбу против корупције најбоље говори то што су месецима упражњена места у овим важним независним регулаторним телима. Разумљива је мотивација власти да чланови ових регулаторних тела буду што касније изабрани да би била што мања контрола њихове власти, а то је и мотив зашто стално ограничавају рад Народне скупштине Републике Србије, јер је кључно не то што имају сву власт и могу да раде шта хоће, него како зауставити опозицију да се чује другачије мишљење и различити став и како спречити надзорне и контролне органе да уопште контролишу рад ове власти.

Зато ја овде пред вама постављам следећих неколико веома важних начелних питања. Ако већ не могу да спрече избор ових чланова, а ево месецима су одлагали да ове институције уопште не би могле да раде, онда је најбоље да изаберу оне који ће ћутати о овој власти, па се тако поставља питање да ли ми бирамо Заштитника грађана или бирамо заштитника интереса Српске напредне странке од грађана који су оправдано бунтовни против комуналних полицајаца, Паркинг-сервиса, зеленашких банака или, рецимо, јавних извршитеља који их избацују из породичних домова.

Дакле, да ли ћемо имати, а имали смо, како ви то кажете, и то је тачно, Заштитника грађана Сашу Јанковића који је са тог места отишао у политику, а да ли ћемо сада имати новог Заштитника грађана, Зорана

Пашалића, који ће са политичке позиције Српске напредне странке доћи на место Заштитника грађана? Уосталом, да ли је он један од оних 600 судија који никада нису вратили чланску карту Српске напредне странке и који се нису ишчланили из Српске напредне странке? Што само говори о томе да ми данас имамо најмање 600 партијских судија у Србији.

Када је питање Фискалног савета, онда је начелно питање веома једноставно – да ли Фискални савет служи да покрива оно што ради ова влада у катастрофалној економској политици која траје пет година? Да ли је Фискални савет заправо још радикалнији неолиберални економски концепт који би још више штедео на грађанима и домаћој привреди, а још више давао страним фирмама и страним банкама? Такав Фискални савет који нас саветује да инвестирамо наше паре у стране инвеститоре, ама апсолутно није потребан. Такав Фискални савет који служи интересима ММФ-а и саветује исто оно што саветује ММФ просто је сувишан, односно непотребан. Већ имамо ММФ који нас тако сјајно саветује као и многе друге државе широм света које су унесрећене саветима ММФ-а.

Наравно, када је у питању Агенција за борбу против корупције, онда се као кључно питање поставља питање да ли ће се Агенција за борбу против корупције икада бавити криминалом и корупцијом у најближем окружењу новог председника државе Александра Вучића или ће, рецимо, његова браћа, кумови и партијски пријатељи бити изузети од борбе против криминала и корупције. Дакле, да ли ће ови чланови, које ми треба да изаберемо у Одбор Агенције за борбу против корупције, смети да ударе на Српску напредну странку као извор криминала и корупције у врху држаног система? То је кључно питање. Ако они неће то смети, нема потребе да их бирамо; они ће као Ана Брнабић бити најобичније икебане и фикуси у Одбору Агенције за борбу против корупције.

Дакле, нама не треба Заштитник грађана који ће да нас подучава о Сребреници и о заштити промоције хомосексуализма у Србији. Нама треба Заштитник грађана који ће да помогне оним грађанима који десет година не могу да реше ниједан проблем у Катастру. Нама треба Заштитник грађана који ће да стане на страну наших грађана који су ухапшени и још леже по затворима у Црној Гори због неког измишљеног пуча који је подржао Александар Вучић као велики пријатељ мафијашког боса Мила Ђукановића. Нама треба Заштитник грађана који ће заштити наше грађане којима, рецимо, још увек нису враћена одузета имовинска права у Хрватској или Заштитник грађана који ће се сетити да постоје и Срби на Косову и Метохији, јер је Косово и Метохија такође у Србији и они су наши грађани које Заштитник грађана треба да штити.

Или, рецимо, нама треба Заштитник грађана који ће да штити интересе наших грађана у иностранству који немају основно право, бирачко право, и разним методама свих власти у последњих 15 година су онемогућени да нормално гласају. Ви имате трагично смешну ситуацију да у читавој српској дијаспори на изборима гласа једва неколико хиљада људи, а има их стотине и стотине хиљада, неки кажу и неколико милиона, који су грађани или држављани ове земље. Да ли је Заштитник грађана икада стао у њихову заштиту? Никада.

Да ли је Заштитник грађана, рецимо, стао у заштиту породица које јавни извршитељи избацују из породичних домова? Да ли је стао у заштиту оних 20.000 породица које они зеленаши, пљачкаши из банака, страних банака, пљачкају овим невероватним кредитима индексираним у швајцарским францима? Када смо чули Заштитника грађана да штити грађане тамо где су највише погођени, од банкарских деривата који деру кожу с леђа грађана Србије?

Имамо ту и низ других добрих питања као, рецимо, једно крајње хумано питање – где је Заштитник грађана када некеме у 21. веку искључите струју зато што није имао да плати струју? А није имао да плати струју, замислите из ког разлога, зато што у тој породици ниједан члан није запослен. И онда дође неки паметњаковић из власти, из неког јавног предузећа, који не сме ниједном тајкуну да наплати порез, који не сме додатно да опорезује ниједну страну банку која нас пљачка, и наплати се на сиротињи, искључи струју у 21. веку породици која нема од чега да је плати, јер људи једноставно нису запослени или су изгубили посао у пљачкашким приватизацијама, за које још увек нисте открили оне који су одговорни и који су нас опљачкали и данас не леже у затворима Србије. Обећали сте пре пет година да ћете ухапсити све тајкуне и све политичаре који су нас опљачкали, а ево пет година нема ниједног у затвору.

Да ли, примера ради, Заштитник грађана брине и радничким правима радника који раде у страним фирмама у Србији? Где је Заштитник грађана да устане и да каже да су то нехумани услови у којима се тамо ради? Где је да заштити та синдикална и радничка права? Нема га. Такав нам Заштитник грађана, дакле, не треба.

Оно што овде, наравно, јесте веома занимљиво, јесте биографија будућег Заштитника грађана. Ја ћу, наравно, упознати јавност са неколико веома интересантних детаља. Наиме, будући заштитник грађана Зоран Пашалић је дипломирао са 32 године, ако је тачно да је студирао 13 година, а то ћете нам ви рећи који сте га предложили. Не знам зашто кријете ову важну информацију. Ово је добра информација, зато што то значи да је он темељно студирао 13 година спремајући се за највише функције у овој

држави. Правосудни испит је положио са 37 година. Ово је тек сјајан податак. Магистрирао је прошле године, са 58 година, што значи да поштује доживотно учење, а докторске студије су у току. И, наравно, приликом доласка СНС на власт, 31.10.2013. године именован је за председника Прекршајног апелационог суда. Дакле, само један од председника који су партијски постављани и контролисани од стране СНС.

Каже он у својој биографији једну интересантну формулацију, да је сарађивао, а и данас сарађује са одређеним међународним организацијама и тако даље. Надам се да нису исте оне с којима је сарађивала и Ана Брнабић, а које су агенти страног интереса у Србији, али о томе такође предлагач може да нас обавести са ким је сарађивао Зоран Пашалић од међународних организација.

Ту долазимо до две заиста симпатичне пикантерије које су везане за биографију Зорана Пашалића. Једну смо чули и делује заиста генијално. Последњи који је успео да пређе са „севера“ на „југ“, или са „југа“ на „север“ што се тиче фудбалских клубова „Партизан“ и „Звезда“ био је легендарни Сале Мутави, који је од вође навијача „Црвене звезде“ прешао да контролише навијаче „Партизана“ по налогу власти СНС, али ево видимо да имамо још једног изузетног кандидата који је успео да буде у управама и ФК „Црвена звезда“ и ФК „Партизан“.

Али није то ништа према овој пикантерији коју сада имамо овде, да вас обавестим, из биографије Зорана Пашалића. Наиме, у току 2011. године неколико запослених радница, односно радника женског пола Прекршајног суда у Чачку су и усмено и писмено лично дале изјаву Прекршајном суду у Чачку, тада председнику Вишег прекршајног суда Зорану Пашалићу, у којој су га лично обавестиле о сексуалном узнемиравању од стране судије Прекршајног суда у Чачку, поводом чега ништа није предузео нити обавестио Високи савет судства, већ је све писане изјаве задржао за себе.

После извесног времена, када су новинари писали о томе, он је те изјаве проследио Високом савету судства, међутим, већ је наступила застара за вођење дисциплинског поступка против судије који је пријављен од 10 сведока, радника, судија, записничара, приправника и самих клијената да је сексуално узнемиравао све њих, о чему су писале и новине из тога времена, у шта се можете и сами уверити. Сви докази се налазе у Високом савету судства, а тај судија је и до дана данашњег некажњен.

Интересантно је сада, ако ће на овај начин да штити грађане као што је штитио права ових 10 жена које су сексуално узнемираване у Прекршајном суду у Чачку, претпостављам да ће тако онда радити ефикасно и склањати у фиоку предмете и на месту Заштитника грађана, а посебно ако ти предмети имају икакве везе са Српском напредном

странком, која га, ничим заслужено, поставља на ову функцију. Пазите, он не би смео никада да буде ни председник Прекршајног апелационог суда а камоли да буде изабран за Заштитника грађана.

Имам ту и неколико цитата, ако желите, из ових пријава жена које су сексуално узнемираване, типа – могли бисмо да скратимо време и да одемо до моје канцеларије, могли бисмо да одемо на Златибор, изнајмићу нам собу, хајде са мном па ће ти застарети поступак, сада ћу да дођем код тебе, ја сам потентан мушкарац, могу пет пута за вече итд., итд.

(Председавајући: Господине Обрадовићу!)

Дакле, ове ствари је прећутао будући Заштитник грађана Зоран Пашалић.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Обрадовићу, вратићу вам време, али вас молим, наравно да имате критички осврт, и то је ваше легитимно право, према предлогу који су упутиле посланичке групе владајуће коалиције, и то право нико не жели да вам одузме, али вас молим да користећи то право не нарушавате достојанство Народне скупштине Републике Србије, управо речником и вокабуларом који сте користили.

Молим вас да наставите са дискусијом, али примерено расправи коју водимо.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Лично сматрам да је велики проблем за грађане Србије када онај ко је надлежан на вишој државној функцији да реагује на сексуално узнемиравање од стране једног судије у једном прекршајном суду не реагује. То је проблем и то урушава достојанство ове државе, а не када ја откријем јавности да ћемо ми за будућег Заштитника грађана изабрати човека који је склонио у фиоку сведочанства 10 жена које су на различити начин сексуално узнемираване од једног судије.

Дакле, он је заштитио свог колегу судију, не знамо из којих разлога. Можда коруптивних, можда пријатељских, можда ових или оних и онда се као оправдано поставља питање да ли ће као Заштитник грађана исто тако гурати предмете у фиоку који су, рецимо, по неком основу њему занимљиви или где он треба да заштити некога за кога му је речено.

Пазите, овде је кључно питање следеће – ако њега предлаже Српска напредна странка а поставиће га владајућа већина у овој Народној скупштини, онда он има одређене обавезе према Српској напредној странци. Па зар ико у Србији мисли да њега Српска напредна странка поставља на то место да он заиста буде прави Заштитник грађана? Па немојте, молим вас, па неће ваљда нико да верује у те бајке и те празне приче. Па наравно да га Српска напредна странка поставља на место

Заштитника грађана да не би радио свој посао, да би био заштитник интереса Српске напредне странке а не грађана Србије.

Мислим да сам довољно рекао о том кандидату. И оно што сам сигуран, он није добар кандидат за Заштитника грађана, али је добар кандидат за кажњавање грађана, јер је радио у прекршајним судовима, и још бољи кандидат за заташкавање афера владајуће странке.

Оно што је мени много интересантније и важније за политику Српског покрета Двери јесте рад Фискалног савета. Чини ми се да је то нешто што је од интереса и грађана Србије, дакле да ли ће Фискални савет наставити да служи интересима владајуће странке или ће икада упутити неку критику овој катастрофалној економској политици.

На пример, нашао сам, пошто детаљно читам извештаје о раду и оцене предлога буџета од стране Фискалног савета, једну сјајну ствар из њихове оцене буџета за 2016. годину. Фискални савет, каже овако, оцењује да је буџет за 2016. годину недовољно транспарентан. Треба да обратите пажњу на ово, добро је што сте утишали. Значи, буџет за 2016. годину је недовољно транспарентан и у том погледу није дошло до напретка у односу на претходну годину, штавише, у неким својим деловима буџет и пратећа документа заправо су назадовали у односу на информативност коју су имали у претходној години.

На пример, и онда кључна ствар, за разлику од претходне године, сада се више нигде не види колике су појединачно преузете обавезе према страним инвеститорима. Дакле Фискални савет, на челу са члановима које изнова треба да изаберемо у тај Фискални савет, открио је у буџету Републике Србије за 2016. годину затамњени део – паре које се издвајају од пореских обвезника државе Србије и поклањају страним инвеститорима уместо домаћој привреди и пољопривреди, а да се не зна коме иду, ни ко о томе одлучује и ко то дели наше паре страним инвеститорима. Као што ових дана премијерка стаје на страну „Фијата“, стране фирме, против радника у штрајку који раде у таквим условима у каквима тамо раде. Дакле неко користи нашу државу да помаже страним фирмама, а требало би наше паре да улаже у домаћу привреду и пољопривреду.

Пазите, исти тај Фискални савет каже то у свом извештају, односно оцени предлога буџета, и ништа, настави да ради свој посао у Фискалном савету и не осећа моралну одговорност да поднесе оставку јер саветује Владу, која га прво ништа не слуша, која и даље ради нетранспарентно, која и даље дели наше паре странцима како хоће. Шта онда ви глумите у Фискалном савету? Само примате плату. Значи, ако ви због плате радите у Фискалном савету, онда нам реците, нећемо да вас изаберемо никада за чланове Фискалног савета. Ако ви имате неку улогу корективног фактора,

као што сте, рецимо, овом реченицом имали, одлично. Али ви очито нисте имали никакву улогу, Влада ништа није послушала, ви сте прећутали како Влада нетранспарентно ради и даље настављате да седите у том Фискалном савету и да примате паре из буџета.

Ових дана сам и на медијима видео господина Николу Алтипармакова који је исто то утврдио да је заиста крајње време да се прекине са том погубном политиком страних инвестиција које нису донеле никакав помак. Као што видите, сада када су у кризи, они ће се само јавити да траже још из буџета, а заправо остаће ускраћени наши пољопривредници, остаће ускраћено наше домаће предузетништво.

Исти је случај и са господином Владимиром Вучковићем, који је у интервјуу „Политици“ изјавио, и то је занимљиво – шта је са смањењем пореских оптерећења за привреду? Па ево, и ми то питамо – шта је са смањењем пореских оптерећења за привреду? И каже на другом месту – хајде да отворимо и неке друге теме.

Па шта чекамо, господине Вучковићу, господине Павловићу, господине Алтипармаков, што не отворимо и неке друге теме? Хоћемо ли и даље само да настављамо оно што је неолиберална економска политика, значи, штедња на терет наших грађана, приватизација и продаја наших стратешких природних и привредних богатстава, увознички лоби који увози све оно што ми овде можемо да производимо и убија конкуренцију домаће привреде, дељење наших пара из буџета страним инвеститорима? За то нам не треба Фискални савет да нас ишта саветује, већ имамо ММФ.

То је заправо то суштинско питање које ја овде постављам пред вас, поштовани грађани Србије, јер нисам сигуран да има смисла обраћати се владајућој већини. Они ће сви дићи руку на звонце, као што то увек чине, јер, очито не размишљају својом главом. Да размишљају својом главом, не би прихватили да за Заштитника грађана именују особу која је студирала 13 година, која је магистрирала са 60 година, која је, као што сада видимо, имала просек испод седам и која је била у управи Фудбалског клуба „Партизан“ и Фудбалског клуба „Црвена звезда“ и која је заштитила судију који је вршио сексуално узнемиравање над 10 сведока који су томе посведочили. Дакле, сами бисте повукли тај предлог и узвикнули – Зоран Пашалић недостојан. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала, господине председавајући.

Па нисам ни очекивао да ће моћи да научи где се налази и шта је заправо Народна скупштина лице које се опет малопре онаквим речима

обратило и нама и јавности која ово прати. Наравно, мислим на дежурног лакеја досовског режима који јесте процедио, на самом почетку, пола реченице, нешто досистички, вероватно му је тешко да било шта позитивно каже или закључи на тему оног уговора у „Фијату“, који је управо један од дивних плодова тог досовског режима, који га је, да узгред речено, и политички створио и финансирао и са којим се он и данас дружи и политички сарађује а да после просипа буку и бес на рачун ове владе која са тим никакве везе нема, нит лук јела нит лук мирисала, и оних штрајкова који су се дешавали.

И страшно ми је жао, ево срце ми се цепа што тај досовски лакеј изгледа незадовољан чињеницом да је штрајк прекинут и да се даље разговара; радници и Влада заједно разговарају са власницима компаније како би се нашло одговарајуће решење. Да је тиме незадовољан то ме не чуди, али ме чуди, морам да вам признам, да се овде са много критике говори о претходном заштитнику грађана, Саше Јанковићу. Је л' тако? Па, каже, није задовољан његовим ставом о Сребреници, о Косову и Метохији, може бити о Војводини. Али поставља се питање, даме и господо, а зашто се онда са тим човеком грли и љуби. Је л' пригрлио и пољубио ставове Саше Јанковића и о Сребреници и о геноциду тамо? Је л' пригрлио и пољубио у исто време и став Саше Јанковића да је сувереност на Косову и Метохији само реч и ништа више? Је л' пригрлио и пољубио ставове сепаратиста из Војводине који најгоре говоре и о Републици Српској, а и о самој Војводини, нашој аутономној покрајини?

Ја не очекујем да ту може да буде било какве памети, јер ми кад чујемо да се овде поставља питање агената страних интереса, а више је него јасно да је реч о човеку који не може да одлучи да ли служи интересима ХОС-а, који дођу са једне стране, или интересима великобугарских националиста, са друге стране, зашто очекивати било шта паметније од тога на суми? *Nota bene*, даме и господо, мора да се одлучи, и тиме завршавам, господине председавајући, кад нам се обрати следећи пут, је л' наступа са позиције доскорашњег Пернара или са нове позиције садашњег Туте Бугарина. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

Само тренутак. Морамо да испоштујемо редослед, а најпре имамо указану повреду пословника.

Народни посланик Милимир Вујадиновић.

Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Скренућу пажњу на повреду Пословника у члану 107, који се тиче достојанства Народне скупштине.

Мислим да је посланик Обрадовић више пута покушао да доведе у заблуду и овај уважени дом, али и грађане Републике Србије износећи неколико питања за која просто нисмо могли утврдити на кога се односе.

Наиме, критикујући рад досадашњег Заштитника грађана, ваљда господина Јанковића, набројао је десетине ствари које је требало да уради а није урадио. Поставља се питање зашто је то данас питање Народне скупштине Републике Србије. Какво је то питање које се упућује грађанима Републике Србије са овога места када је исти тај заштитник грађана био његов пријатељ који се 31. маја ове године тако срдечно грлио и љубио с њим на оном такозваном спонтаном окупљању; ваљда их је у томе спајала нека чудна љубав али и заједничка мржња према председнику Републике Србије Александру Вучићу.

(Председавајући: Господине Вујадиновићу...)

Ваљда је тада требало да га пита шта је то све што није урадио. Ваљда је тада требало да га пита за ставове о Сребреници, за ставове о Републици Српској, о свему ономе што је данас покушао да постави као питање народним посланицима у Скупштини Републике Србије. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Указали сте на повреду Пословника, али нисам разумео на који члан.

Члан 107?

Покушаћу да образложим питања која сте, схватио сам, упутили мени а не господину Обрадовићу.

Господин Обрадовић је, ја сам рекао, на легитиман начин који му припада као представнику опозиционе посланичке групе говорио о ономе што јесу тачке данашњег дневног реда. Нисам га прекидао, морам вам признати, јер се слажем у једном делу о којем је говорио, јер сматрам да је говорио о некадашњем заштитнику грађана и о ономе што он није радио, а то је Саша Јанковић. Али сам све време очекивао да ће након тога изнети и предлог своје посланичке групе, што је опет њихово легитимно право, па да стави до знања колегама народним посланицима да постоји бољи предлог од онога о којем данас говоримо. Оног тренутка када сам сматрао да је користио непримерен речник и да је ишао у правцу урушавања достојанства Народне скупштине Републике Србије, ја сам само искористио прилику да му на то укажем.

Зато не мислим да сам повредио члан 107, а вама постављам питање да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Не.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Чују се коментари посланика упућени председавајућем.)

Не, ја нисам чуо на почетку да се колега позвао на члан 107. Нисам чуо на који се члан позвао, зато сам питао који је члан Пословника.

Повреда Пословника, народни посланик Иван Костић.

ИВАН КОСТИЋ: Повређен је члан 107. став 2.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не можете указати...

ИВАН КОСТИЋ: Посланик је говорио о достојанству, а ја говорим о вређању народних посланика.

Председавајући, ви и даље настављате са старом праксом да се господин Бошко Обрадовић константно вређа, овај пут од представника владајуће коалиције, и не реагујете на то.

Значи, причане су приче о Тути Бугарину, о Сребреници, а управо је владајућа коалиција и њен садашњи председник, председник државе финансирао то...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Најпре, господине Костићу, указали сте на повреду Пословника, на члан на који је током малопређашњег излагања указао колега Милимир Вујадиновић. Не можете указати на исти члан. Он је говорио у целини о члану 107, колико сам схватио. Не могу да вам дозволим да користите указану повреду Пословника да бисте наставили да реплицирате уваженим колегама посланицима.

Реч има, најпре, представник предлагача.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

Али представник предлагача увек има предност, а пре вас имао је реплику колега Неђо Јовановић, он се јавио након вашег излагања, а онда ћете свакако и ви добити реч.

Дакле најпре представник предлагача, народна посланица Александра Томић, Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава, Предлог одлуке о избору чланова Фискалног савета.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајући.

У дискусији смо чули да избором Фискалног савета треба у ствари да се покрије погубна политика СНС-а, па онда да су они гори још од ММФ-а, с друге стране да Влада не слуша те оцене, а са треће стране се цитирају њихови чланови како говоре да Влада врши скривање неких субвенција на најгори нетранспарентан начин и како у ствари ова влада никако да смањи трошкове послодаваца, односно да релаксира привреду.

Сад, нисмо разумели да ли одређени овлашћени предлагачи подржавају предлоге за чланове Фискалног савета или оспоравају, али не бих рекла да оспоравају ако се позивају на оно што они раде. Али да видимо шта је то остављено Српској напредној странци да ради за време функционисања Фискалног света од 2011. године до 2012. године.

Значи, СНС је заједно са СПС-ом преузела Владу да руководи државом која је имала 15,6 милијарди евра јавни дуг. Поред тога, остављени су дугови од 4,2 милијарде камате на кредите које су они подигли. Затим једна милијарда евра ПДВ-а који није плаћен. Затим 1,6 милијарди курсних разлика. Затим 400 милиона евра субвенција за пољопривреднике које није исплатила та влада до 2012. године. Затим 200 милиона евра за војне пензионере на основу судских пресуда, то је тадашњи министар Шутановац потписао и условио да се то на тај начин ради. Да ли је тако? Дакле да се војним пензионерима не дају пензије, да им се на одређени начин нивелишу са цивилним пензијама и самим тим они су стекли право да преко суда траже ону разлику која им припада.

Према томе, све то када саберете, 7,6 милијарди евра плус четири године по 750 милиона евра што је ишло за фирме у реструктурирању то вам је 10,6 милиона евра, са овим 15,6 јавног дуга долазите практично на цифру која је остављена у аманет Српској напредној странци да води државу и да спроведе одређене економске реформе да би ова држава и њен буџет функционисали на одржив начин, а да бисмо даље могли да живимо и радимо нормално, у складу са функционисањем свакодневног живота грађана Србије.

Е сада, када имате могућност да отворите фабрике, да створите такав политички амбијент где ће страни директни инвеститори желети да дођу у Србију, отворе нове фабрике, морате да промените одређене законе.

Ми смо се у овој скупштини у протекле четири години бавили економским реформама и променили преко 600 законских аката, од којих су сигурно 200 били који се односе на економске реформе. Након тога долазимо до ситуације да је отворено преко 50 фабрика, али није могло да се ради уколико не постоје одређена подршка, субвенције, значи отварање нових радних места.

Због чега ми имамо субвенције које не може Влада да прикаже до краја? Па зато што смо наследили и „Фијат“ и уговор са „Фијатом“, али и „Јуру“ и друге фабрике које су прављене под уговорима који су велика пословна тајна, јер уколико изађете са тим уговорима у јавност ви сноситете одговорност за одавање пословне тајне и држава би из буџета морала да плати казнене поене који уопште нису мали. Према томе, ми бисмо данас дошли у позицију да се плаћањем казни ствара небезбедан пословни

амбијент у Србији и инвеститори не би хтели ни да дођу, што је био случај до 2012. године.

То је одговор када говоримо о субвенцијама, а када говоримо о томе да ћемо смањити трошкове послодавцима, да дамо одређене пореске законске предлоге да отворимо могућност да се смање трошкови за послодавца, поготово за приватна предузећа, онда долазимо до тога... Заправо, основно питање је – од чега?

Значи, уколико имате добре пословне резултате, а пословни резултати су се показали као добри у 2016. години и отварају се у првом кварталу, односно у првој половини 2017. године, тек при крају године када видите да постоје одређени резултати у пословању можете да кажете да можемо да донесемо заиста позитивне мере које ће бити у смислу наплате пореза, чиме ће држава, нормално, мање приходовати али ће зато послодавци имати мање трошкове.

И то је одговор управо на ова питања због чега Фискални савет отвара одређена питања на која можда и он нема одговоре, али пита Владу у јавности и Влада одговора, односно Министарство финансија одговара на овај начин.

У многим случајевима је Фискални савет преоштар и у многим случајевима он подиже лествице, и то намерно ради, не само због тога што тера Владу да прати то, већ једноставно жели да покаже да својим експертским мишљењем жели да постави високе циљеве, јер да сте те циљеве слушали до 2012. године не би остала сва ова дуговања о којима сам говорила.

Стога мислим да је потпуно непринципијелно вршен напад и да је уопште на један политички неадекватан начин коришћена било која реторика по питању Фискалног савета и економске политике Србије и то показује један општи степен непознавања тренутне ситуације, а то је у ствари вероватно циљ, да би се политички изашло из анонимности, да бисте оне неке проценте које сте добили, 2,24%, можда подигли на 3%, да бисте били популарни у народу, јер увек је најбоље нападати оног најјачег да бисте стварали неки свој кредибилитет у друштву. Е, то грађани Србије данас препознају и због тога никада неће дати подршку оваквим политичким странкама. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Томић.

Колега Јовановићу, јавили сте се као овлашћени представник посланичке групе или ради реплике? Као овлашћени представник посланичке групе.

Господине Обрадовићу, имате основа за реплику.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Мислим да је размена мисли увек корисна за демократију и за парламентаризам, као и то да је слобода говора једна од најважнијих институција коју ми из Двери бранимо овде у Народној скупштини Републике Србије, без обзира на казне и опомене којима смо изложени. Зато хвала вама на овој могућности да одговорим, јер сам у више реплика и повреда Пословника на различите начине прозиван.

Одговорићу само на две ствари.

Прва се тиче Саше Јанковића. Мени је драго да се владајућа већина упецала на моје критике Заштитника грађана у претходном периоду, јер је управо владајућа већина на челу са Српском Напредном Странком изабрала Сашу Јанковића по други пут за Заштитника грађана. Тако да, ако имате нешто спорно са претходним заштитником грађана Сашом Јанковићем обратите се Александру Вучићу и владајућој већини, која га је по други пут изабрала за Заштитника грађана. Дакле, то је доказ колико сте заправо лицемерни и колико заправо једно причате, друго мислите, треће радите.

Што се тиче Туте Бугарина, то је још интересантније и занимљивије, зато што је у међувремену пао и овај покушај дисквалификације од стране господина Владимира Орлића, заменика председника Посланичке групе Српске Напредне Странке.

Наиме, овде смо на пасја кола, што би рекао наш народ, прозивани и малтретирани да смо примили у Народној скупштини Републике Србије представнике Парламентарне политичке снаге из Бугарске, између осталог и заменика председника Бугарске скупштине, да би неколико дана после тога иста та странка, њима блиски политички аналитичари и њихово пропагандно гласило „Информер“ величали идеју коју је управо овде у разговору са нама изложио заменик председника Народне скупштине Бугарске господин Шопов, који је предложио православни савез и много већу и озбиљнију сарадњу између Срба и Бугара а да на страну ставимо све оно уназад што је лоше између наша два народа.

То је још један доказ лицемерја, да не кажем подлости и у сваком случају е некоректности владајуће странке.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Обрадовићу.

Право на реплику, народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала још једном.

Па да, морало је да се заврши поруком о лицемерју, о подлостима и тако даље. Није се ни очекивало било шта друго, јер се свакако чеше тамо где га сврби, па и да помене пасја кола. Ја стварно не знам на каква кола ми можемо да терамо некога ко је сам себи доделио улогу пудлице досовских

кандидата, и тог Јанковића којег помиње малопре, а и Вука Јеремића, и за то имам одличне примере.

Није нам дао неке одговоре, само нам је уместо њих понудио потпуно измаштане слике о томе, замислите, да се неко из Српске напредне Странке изјаснио да подржава оне људе који су директно против суверенитета Србије. Ту мислим на ове великобугарске националисте.

Кога је из Српске напредне странке чуо да је то рекао? Није никога. То је можда сањао, ил' би волео да је сањао, али тога нема, жао ми је. Нека нам да одговор неком приликом, не мора сада, јер ми бар не волимо да ширимо расправу мимо потребе и дневног реда, у којим је границама, по његовом стручном мишљењу, Република Србија, да л' у оним границама које заговарају великобугарски националисти или у оним границама које заговарају великохрватски националисти. Да ли када каже да би он преговарао о статусу Косова и Метохије хоће да нам каже да ни ту није сигуран која је тачно наша граница? Шта ту има да се преговара ако се зна да је Косово и Метохија у саставу Србије? И то је, изгледа, једна од дилема које је наметнуо самоме себи.

На тему лицемерја и тога да л' се неко упецао или „упрецао“, шта је већ рекао малопре, није ни важно, дакле овако – сам каже да постоји обавеза да се неко одужи ономе ко га је изабрао. Па његов Саша Јанковић му је управо живи доказ да то није тако. Добије мандат 2012. године да се стара о грађанима Србије, а он уради потпуно супротно – стара се о самом себи и о својим послушним пудлицама. Је л' тако? Тако је. Мене то не чуди, јер је све то најављено.

Даме и господо, прошле године када је исти тај досовски Саша Јанковић дошао на један скупштински одбор, управо је посланичка група оног човека који упорно изазива реплике, а пролази као бос по трњу, била пуна речи хвале за тог Сашу Јанковића и предложила, замислите, да му се извештај штампа и дели грађанима Србије.

(Председавајући: Захваљујем.)

Ајде, нек има образа па нек каже још нешто.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Господине Обрадовићу, мислим да расправа иде у погрешном правцу и желим да се вратимо на оно што јесте дневни ред, а то је избор чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, са листе коју су поднели овлашћени предлагачи, Предлог одлуке о избору Фискалног савета, Предлог одлуке о избору Заштитника грађана.

Управо са тим циљем ја ћу, сходно члану 112, направити једну краћу паузу од два минута, а након тога настављамо са председницима и овлашћеним представницима посланичких група. Захваљујем.

(После паузе – 12.30)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Реч има народни посланик Мехо Омеровић.

Изволите.

МЕХО ОМЕРОВИЋ: Поштовани потпредседниче, уважене даме и господо народне посланице и народни посланици, Социјалдемократска партија Србија ће, као и увек до сада, говорити о теми која је на дневном реду, а данас то радимо са посебним односом, зато што су три тачке дневног реда које смо данас спојили у расправу за нас више него значајне, јер је реч о томе и прилика да се подсетимо колико независни државни органи, како колоквијално називамо она тела која су установљена нашим Уставом и нашим законима, значе за функционисање нашег система, пре свега из оног угла који се тиче поштовања људских права свих грађана, односно грађанки Републике Србије.

То су органи који на основу закона које смо ми усвојили у овом високом дому спроводе контролу рада извршне власти. То су органи који спроводе или врше поједине послове из домена извршне власти, а које смо им ми поверили, с тим да су при томе аутономни. Ови државни органи су најчешће издвојени из Владе и послове би требало да обављају самостално, на основу закона којим је уређено њихово оснивање, њихов делокруг рада, а надзор, као што знате, вршимо ми као Народна скупштина преко матичних, односно надлежних одбора.

Хтео бих са вама да поделим подсећање да је оснивање независних државних органа започело у Србији пре више од десетак година и то у складу са препорукама ЕУ, јер су, наравно, у овим земљама они много раније препознали значај независних државних органа. Подсетио бих вас да је Омбудсман у Шведској установљен још 1809. године, и та тешко изговорљива реч, која се преводи као Заштитник грађана, народни адвокат или томе слично, на шведском језику значи да је то особа која има слуха за народ. Дакле, врло лепо изведено из ове шведске речи. Искуство које они имају од 200 година је нешто што морамо црпсти као корист.

Код нас је, као што знате, први пут 2004. године донет Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, установљен је Повереник за заштиту информација од јавног значаја, коме је, доношењем Закона о заштити података о личности, проширена надлежност, а 2005. године смо донели Закон о Заштитнику грађана и установљен је Заштитник грађана на републичком нивоу, с тим што смо чак и Законом о локалној самоуправи из 2002. године, а то бих желео да нагласим јер се о томе врло ретко говори, дали могућност да се и на локалном и на покрајинском нивоу

оснивају ове институције, дакле институције Заштитника грађана. АП Војводина је установила Омбудсмана 2003. године, а такође омбудсмане имамо и у појединим општинама и градовима Републике Србије. Повереник за заштиту равноправности постоји од 2009. године.

На почетку су све ове институције наилазиле на огромне проблеме, од нејасне процедуре конституисања, неадекватних просторија за рад, с тим у вези и потребног броја запослених и ти проблеми су кроз дуги низ година решавани тако да су услови за рад сада једнако добри, можемо то слободно рећи, код свих представника и институција ових такозваних независних државних органа.

Мислим да је важно да се каже да поједине од ових органа предвиђа директно и Устав Републике Србије, на основу којег смо и ми доносили посебне законе о њиховом оснивању, подсетили на то су и моје колеге које су у име овлашћених предлагача говорили, то су Народна банка, Државна ревизорска институција, Заштитник грађана, Високи савет судства, Републички јавни тужилац, Државно веће тужилаца.

Поред ових органа у истој равни су и други органи, организације и тела које не предвиђа Устав али су основани посебним законима које смо ми усвојили овде у Народној скупштини, и то у областима од нарочитог значаја за државну безбедност, јавне финансије, располагање крупним државним ресурсима као што су енергетика, природна добра, радио-дифузија, телекомуникације, као и у циљу доследног спровођења уставних начела којима је грађанима загарантована заштита људских и мањинских права и забрањена свака врста дискриминације.

То су Повереник за информације од јавног значаја, Повереник за заштиту равноправности, Фискални савет, Комисија за хартије од вредности, Агенција за борбу против корупције, Управни одбор Републичке агенције за телекомуникације, Комисија за заштиту конкуренције, Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки и тако даље и тако даље.

Сви ови наведени органи подносе Народној скупштини извештаје о свом раду. Народна скупштина се обавештава о њиховом раду путем извештаја које најмање једанпут годишње подносе Народној скупштини на разматрање, с тим што се извештаји могу захтевати и чешће, у зависности од конкретних прилика и догађаја. Разматрање извештаја ми смо регулисали нашим пословником у члановима 237–241, и то тако што надлежни одбор претходно разматра извештај и утврђује предлог препорука са мерама за унапређење стања у тој области.

Оно што је за нас у СДПС посебно важно то је однос Парламента и националних институција за заштиту људских права. Ја бих се подсетио и

осврнуо на нешто што се врло ретко помиње а мислим да је врло важно када је у питању унапређење људских права, а то је документ – Београдски принципи о односу између парламената и националних институција за заштиту људских права. Овај документ је усвојен на међународној конференцији у Београду, у нашем дому Народне скупштине, и то фебруара 2012. године у организацији Канцеларије Високог комесара УН за људска права, Међународног комитета националних институција за унапређење и заштиту људских права Народне скупштине Републике Србије и Заштитника грађана.

Полазећи од тога да независна тела и парламенти могу имати велику корист једни од других у извршавању својих обавеза у вези са унапређењем заштите људских права, учесници Конференције, а подсетио бих вас, то су били представници институција из великог броја држава које су чланице УН, усвојили су одређене принципе, односно смернице о начину на који би требало развијати ту комуникацију и сарадњу између парламента и заштитника грађана.

Ја бих издвојио за ову прилику само неколико смерница: парламенти би требало да развију правни оквир за независне институције за заштиту људских права, парламенти би требало стално да разматрају примену закона о оснивању независних институција, парламенти би требало да обезбеде финансијску независност институција за заштиту људских права, да им обезбеде да имају довољно средстава да обављају функције које ће им бити додељене законом.

Независне институције би требало да саветују и дају препоруке парламентима о питањима која се тичу људских права, укључујући и међународне обавезе које смо ми као држава Србија преузели, а у вези са поштовањем људских права. Независне институције могу пружати информације и савете парламентима како би им помогли да извршавају своју надзорну и контролну функцију. Независне институције и парламенти би требало да раде заједно на подстицању развоја културе поштовања људских права.

Овде када помињемо контролну функцију, сложићете се, уважене колегинице и колеге, да је то једна од функција која је врло важна, врло значајна, а коју ми као народни посланици баш не спроводимо често. Најчешће се подсетимо и говоримо како смо ми законодавно тело јер доносимо законе, што је тачно, како смо ми представничко тело јер представљамо грађане које су нас изабрали, што је такође тачно, међутим, контролна функција, та надзорна функција је у ствари најјачи инструмент који је нама Устав и закон Републике Србије дао у руке.

Ми морамо управо уз помоћ и сарадњу са независним државним органима да будемо тај контролни фактор, да будемо тај надзорни орган који ће контролисати како се и да ли се закони које ми усвајамо у овој скупштини спроводе, да ли се ти закони крше, ко их крши и да ли постоје и спроводе се одређене санкције према онима који крше законе.

Закон о Заштитнику грађана донели смо 2005. године и он представља добар правни оквир у ком можемо препознати већину онога што је наведено у овим београдским принципима о којима сам малочас говорио.

Подсетио бих вас да се у складу са тим законом Заштитник грађана стара о заштити и унапређењу људских и мањинских права и слобода. Заштитник грађана је орган који штити права грађана и контролише рад органа државне управе. Заштитник грађана је независан и самосталан у обављању послова који су утврђени законом и нико нема право да утиче на његов рад и поступање. Заштитник грађана за свој рад одговара Народној скупштини.

Прошло је више од 11 година од примене овог закона. Неспорно је да су се у пракси отворила и одређена питања која би требало регулисати у некој блиској будућности на другачији начин. Доношење измена и допуна Закона о Заштитнику грађана нешто је на шта смо се и обавезали Акционим планом за Поглавље 23.

Имајући у виду улогу Заштитника грађана и улогу Парламента у заштити људских права неопходно је да постоје редовне консултације између Заштитника грађана и Парламента, односно парламентарних тела која се баве заштитом људских права. Мислим да ћемо се сви сложити да већина парламентарних одбора у свом делокругу рада треба да полази управо од заштите људских права у различитим облицима живота и рада. Те консултације и размене мишљења треба да постоје чак и кад не постоји сагласност о појединим питањима, јер пре свега треба да чујемо једни друге. Морамо да се разумемо, морамо да се поштујемо. Да ли говоримо исто, да ли мислимо слично или не, то је, чини ми се, мање важно.

Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова, којем ја председавам, јесте скупштински одбор који је по свом делокругу рада највише упућен на ту сарадњу и ми смо на томе увек инсистирали. Ми смо од самог формирања, подсетићу вас, од 2012. године тек постоји Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова, сваке године разматрали извештаје Заштитника грађана. Наша сарадња се није завршавала само на разматрању тих извештаја. Ми смо имали низ других континуираних заједничких активности. Налази и препоруке независних органа служе нама

као показатељ у ком смеру треба да иду наше активности и на које појаве и проблеме треба да реагујемо као Одбор Скупштине Републике Србије.

Питања којима смо се бавили била су различита. Пре свега смо желели да идентификујемо и укажемо на проблеме које као друштво имамо у вези са кршењем људских права од, нажалост, и даље веома израженог проблема насиља над женама и с тим у вези поступања институција са општим и посебним протоколима за сузбијање породичног насиља, преко заштите особа са инвалидитетом, права националних мањина, потребе за деинституционализацијом, угрожености права ЛГБТ особа, посебно права на окупљање, као и права националних мањина.

Посебно бих истакао један веома значајан сегмент нашег деловања, а то су ове фамозне седнице ван седишта, које нам је Пословник Скупштине дозволио, и јавна слушања, а која смо организовали управо полазећи од сазнања и размењујући мишљења и информације са независним државним органима, не само са Заштитником грађана, већ и са Повереником за заштиту равноправности и са Повереником за информације од јавног значаја.

Такође бих као добру праксу истакао одржавање заједничких седница са другим одборима. Имали смо седницу са Одбором за европске интеграције ради разматрања положаја ЛГБТ особа у Србији, али и јавна слушања која смо заједнички организовали и којом приликом смо разматрали и извештај Заштитника грађана о националном механизму за превенцију тортуре, који смо разматрали заједно са Одбором за права детета, Одбором за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу.

Очигледно је да независне институције за заштиту људских права треба да имају своје место у нашем систему, јер су важан савезник држави у тежњама да се створи друштво у коме ће сви бити једнаки, у коме ће се штитити људска права, пре свега штитити људска права од државних органа и институција које их крше.

Истовремено, оне представљају и важан корективни фактор. Подсетио бих на један такав пример када су Заштитник грађана и Повереница за заштиту равноправности реаговали на одредбу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, из које је произишло да, подсетићу вас, „женама по сили закона престаје радни однос раније него мушкарцима“ и усвојили смо заједнички захтев, а Уставни суд је то прогласио као неуставно, као дискриминаторску одредбу.

Дакле, сарадња, комуникација, заједнички делокруг нас као Парламента, одбора у Скупштини Србије са независним државним органима увек може да даје и даје резултате.

О томе колико се значаја у европским оквирима придаје независним институцијама за заштиту људских права, подсетићу вас, говори и недавна резолуција Европског парламента од 14. јуна 2017. године, у којој се, између осталог, указује на значај независности регулаторних тела, укључујући и Заштитника грађана. Позивају се власти да у потпуности заштите независност регулаторних тела и да обезбеде њену пуну политичку и административну подршку њиховом раду.

Наше независне институције, наши државни независни органи су још увек младе институције и у односу на неке друге институције, да не помињем Шведску, коју сам на самом почетку свог излагања споменуо, где Омбудсман постоји и конституисан је још 1809. године.

Ми у Србији још морамо много радити на јачању поверења у те независне државне институције. Тај процес мора да буде обостран. Зато ја верујем да ће нови заштитник грађана допринети томе да ова институција и Народна скупштина Србије буду партнери и најближи сарадници у послу који нам је заједнички, и да ћемо радити на томе да сви државни органи раде у најбољем интересу свих грађана и грађанки Републике Србије, пре свега штитећи њихова људска права и њихове слободе.

Дакле, СДПС као део владајуће коалиције, наравно, и у дану за гласање ће подржати предложене измене и допуне, односно персонална решења везана за избор чланова Одбора Агенције за борбу против корупције и Предлог одлуке о избору члана Фискалног савета, као и Предлог одлуке о избору будућег заштитника грађана. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Поштовани народни посланици, сагласно чл. 27. и 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 часова, због потребе да Народна скупштина што пре донесе законе из дневног реда ове седнице.

Реч има народни посланик Фатмир Хасани.

Изволите.

ФАТМИР ХАСАНИ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, Посланичка група СВМ–ПДД подржава Зорана Пашалића за Заштитника грађана као независну институцију.

Ми очекујемо добру сарадњу и добру заштиту грађана и очекујемо добру заштиту права мањина, авансирањем наше позиције, зато што се ниво демократије мери давањем и заштитом права мањине.

Албанска мањина се суочава и са једним посебним проблемом у односу на друге мањине, а то је непризнавање диплома стечених на Косову. То решење може да се нађе преко Албаније, јер младим факултетлијама

оне могућити запошљавање, мислим да тиме ускраћујемо једно од најосновнијих права која можемо да имамо.

То ми тражимо од свих фактора да нам се омогући и да нам помогну да решимо овај проблем, јер ми овим проблемом наше младе који завршавају факултете оне могућујемо да се запошљавају и зато они морају да се иселјавају из тих општина. Тако да очекујемо од Заштитника грађана и других фактора да нам помогну око овог проблема. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Мирослав Алексић.

Изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Поштовани народни посланици, данас пред нама имамо тему о члановима савета веома важних за демократију у Србији, независних институција и републичких органа, који представљају лакмус папир демократије у једној земљи која је, нажалост, од стране ове власти у неколико претходних година и потпуно сахрањена у Србији.

Институције чије чланове данас треба да бирамо и о којима треба данас да говоримо су у претходних пет година владавине СНС прошле кроз једну тешку борбу за опстанак тих институција, суочавајући се, наравно, са жељама СНС-а да угуше сваку критику, свако другачије мишљење у жељи да се приватизација државе доведе до краја.

Дакле, прво морам да приметим и то да овде данас не седи кандидат за новог заштитника грађана. Очекивао сам да попут својих колега из других тела, којима се захваљујем што су данас овде, седи овде и чује шта говоре и о чему говоре посланици у Народној скупштини, јер на основу члана 138. Устава Републике Србије јасно је прописано да он за свој рад одговара Народној скупштини. Могао је барем да присуствује и чује шта ће посланици говорити о Омбудсману и његовом раду у наредном периоду.

Што се тиче чланова Агенције за борбу против корупције, почећу прво од те теме. Дакле, СНС је на власт дошла 2012. године и управо је дошла на причи у вези борбе против корупције, дошла је на крилима тога да ће корупција у Србији бити искорењена, да ће се професионализовати рад јавних предузећа и установа, да се све оно што је било лоше до 2012. године више неће поновити, једноставно, да ће независне институције свој посао обављати професионално и у складу са законом.

Шта се десило у пракси? Десило се потпуно супротно од тога. Десило се то да смо могли да видимо школски пример непоштовања власти према независним институцијама Републике Србије, према самосталним републичким органима Републике Србије. Ми њих имамо 22 данас у Србији, што независних републичких органа, што независних тела. Од свих

них остало је још неколико на које шапу није ставила Српска напредна странка и потпуно их приватизовала и ставила у функцију своје политичке кампање, и у функцију свирања у оркестру којим диригује Александар Вучић већ пет година у Србији.

Дакле, што се тиче ових институција и Агенције за борбу против корупције чије чланове данас бирамо, у претходном периоду није било никаквог поштовања према тој институцији која треба да буде синоним за борбу против корупције, а о томе говори чињеница да 22 месеца председница Скупштине није ставила на дневни ред избор чланова Агенције за борбу против корупције. И ми данас, у тренутку док расправљамо о тим члановима у Савету Агенције за борбу против корупције, уместо девет чланова, колико треба то тело да има, имамо два члана. Дакле, двадесет два месеца председница Парламента то није ставила на дневни ред.

Такође, пуне две године посланици нису добили извештај о раду Агенције за борбу против корупције, о коме би требало овде да расправљају. Е, то је однос владајућег режима према независним институцијама и телима.

Ови које данас или сутра треба да изаберемо, не желим да говорим персонално, о именима, сви они испуњавају критеријуме да обављају тај посао у Агенцији за борбу против корупције, али се поставља питање да ли су они свесни да прихватају улогу да буду продужена рука актуелног режима СНС. Такође, треба да буду свесни и тога да ће у свом раду морати да трпе критике и пацке уколико буду указивали на неке прекршаје и коруптивне радње од стране представника власти.

Имали смо у претходном периоду примере како се завршио и какав је епилог предлога Агенције за борбу против корупције да се Никола Селаковић разреши због сукоба интереса. Имали смо пример и Синише Малог, аферу са 24 стана и свега онога због чега је покренут процес у Агенцији за борбу против корупције, а још нема епилога о том случају. Зашто? Зато што немамо ни састав Агенције. Агенција данас нема ни директора, од Нове године нема ни свог директора.

Према томе, не можемо очекивати да ће то бити независно тело које ће професионално обављати свој посао, јер у том свом послу и одговорности коју имају према грађанима Србије треба пре свега да се баве влашћу, онима који данас имају извршне функције у Републици Србији и који су кроз те извршне функције можда у неком сукобу са законом.

Ови чланови који су предложени за Савет Агенције за борбу против корупције треба да знају и то да неће радити по новом закону о борби против корупције који је Александар Вучић обећао 2012. године, па 2014.

године у свом експозеу, па 2016. године у свом експозеу, сада смо у 2017. и даље немамо нови закон о борби против корупције. Дакле, није било политичке воље ни жеље да се тај закон усвоји.

Такође, радићете и без закона о пореклу имовине, који је исто најављен 2012. године. Чег се плашите? Ако су ови пре 2012. године, како их ви називате, били лопови, ако су крали и остало, па дајте ви усвојте тај закон па да сви, и ти пре 2012. године и ви данас, богами, који владате, да видимо ко је, како и на који начин стекао ту своју имовину.

Такође, радићете у земљи која је по индексу борбе против корупције на зачељу. Подсетићу вас да је 2012. године Александар Вучић говорио како је скандалозно то на ком месту се Србија налази по индексу борбе против корупције, а данас пет година после тога она је на још горем месту него што је била 2012. године. Дакле, говорим само о празним обећањима, најавама које слушамо пет година и лажима актуелног режима и власти шта грађани Србије треба да очекују.

Оно што морам да цитирам, каже, обећање СНС из 2012. године – СНС ће се беспштедно борити против корупције, злоупотребе политичког положаја и стварања монопола, дакле, биће синоним за борбу против корупције. А она је за ових пет година постала синоним за корупцију због многих нерашчишћених ствари, због многих афера са којима су упознати грађани Републике Србије, и то је вероватно нешто што можемо очекивати и даље. И сада се само наставља са тиме да се избором подобних људи на ове функције потпуно стави контрола на те институције.

Што се тиче Агенције за борбу против корупције, и она је у претходном периоду имала одређене различите аршине, имала је и кршење закона. Данас имате Закон о агенцији за борбу против корупције по коме чланови политичких странака не могу да буду на челу јавних предузећа, а данас овде у овом парламенту седи директорка Јавног предузећа „Пошта Србије“ која је уједно и председник Посланичког клуба ПУПС. За то је добила сагласност Одбора за административна питања и нема никаквог спора, а таман посла да неки председник општине може да буде истовремено и посланик. То није по закону, а да не говорим о неким другим случајевима.

Агенција за борбу против корупције у претходном периоду је врло често бацала акценат на поштовање закона за неке послове који су у вредности од неколико десетина хиљада евра, а за послове, вредносне уговоре, не послове, три милијарде евра, као што је случај „Београда на води“, то пролази испод радара, без јавних набавки, без поштовања закона. Једноставно, то се прогласи за стратешки интерес Републике Србије и онда се каже – ево, даћемо овде, неким лекс специјалисом, неким Арапима или

ко зна коме да инвестирају или не инвестирају, то већ више нико не зна, у центар Београда, а исто тако и земљу у Војводини, десет и по хиљада хектара непостојећој фантомској фирми Ал Равафеду и тако даље.

Агенција за борбу против корупције у претходном периоду такође није обављала свој посао у домену јавних предузећа, и сви смо свесни шта се дешавало у претходном периоду и у ЕПС-у и у ЕМС-у, колико је било афера, колико је било дуплих функција.

Али није крива Агенција, проблем је у власти која не дозвољава Агенцији да ради, зато што није хтела да изабере чланове Агенције, није поставила директора, откада га нема, једноставно увек их држи негде по страни, јер власти не одговара Агенција за борбу против корупције, јер она не може да се бави опозицијом, јер опозиција не влада Србијом, опозиција не води јавна предузећа, опозиција је то радила раније, сада то радите ви.

Е, вама не одговара нико ко би требало да вас контролише, него, једноставно, понашате се као да сте наследили Србију и да можете да радите шта год хоћете. Па тако имате ситуацију, рецимо, и у ЕПС-у да је, како видимо, она фирма која је била одговорна за аферу увећаних рачуна за струју у децембру прошле године, поново добила исти посао и ради, а њу сте окривили да је она одговорна за увећане рачуне за струју које су грађани платили.

Дакле, усвајају се закони, ви усвајате законе јер имате већину, спектакуларно најављујете да ће ти закони решити некакве проблеме, а затим се сами оглушујете о те законе и не поштујете те законе које усвојите сами јер се понашате бахато, јер сте приватизовали државу Србију.

Што се тиче Агенције за борбу против корупције, као и чланова које треба да изаберемо у ова два дана, ја поручујем и њима и грађанима Србије да без оперативне, стабилне, независне и професионалне Агенције за борбу против корупције прича о борби против корупције остаје само мртво слово на папиру. Вама то служи само за кампању да упирете прсте у неке друге.

Сада чујем колеге посланике који говоре о некима пре 2012. године који су нешто радили. Па ви сте од 2012. године, ево, у другој смо половини 2017. године, на власти, пролази то време када се можете позивати на друге. Имали сте све време и сву власт у Србији да за пет година промените све оно што је лоше. На крају, обећали сте грађанима да ћете бити бољи од оних који су били пре вас, а ти пре вас никада нису били у прилици да имају апсолутну већину. Ви сте на челу са Александром Вучићем имали апсолутно већину да промените у Србији све оно што је лоше. Нажалост, ништа се од тога није догодило, да ли из незнања или због тога што нисте имали жељу или интерес.

Што се тиче Предлога за Заштитника грађана, то је такође једна јако важна тема и жао ми је што господин није ту, барем бих му, иако не може да ми одговори, упутио неколико питања која треба да се разматрају у наредном периоду.

Гледајући тадашњег премијера Александра Вучића, данашњег председника Републике, чуо сам када је говорио о институцији Заштитника грађана да то Србији уопште и не треба. Тачније, рекао је да та институција служи заправо да нам ЕУ соли памет, и да неке чланице ЕУ немају институцију заштитника грађана, што није истина. Није истина. Управо се то догодило и са Сашом Јанковић, кога сте критиковали. Нисте желели да вам ико соли памет или, како рече изабрани председник када је говорио о томе да неће да се кандидује за председника Републике већ да жели да изабере председника који неће да му звоца, па се онда предомислио па се сам кандидовао, тако не желите и независне институције које ће моћи да звоцају актуелном режиму и актуелној власти.

Такође, још ми је чудније што је господин Пашалић прихватио да буде предложен за Заштитника грађана од оне странке која сама каже да је та функција безначајна. Зашто бисте онда прихватили да будете нека икебана уколико сте свесни да нећете моћи професионално да радите свој посао или сте прихватили улогу да, једноставно, на један тихи начин угасите функцију Заштитника грађана и да уместо грађана штитите актуелну власт и представнике актуелне власти у Србији.

Такође, мене ће занимати у наредном периоду какав ће став бити новог заштитника грађана поводом случаја „Савамала“ и поводом случаја „Хеликоптер“ због којих сте дошли у сукоб са представницима ових независних институција. Саша Јанковић није био политичар, него сте га ви натерали на то иако сте га предложили за Омбудсмана. Он је одговорно и професионално обављао свој посао све дотле док ви нисте тражили од њега да се не понаша нити одговорно, нити професионално. Е, онда је изабрао овај други пут, да се бави политиком, да мења ствари у Србији, а не да буде послушник режима Александра Вучића, шта је он желео да се све време тако и дешава у Србији.

Такође, када смо усвајали буџет прошле године на теми – плата Заштитника грађана, сећам се врло добро амандмана представника СНС, госпође Маје Гојковић, којим сте тражили да се смање плате Заштитнику грађана, иако то уређују неки други закони. Чак је тада господин Мартиновић рекао да разлику у заради између плате Заштитника и плате премијера треба да уплатимо у Фонд за лечење болесне деце у иностранству, што ја апсолутно подржавам. Сада ме само занима да ли ћете бити доследни и наставити са том вашом причом и у наредном периоду и

вероватно регулисати зараде, пошто ће представници независних институција имати и мање посла.

Што се тиче и самог предлога за господина Пашалића, о њему се јако мало зна. Наш предлог је био господин Милош Јанковић, који је в.д. Заштитника грађана и који је тај посао до сада обављао у тој институцији. Нажалост, ви сте га одбили зато што није по вољи СНС-а. Постављате неког ко ће бити по вољи СНС-а и самим тим то неће бити независна институција. Господин Пашалић је сам рекао на питање о самој институцији Заштитника грађана да није баш упознат јер није пратио шта су то у претходном периоду радили представници те институције, тако да не можемо ни очекивати од њега да се озбиљно тиме бави. Ја га једино знам из неколико гостовања у једној емисији „На кафи код Ђуке“, где је неколико пута гостовао и говорио о неким другим темама.

Што се тиче Фискалног савета, то је такође институција која има и те како важну улогу, нарочито у оваквој ситуацији када су нам економски параметри у Србији поражавајући, сви изузев оних које ви желите да насликате на вашим прорезимским медијима и да представите благостање у Србији, да грађани у Србији данас не треба да верују себи и свом џепу него треба да верује ономе што им ви сервирају кроз медије.

Фискални савет је у претходном периоду и критички говорио о Влади, али све то што је говорио критички апсолутно ниједног тренутка нико од вас није узео у обзир, односно представник извршне власти нити је то коментарисао, али се зато користио Фискални савет онда када им је требало, као што се то догодило 21. марта усред кампање за председника Републике, да тадашњи кандидат Александар Вучић гостује у емисији са Павлом Петровићем из Фискалног савета када хвали невероватне резултате на економском плану у Републици Србији.

Очекујем да видим сада шта ће се десити са свим изневереним обећањима које је дао Александар Вучић, као и ово последње да ће просечна плата у Србији бити 500 евра до краја ове године, на шта је један од чланова Фискалног савета рекао да је то заправо немогуће. Другим речима, још једна у низу лажи почев од 2012. године па наовамо.

Дакле, сума сумарум, и даље настављате да се поигравате и урушавате институције система Републике Србије. Урушавањем институција система урушавате и Србију, правите поредак какав вама одговара како бисте могли несметано да се понашате као да је Србија приватна држава.

Једног дана ће доћи тренутак када ће сви сносити одговорност за ово што се данас дешава у Србији, мислим на све из власти и на оне који данас владају Србијом. Жао ми је што то не схватате данас и не схватате да

ће доћи тренутак када ће грађани препознати све ове лажи, празна обећања и када ће грађани схватити одговорност коју сте имали током ових година ваше владавине и да урушене институције. Урушени систем вредности јесу ствари које се најтеже успостављају у једном уређеном демократском друштву. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Господине Орлићу, ви сте се јавили за реплику. Само, ако дозволите једно објашњење са моје стране као председавајућег. Мислим да сам дужан то, пре свега зарад јавности, јер су овде изречене одређене констатације које нису у складу са Пословником и процедурама Народне скупштине Републике Србије.

Дакле, најпре, господине Алексићу, нисам желео да вас прекинем док сте говорили, али када је реч о дневном реду и конкретно о избору чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, са листа коју су поднели овлашћени предлагачи, данашњој седници присуствују Јанко Лазаревић, заменик председника ВКС, Радослав Сретеновић, председник ДРИ, Душан Петровић, секретар Социјално-економског савета и Владимир Радомировић, председник УНС-а.

Пре свега зарад јавности, дозволите само да појасним. Знам да већина посланика зна и познаје процедуре, али зарад јавности, јер нису изнете тачне тврдње и констатације.

Када је реч о Предлогу одлуке о избору чланова Фискалног савета, Предлог одлуке је дефинисао Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава. Представник предлагача је присутан на седници, то је проф. др Александра Томић.

Када је конкретно реч о Предлогу одлуке о избору Заштитника грађана, колега је малочас покренуо то питање, који је поднео Одбор за уставна питања и законодавство, господин Пашалић нема могућност да присуствује седници и нема могућност да одговара све до тренутка док не буде, ако буде, изабран. Али као предлагач ту је председник ресорног одбора господин Ђорђе Комленски.

Изволите, господине Орлићу, сада имате могућност реплике.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала, господине председавајући.

Добре су ове информације које сте дали онима којима су очигледно биле неопходне.

Ако причамо на тему шта би могли да знају, односно не знају, чини ми се да сам малопре чуо речи, на самом крају оног излагања у ком је бог зна колико пута опет спомињана Српска напредна странка, да ће доћи тренутак да се сноси одговорност.

Па дошао је тренутак, даме и господо. Да л' то не знају, или знају па баш зато то и помињу они који су изазвали реплику, они које смо подучавали у више наврата да воде рачуна шта призивају и шта желе, јер може да им се оствари па онда буде – јао, шта нас снађе! Дошао је тренутак да се, кад причамо о тој корупцији, одговара у овој земљи и пред њеним грађанима.

Па, на пример, због тога се догоди да буде и донета нека пресуда лицу попут Мирослава Мишковића. Па због тога данас они који су опет страшно нервозни и бучни имају потребу да га бране и да му заступају интересе, између осталог и у Народној скупштини, без икаквог стида и срама. Зато што је дошао тај тренутак.

Дође тренутак да буде осуђен и неки председник локалне самоуправе, неке општине, који је припадао опет конгломерату „жутог предузећа“ и да се због тога данас неко осећа нервозно и прича о одговорностима. Један ког смо већ именовали пре неки месец, ево, видим у новинама пре два дана још један... Правоснажно и један и други. Они који су кренули ка вратима нек не буду нервозни, не мислим на њих. Кажу да се припрема и трећи ових дана.

Одговара се, даме и господо, и за оно што људи нису знали. Па на пример, када неко критикује „Београд на води“ само зато што сам није био у стању, није имао капацитет да га уради а желео га је. Је л' треба да подсећамо да су га звали, како беше – Менхетн на Сави или Менхетн на Балкану? Хтели су то и знали да је добро, али нису умели. Одговара се за то и политички. Одговара се и, на пример, када се износи нонсенс попут – неко је натерао Сашу Јанковића да се бави политиком, а ко? Како ја ствари читам и тумачим, можда онај који га је 2010. године послао да се промовише пред страним фактором, да буде незванични представник Србије на додели „Нобела“, да тиме превари Народну Републику Кину...

(Председавајући: Захваљујем, господине Орлићу.)

Само још једна реченица, господине председавајући.

А тај неко ко је ставио ресурсе Владе на располагање Саши Јанковићу је Вук Јеремић.

(Радослав Милојичић: Повреда Пословника.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Милојичићу, повреда Пословника, је л' тако?

Изволите.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Хвала, господине председавајући.

Рекламирам члан 106, да говорник може да говори само о тачки о којој се врши претрес. Чули смо овде о свему и свачему, и о 2010. години, само нисмо чули ништа о дневном реду. И, ја то разумем. Разумем господу

из Српске напредне странке да су нервозни, јер и ја да сам имао састанак са помоћником чистачице у америчкој администрацији и ја бих био нервозан...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Милојичићу, немате могућност да говорите. Нећу вам дозволити да злоупотребљавате повреду Пословника.

(Радослав Милојичић: Овако се то ради када прави председник оде у посету, као што је то урадио Зоран Ђинђић, а не као Вучић што је имао састанак са помоћником чистачице.)

Не, нисам дозволио.

Господин Милојичић није ни говорио. Није имао могућност, искључен је микрофон. Није говорио, тако да нисам могао да учиним повреду Пословника.

Дакле, господине Милојичићу, покушали сте да злоупотребите Пословник и да се на вама својствен начин обрачунате са политичким неистомишљеницима. Ја вам то нећу дозволити. Са друге стране, у првој реченици сте указали на повреду Пословника, члан 106, да се говори о ономе што је тачка дневног реда. Али ово је била реплика на излагање господина Алексића.

(Посланици коментаришу.)

Ја вас молим, господине Ђукановићу, нисам заиста могао учинити повреду Пословника, јер господин Милојичић није говорио. Нисам му дозволио да о томе говори.

Настављамо са радом.

Реч има овлашћени представник Социјалистичке партије Србије, Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

У име Посланичке групе СПС одмах ћу изнети јасан став да ће Посланичка група СПС у дану за гласање подржати предлоге о којима се данас води расправа. Али морамо да укажемо на нешто што данас провејава кроз дискусије на овој седници, а што је јако лоше, нарочито за грађане Србије који прате ову седницу Скупштине. Ради се конкретно о неистинама које су дошле са ове стране, од дела опозиције који је, уместо чињеница и аргумената, а чињенице и аргументи представљају снагу народног посланика, заправо, коришћене су неистине, лажи, конструкције и све оно што дисквалификује рад Парламента.

Тако је речено и вршене су прозивке према Заштитнику грађана, забога, зашто Заштитник грађана није реаговао када је у питању имовина у Хрватској. Какве то везе има са Заштитником грађана када та питања нису у његовој надлежности? Било је питање где се прозива Заштитник грађана и у

односу на стање на Косову. Какве то везе има са Заштитником грађана када то није у његовој надлежности? Апсолутно није.

Оно што је и те како значајно, значајно је да грађани знају шта је то што је надлежност Омбудсмана или Заштитника грађана. Пре свега да контролише законитост и правилност рада органа управе. Друго, да учествује у изградњи правног система, како ми то правници кажемо, непротивречног правног система, а то значи, да предлаже доношење закона, да покреће иницијативе пред Уставним судом за оцену уставности и законитости. Трећа категорија његове надлежности јесте у случају оцене да је рад функционера коме су поверена јавна овлашћења супротан закону, да препоручи његово разрешење.

Четврта група надлежности Заштитника грађана јесте да се стара о извршењу обавеза органа управе, да сарађује са институцијом Заштитника грађана. И на крају, пета, можда и најважнија грана или група или сектор делатности или надлежности Заштитника грађана, јесте вођење независне и непристрасне истраге против свих носилаца јавних овлашћења, како би се транспарентно указало на неправилности у њиховом раду, предложило да се управо таква лица пред Владом Републике Србије, пред Скупштином Републике Србије окарактеришу као виновници противправног деловања, када су у питању повреде права грађана.

Зашто ово говорим? Ово говорим да би грађани били свесни о чему ми расправљамо као одговоран део власти, а о чему покушава део опозиције да обмане грађане. Оно што грађани такође треба да знају јесте чињеница, кад сам већ почео о Заштитнику грађана, да укажемо на то зашто је јако важно да на челу те институције, која је државног карактера, која представља институцију која је Уставом Републике Србије од 2006. године дефинисана као државна институција, зашто је битно да на њеном челу буде респектабилна личност, личност која ће у пуној мери да одговори и ономе што сам малопре говорио када су у питању његове надлежности, задаци и обавезе, а то је заштита права грађана, тако и у односу на оно што подразумева одговорност према нама народним посланицима имајући у виду чињеницу да ми и овај парламент прихватамо извештаје или не прихватамо извештаје Заштитника грађана, у зависности од тога да ли су ти извештаји у складу са одредбама Закона о Заштитнику грађана или нису; да ли су ти извештаји такви да је Заштитник грађана оправдао своју улогу као Заштитник грађана или не; да ли је радио као што је радио претходни Заштитник грађана, бавећи се политиком а не својим послом, а и те како добро је познато да је одредбама Закона прописано да су политика и Заштитник грађана потпуно инкомпатибилни, односно неспојиви; да на рад и делатност Заштитника грађана не може нико да утиче.

Ако је то тако, а јесте тако, онда се очекује и од онога кога ћемо изабрати да све ово што је законом предвиђено у целини испоштује и да у пуној мери и у пуном капацитету заиста штити права грађана и интересе грађана на начин како је то њему стављено у надлежност.

Због тога је јако важно истаћи неколико битних чињеница да се види која је то превасходно улога Заштитника грађана.

Једна је превенција, а то значи да спречава кршење права грађана и на тај начин превенира било која деловања у органима управе или код носилаца јавних овлашћења која потенцијално могу бити кршење права грађана.

Друга улога Заштитника грађана је едукативне природе. Шта значи то? Па, едукација се спроводи кроз превасходно упућивање грађана и запослених у органима управе како да поступају и како да штите права грађана. Наравно да то могу учинити и писменим подношењем притужбе и усменим подношењем притужбе, али исто тако ми очекујемо од Заштитника грађана да се посебно стара, у границама својих надлежности које су законом прописане, како се запослени у органима управе опходе према тим истим грађанима, како поштују њихова права.

Да ли су та права на начин који то подразумева деловање Заштитника грађана окарактерисана као нешто што подразумева деловање од стране запослених у органима управе према грађанима као игнорисање њихових права, гажење, кршење или било какву другу терминологију да искористим или употребим, а да се према томе зажмури, односно у односу на то не реагује.

Ми у посланичкој групи Социјалистичке партије Србије смо уверени да ће будући заштитник грађана имати и те како обзира према свему ономе о чему сам данас говорио, а нарочито да ће доследно спроводити и примењивати закон који га упућује управо на то. Зашто? Због тога што по сопственој иницијативи Заштитник грађана испитује кршење права грађана. Ако то чини по сопственој иницијативи, онда мора утврдити буквално све чињенице које указују на кршење права.

За разлику од дела опозиције који не зна или намерно кривотвори нешто што треба грађани да знају, ми у Посланичкој групи СПС указујемо, ради јавности и истине, да Заштитник грађана нема контролне механизме у односу само на поједине државне органе, превасходно према председнику Републике Србије, Народној скупштини, Влади Републике Србије, Уставном суду, судовима и јавним тужилаштвима. То је нешто што подразумева све што је ван надлежности Заштитника грађана. Дакле, када говоримо о човеку кога треба изабрати на ову јако значајну функцију, онда морамо имати све ово у виду.

Ми у посланичкој групи никада то нисмо радили нити ћемо сада радити, да се користимо блаћењем, омаловажавањем, љагањем личности, као што је то чинио део опозиције или представници дела опозиције. Да ли је неко студирао три, четири, пет, десет година, имао просек оцене такав какав јесте, то у овом тренутку за нас не може да буде оптерећење. То у овом тренутку за нас не сме да буде хипотека коју ћемо уносити док не изгласамо онога за кога сматрамо да ће кредибилно да ради. Па маса најстручнијих лекара, огроман број врхунских хирурга, уролога, офтамолога, онколога, ко зна колико је времена провело у изучавању своје материје да би дошао до стручне референце коју има, можда и по десет-петнаест година, али се зато у пракси појавио као неко ко је врхунски лекар, инжењер и тако даље и тако даље.

Дакле, не треба ни у ком случају робовати чињеници због чега је неко био толико дуго на факултету, на студијама, какав му је био просек оцене, него какав је његов резултат рада, какав је у пракси исказао потенцијал који несумњиво као стручно лице, као правник мора да има.

Наравно да је Одбор за законодавство и уставна питања пред собом имао четири, слободно ћу отворено и искрено рећи, респектабилна кандидата, и оног кандидата којег је предложила СРС и ДС и ДЈБ и тако даље. Ради се о кандидатима који имају свој потенцијал, своју стручну референцу и то није спорно, али се зато Одбор за законодавство и уставна питања определио за онога за кога са разлогом сматра да ће у будућем периоду одговорно, савесно, посвећено обављати једну јако значајну функцију о којој ми данас расправљамо.

Када су у питању остали предлози кандидата, јер овде данас говоримо искључиво о персоналним решењима, ми у Посланичкој групи СПС сматрамо да се такође ради о добрим предлозима, о квалитетним кандидатима, али као што нећемо ни о Заштитнику грађана да коментаришемо било шта док се његови резултати рада не искажу управо радећи на послу за који ће бити одговоран и на коме ће радити као изабрани Заштитник грађана или члан Агенције за борбу против корупције, односно Фискалног савета, тако и у односу на ове предлоге не желимо да изнесемо никакав коментар који се односи на личност, који би подразумевао било какву личну дисквалификацију. Напротив, предлози указују на то да се ради о лицима која задовољавају критеријуме.

Државна ревизорска институција је предложила квалитетног кандидата и захвалност господину Сретеновићу што је на нивоу његове институције изнедрена једна добра дефиниција како предлагати кандидате и како доћи до правог предлога. Мислим да у овом правцу не можемо апсолутно никакав приговор дати. То се односи и на Фискални савет, тако

да и Милош Станковић и Јелена Станковић, Владимир Вучковић, Никола Алтипармаков, као и сви они који су већ ту, који већ раде у институцијама, сигурно заслужују, и према свом стручном потенцијалу и према личним квалитетима и према свему ономе што се ми надамо да ће исказати као резултат свог рада, да буду изабрани.

Када је у питању Агенција за борбу против корупције, овде је начета једна тема која свакако завређује пажњу, а то су измене и допуне Закона о Агенцији за борбу против корупције. Ми у Посланичкој групи СПС сигурно стојимо иза тога да је заиста потребно побољшати законску регулативу у том смислу како би се и Агенција за борбу против корупције подвела под норме које подразумевају далеко већи степен одговорности чланова Агенције за борбу против корупције, да њихов рад буде што ефикаснији и да се стварно коруптивна деловања не само санкционишу, него да се, једноставно, елиминише у сваком погледу било каква могућност да од Агенције за борбу против корупције потекне било шта што подразумева или прикривање или толерисање коруптивног деловања.

Добар је био предлог Нацрта закона, не знам да ли је тај нацрт закона још увек на том нивоу, у том статусу, у тој фази, да се и сви запослени у Агенцији за борбу против корупције подвргну или подведу под одредбе закона тако што морају пријављивати своју имовину. Да ли ће се и друге норме које се односе на директно деловање Агенције према сваком појединцу, сваком грађанину, сваком функционеру, при чему морамо водити рачуна о томе да се врло често, нажалост овде није господин Шабић, долазило до тога да се преклапају Закон о Агенцији за борбу против корупције и Закон о заштити података од јавног значаја.

Зашто? Због тога што смо сви сведоци, мање или више, да се у пракси дешавало да се кроз деловање Агенције за борбу против корупције долази до тога да се, малтене, транспарентно показују они подаци који не смеју бити ни у ком случају приказани, да се траже подаци који не смеју бити доступни, који се односе на личност, који се односе за заштиту података о личностима, како када су у питању повезана лица, тако и када су у питању сродници итд., итд.

На крају, завршићу тиме што ћу још једном, у име свих нас посланика из Посланичке групе СПС, истаћи да ћемо ми у дану за гласање подржати ове предлоге јер сматрамо да су предлози квалитетни, сматрамо да ће избором ових лица институције на чијем ће они челу или у чијем ће раду учествовати значајно побољшати ефикасност свога рада и да ћемо добити респектабилне и институције и људе који у њима раде. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Јовановићу.

Реч има народна посланица Мира Петровић.

Изволите.

МИРА ПЕТРОВИЋ: Поштовани председавајући, уважени предлагачи, колеге и колегинице посланици, па ево, ја ћу у име Посланичке групе ПУПС покушати да говорим не тако дуго. Ове дискусије које ми водимо када су у питању избори различитих независних функција нису претерано интересантне за гледаоце телевизије, иако сви ми користимо ове ситуације да направимо промоције својих политичких опција.

Посланичка група ПУПС ће подржати све предлоге који се данас налазе пред нама, из једноставног разлога што... Видим да је данас тема број један Заштитник грађана. Не знам зашто се баш њему даје толико већи значај у односу, рецимо, на Фискални савет или у односу на Агенцију за борбу против корупције. Мислим да је то некако више сада подгрејано изборима које смо имали и необичном ситуацијом у којој смо се нашли да се човек који је у два мандата био Заштитник грађана нађе као кандидат за председника, што није уобичајено.

Везано за Агенцију за борбу против корупције и кандидате које су предложиле врло еминентне установе код нас, нас из ПУПС-а не доводи ни у какву сумњу. Нема разлога да не верујемо да су сви они добро промислили пре него што су предложили те људе. Ја овде познајем само господина Сретеновића, али генерално заиста верујемо да сте сви добро размислили и да је у интересу Србије да Агенција за борбу против корупције заиста има квалитетне људе.

Морам признати да је неко лично искуство и искуство нас из ПУПС-а било да се, надам се да су то биле те дечје болести Агенције, на основу неких разних дојава, анонимних, оваквих, онаквих, вршила велика преписка везано за то да ли имате неку имовину пријављену на прави начин или немате, али суштински то су били ситни проблеми које смо, наравно, сем мало веће преписке, решавали. Али је, заиста, једна таква агенција неопходна, неопходно је да озбиљно раде и мислим да немамо никакву дилему да ли ће кандидати који су пред нама тај посао радити ваљано. Унапред нећемо да доносимо никакве закључке, нема разлога да сумњамо. И, како је рекао и мој претходни колега говорник Неђо Јовановић, нека прво у пракси покажу својим радом да ли су заслужили те позиције или не.

Што се тиче Фискалног савета, то је троје људи који су већ присутни. Понављам да се ми из ПУПС-а нисмо увек слагали са мишљењем које је Фискални савет имао. Врло често смо имали утисак да се, просто, кад год је била нека прича са недостатком пара у буџету, увек Фискални савет окретао пензионерима. Мислим, ми из ПУПС-а као заштитници пензионера наравно да то никад нисмо могли да прихватимо лагано, с обзиром на то да је то њима некако увек била сигурна позиција где има

пара. То јесте у једном тренутку било неопходно и ја се надам да смо ми фискалну консолидацију завршили, да је стезање каиша, када су пензионери у питању, сада иза нас.

Имали смо изјаву и председника Вучића, а пре неколико дана и премијерке Ане Брнабић да ће доћи у току ове године до повећања и плата и пензија, што је за нас јако значајно, да се просто виде резултати и те подршке коју смо ми у претходном периоду дали и која је за нас била тешка и болна. Мислим да смо највеће ударе што се тога тиче управо понели ми из ПУПС-а. Ту јесте било неких несугласица, али с друге стране заиста је Фискални савет... Мислим да је ту највећи проблем био јер Фискални савет има у свом саставу заиста врсне познаваоце посла и економије и да су они то више гледали бројчано него што су то гледали на начин на који ми то гледамо, животно, јер ипак пензионера је преко милион и седамсто хиљада и наравно да они сви имају углавном ниска примања и немају никакве друге могућности да та своја примања побољшају. Али добро, нисмо имали неке велике сукобе, надамо се да ће они наставити да и даље крајње професионално раде свој посао, тако да ће, што се нас тиче, и кандидати за Фискални савет имати нашу пуну подршку.

Што се тиче Заштитника грађана, па нико од нас лично не зна господина Пашалића. Ја се надам да је наш највећи коалициони партнер, Српска напредна странка, врло добро промислила пре него што се одлучила за предлог кандидата, који смо ми у коалицији подржали, да не дођемо заиста у ситуацију у којој смо били, да нам се независни функционери појављују на изборима за председника. Тако да се надам да нећемо за пет година имати новог кандидата, иако некако у последње време чини ми се да нам сви ови независни постају мало зависни. Видим неке најаве, да ли су сад тачне или не, то су опет само текстови у новинама, можда су нетачни, али ево имамо неке најаве везано за изборе у Београду, да ће нам се и ту појавити као кандидати, потенцијални јел', неки независни чланови у нашој заједници. Надам се да је то опет нека грешка или, ако није, онда заиста морамо да водимо рачуна при избору оваквих људи да изаберемо људе који заиста пре свега имају интересе свих грађана Србије а да је политика нешто у чему они не учествују.

(Посланик опозиције додајује: Нешто прљаво.)

Не, не, не. Ја стварно мислим да је политика неопходна. Извините, ја себе уопште ниједног тренутка, нећу да се обраћам лично, не треба, али ја заиста себе никада нисам доживљавала прљаво. Све у животу што сам урадила, урадила сам најчеститије. И сви ми из ПУПС-а иза себе имамо пуно стажа, пуно рада, пуно успешне каријере и нема разлога да политику доживљавамо прљаво. Ми смо у политику ушли управо због тога да бисмо

могли да штитимо једну групацију коју су сви други на просторима Србије у том тренутку заборавили.

Тако да, што се нас тиче, ми ћемо заиста у дану за гласање дати подршку свим кандидатима који су тренутно пред нама као предлози, са вером да не грешимо, да су сви заједно добро промислили и да ми, ако желимо да кренемо напред и ако смо се заиста определили за пут ка Европској унији, морамо да поштујемо и нека правила која Европска унија има. Значи, морамо да имамо заиста независног Заштитника грађана, морамо да имамо Агенцију за борбу против корупције, морамо да имамо Фискални савет и морамо да имамо озбиљан приступ, професионалан приступ сваког од њих послу за који су се, на крају крајева, они определили и прихватили кандидатуре.

Тако да, што се тиче нас, Посланичка група ПУПС ће у дану за гласање подржати кандидате који су данас на избору. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Петровић.

Повреда Пословника, народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Даме и господа народни посланици, прекршили сте члан 106. став 1. који каже: „Говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претресе.“

Дакле, уколико говоримо на овакав начин о једној институцији Заштитника грађана, па да онда они који су га предложили чак кажу да не знају ништа о њему, не можемо са друге стране да се правимо, односно ви као председавајући, да Устав Републике Србије не постоји, па да владајућа већина одређује ко може, а ко не може да се бира на овим изборима, не само на овим, него на свим изборима у Републици Србији. Свако има право да бира и да буде биран у складу са законом, у складу са Уставом, а не да се одређује у неким расправама у начелу о Заштитнику грађана, да ли је неко имао права да се кандидује за председника Србије или неко нема права да се кандидује за градоначелника Београда.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Божовићу... Господине Божовићу... Господине Божовићу, само тренутак, молим вас. У чему је конкретно повреда...?

БАЛША БОЖОВИЋ: Мислим да је то веома велики пропуст са ваше стране, зато што су овакве ствари управо оне које утичу на то да се Устав Републике Србије не поштује у Србији. Ако ви хоћете да ми кажете да је укинут, молим вас да обавестите и грађане Србије...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Очигледно не можемо да се разумемо.

Немам намеру са вама да водим дијалог, али вам постављам конкретно питање.

(Балша Божовић: Ви немате право да водите са мном дијалог, него да водите седницу.)

Ја то и не покушавам.

(Балша Божовић: Желим да образложим повреду Пословника.)

Али то не успевате. И ја желим да вас питам у чему сам конкретно повредио наведени члан Пословника 106?

(Балша Божовић: Зато што нисте реаговали на излагање претходног говорника.)

Господине Божовићу, у образлагању указане повреде Пословника, рекли сте да свако има право да бира и да свако има право да буде биран, а у овој скупштини свака посланичка група има легитимно право на свој став. Колегиница Петровић је износила легитимно право посланичке групе ПУПС и сматрам да тиме нисам повредио наведени члан Пословника.

Да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника?

(Балша Божовић: Да. И, повреда Пословника.)

Одговарајући нисам могао да учиним нову повреду Пословника.

(Балша Божовић: Како нисте? Молим вас, повреда Пословника. Не одређујете ви, председавајући, када је повреда Пословника.)

Дакле, ја председавам, господине Божовићу, а сада у складу са чланом 87. Пословника Народне скупштине одређујем паузу у трајању од 60 минута. Са радом настављамо у 14.43 часова. Захваљујем.

(После паузе – 14.45)

ПРЕДСЕДНИК: Даме и господо, можемо да наставимо са радом.

На листи пријављених имам народног посланика Сашу Радуловића.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Поштовани грађани Републике Србије, даме и господо, данас на овој седници расправљамо о избору чланова Одбора Агенције за борбу против корупције, затим избору чланова Фискалног савета и избору Заштитника грађана. То су јако важне институције система и сигурно ћемо се сви сложити да је потребно да се на ова одговорна места изабере људи са интегритетом, људи са неспорним професионалним квалификацијама, са значајним знањем и искуством како би могли да обављају овако важну улогу у друштву.

Сви ћемо се сложити са тим да је онда потребно направити једну добру селекцију, да је потребно видети какви су им планови рада, шта желе

да раде на тим местима, која им је мотивација да се уопште кандидују за овакве позиције, односно да прихвате да их кандидују овлашћени предлагачи, да нам објасне шта мисле, односно шта желе да раде како би грађани то могли да виде.

Ако радимо у интересу грађана, а то је, неспорно, чињеница, овде смо сви због интереса грађана а не због партијског интереса, на ове позиције, као и сва друга места у друштву, треба да изаберемо најбоље и за ове конкретне позиције на Народној скупштини је, односно самим посланицима је да се увере да су кандидати који су предложени заиста најбољи, да их питају питања, да с њима дискутују њихове планове рада како би могли уопште да обаве своју важну функцију, а она је, грађани су их изабрали, да у Скупштини штите њихове интересе и да онда у име грађана и постављају сва ова питања.

Надамо се да се слажемо око овога и да се слажемо око суштине која данас треба да се реши. Супротно овој суштини је партократија која предлаже своје партијске кадрове, без квалификација и без знања, на најважније функције у држави. Како да утврдимо разлику суштински? Суштински се та разлика утврђује тако што се разговара са кандидатима, прави се интервју, постављају се питања, они одговарају. Било би јако добро да су и пре кандидовања могли јавности да представе и своје биографије и планове рада, да онда, рецимо, на Јавном сервису у неким емисијама представе тај свој план, да се сучеле, да међусобно разговарају ти кандидати, да грађани могу да виде кога бирају, да разговарају са медијима и на крају и са посланицима.

Овај један процес би нам онда дао најбоље кандидате. Уместо тога добили смо пријаве кандидата које су поднесене одборима Народне скупштине, који не задовољавају ниједан од ових услова. Рецимо, за кандидате за Фискални савет нису достављене биографије осим за једног, а овако вам изгледа једно образложење министра финансија који је предложио једног члана Фискалног савета. Значи, једна реченица. Прочитаћу вам да видите колико Министарство финансија поштује народне посланике и њихову улогу селекције кандидата.

Каже: „Дописом 01 број 02-705/17 од 22. марта 2017. године обратили сте се министру финансија захтевом да предложи кандидата за Фискални савета, а у складу са одредбама Закона о буџетском систему. С тим у вези, предлажем да се за члана Фискалног савета изабере Никола Алтипармаков.“ То је све. Оволико и на овај начин је Министарство финансија образложило свој предлог члана овако важне независне институције система.

Овде имате пример како то ради Народна банка. То је такође једна реченица. Једна трећина те реченице је навођење броја Службеног гласника у коме је објављен Закон о буџетском систему. Ово вам показује како извршна власт и како институције поштују Народну скупштину и како поштују улогу посланика у одабиру кандидата.

Ово што је горе од тога је да се на седници Одбора за финансије ниједан кандидат није појавио. Ниједан кандидат није ни доставио своју биографију, нити је доставио план рада, нити осврт на оно што је радио до сада. Ови кандидати који су били у претходном саставу чланови Фискалног савета њих је предложила претходна власт. Тада су изабрани и сада се бирају поново, без икаквог плана рада.

Да су се случајно појавили на том одбору, ја бих имао много питања за њих. Рецимо, да ли члан Фискалног савета подржава противустановно смањење пензија, тражио бих образложење.

Када погледамо смањење дефицита до кога је неспорно дошло, то је важна ствар и грађани то треба да знају, смањити дефицит је јако битно за Републику Србију, међутим, питање није да ли смањити дефицит него како га смањити. Ако мало погледате како је смањен дефицит, смањен је тако што је држава посегла у џепове грађана и привреде и на тај начин смањила дефицит. Фискални савет је ово подржао и то је једна погрешна политика.

Уштеда 20 милијарди динара тако што је отет новац од пензионера, преко двадесет милијарди динара смањење плата, 15 милијарди динара увођење акцизе за струју, око 17 милијарди динара добит која не постоји у јавним предузећима, која је повучена и стављена у буџет. Повучени су сви порези, све накнаде, ПДВ са 18% на 20%, са 8% на 10%. Укупно преко 50 милијарди динара на такав начин. Питање је – а шта је држава урадила? Ни речи о томе.

Нисмо имали ни прилику да разговарамо са кандидатима и да их питамо због чега с једне стране подржавају противустановно смањење пензија и на овакав начин оптерећење и грађана и привреде, а да са друге стране држава ништа није урадила да уштеди новац.

Ако погледате ставке у буџету, на пример, на субвенције годишње иде преко милијарду евра у консолидованом буџету државе, значи, преко милијарду евра. Рецимо, од тога је, а представник предлагача је данас о томе говорио, на „Фијат“ 2016. године отишло 35 милиона евра, отприлике неких 12,5 хиљада евра по запосленом. Сада их има 2.833, односно у 2016. години их је било, а годину пре тога их је било 3.300. Значи, смањење броја запослених тамо, субвенције су повећане око девет милиона евра.

Иначе, премијерка нас је, такође, обавестила да су нето зараде тих запослених 320 евра и да би, ваљда, радници требало да буду захвални за

то. С друге стране, домаћа привреда запошљава по цени од 390 евра по запосленом, тако да у „Фијату“ имамо да годишње на нето зараде једног запосленог „Фијат“ издваја 3.800 евра, то је годишња зарада, а да од државе добија 12.500 евра. А, рецимо, домаћи привредници добијају нула евра субвенција, а с друге стране исплаћују 4.600 евра годишње.

Не знам да ли грађани знају, такође, да „Фијат“ у Србији не плаћа ниједан порез. Не плаћају чак ни доприносе на терет послодавца...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче... Посланиче, помозите ми...

САША РАДУЛОВИЋ: Ја бих вас замолио да ме не прекидате, пошто је о „Фијату“ говорио представник предлагача, тако да имам право да се осврнем на то.

ПРЕДСЕДНИК: Што да вас не прекидам?

САША РАДУЛОВИЋ: Значи, ова погрешна фискална политика и монетарна политика и уопште политика штедње у држави је нешто што је Фискални савет подржавао. Нису се ни појавили на седници Одбора за финансије да одговарају на ова питања и да ово мало продискутујемо.

Како је то 40 милијарди динара у буџету отишло на плаћање активираних гаранција, како нису пажњу посветили томе него говоре о смањењу пензија, које би требало да буде последња мера. Смањење пензија, односно отимање пензија је последња мера, када држава нема никакав други избор.

Како нису говорили, рецимо, о томе да „Ер Србија“ годишње прави огромне губитке од око 50–80 милиона евра сваке године и да су ти губици покривени субвенцијама. Зашто ту није штедња? Па „Железара“ 270 милиона евра, читав овај циркус са менаџментом из Чехословачке, две година лутања, толики је цех.

Значи, ово су све неке важне ствари о којима бисмо морали да разговарамо на Одбору за финансије. Нажалост, ниједан кандидат се није појавио и председница Одбора је имала оправдање: то није ни неопходно, они су већ били ту, што да износе планове рада. На који начин можете да оцените кандидате ако не можете да прочитате њихов план рада?

Ово је нешто што не би смело да се дешава. Знам да је главно оправдање владајуће већине да је овако рађено и у прошлости, пре 2012. године. Ми се слажемо, али управо то је оно што је погрешно и то је оно што треба да се мења. Значи, никакве расправе око тога није било.

Иста ствар је и са члановима Одбора Агенције за борбу против корупције. Ни кандидата, ни представљање планова, ни разговор о њиховом интегритету, ни о искуству, ни речи, него као проточни бојлер прођете кроз

Одбор и онда се правимо овде у пленуму Народне скупштине да тобоже разговарамо о кандидатима, а у суштини заврши се са звонцетом.

Па поред тога имамо и питање избора за Заштитника грађана. Да прочитам за грађане, ако не знају, неке основне чланове Закона о заштитнику грађана.

Рецимо, у члану 1. каже: „Овим законом установљава се Заштитник грађана као независан државни орган који штити права грађана и контролише рад органа државне управе, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Републике Србије, као и других органа и организација, предузећа и установа којима су поверена јавна овлашћења.“

Веома широк дијапазон и практично Заштитник грађана треба да штити грађане од бахате државе, тамо где је држава бахата, и да не ради само, рецимо, по представкама и притужбама грађана него и да самоиницијативно уочава места у друштву где се држава бахато понаша, где се крше права грађана. Грађани на крају завршавају на Суду за људска права у Стразбуру зато што држава није у стању да одговори на њихова елементарна права.

А затим у члану 5. каже: „За Заштитника грађана може бити изабран држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:

- 1) да је дипломирани правник;
- 2) да има најмање десет година искуства на правним пословима који су од значаја за обављање послова из надлежности Заштитника грађана;
- 3) да поседује високе моралне и стручне квалитете;
- 4) да има запажено искуство у заштити права грађана.“

Нажалост, предложени кандидат за Заштитника грађана није доставио нити информације о томе да испуњава три од четири услова, нити је самом Одбору на коме се дискутовало о његовом предлогу и о коме се гласало о њему доставио свој план и програм рада, нити је одговарао на питања која су му постављена. Три пута сам га питао једно те исто питање, три пута на њега није одговорио. Нашао је онда заштиту од стране председника Одбора, који је обавестио све кандидате, па и њега, да не морају да одговарају на питања посланика, да је то њихово право; ако хоће да одговоре, могу да одговоре, ако не, не. Овим показујемо колико је, рецимо, председнику Одбора важна улога Парламента и колико их у ствари дискусија уопште не интересује.

Питања која смо поставили тичала су се питања моралних и стручних квалитета, запаженог искуства у заштити права грађана.

Наравно, сасвим је могуће да неко ко је студирао 13 година, ко има просек 6,7 буде добар Заштитник грађана. Мало вероватно, али је могуће.

Када је таква ситуација, онда је наравно на посланицима у том интервјуу, у разговору са кандидатом да га питају питања да би установили да ли има потребне квалификације или не, и да ли ће бити добар кандидат за Заштитника грађана, кандидат, да одговара на питања. Нажалост, били смо ускраћени за све то на самом одбору, пошто ништа од овога нисмо чули.

Затим, могуће је, такође, да неко ко је био у Скупштини Фудбалског клуба „Црвена звезда“ – како је тамо дошао, не знамо – судија, након тога напусти ту скупштину и пређе у Скупштину „Партизана“. То је сасвим могуће. Могуће је и да неко ко то уради има кредибилитет и морални интегритет, међутим, мало је вероватно. На том одбору нисмо имали прилику да чујемо образложење Заштитника грађана, који је седео на тим скупштинама са људима које је требало процесуирати, како је могуће, прво, да је седео тамо, а друго, да је прешао из једног клуба у други. То заиста не звучи као нешто што је логично.

Међутим, најважнија ствар од свих је – нигде плана рада Заштитника грађана. Исто као и за Фискални савет, исто и као Одбор Агенције за борбу против корупције, исто је и за Заштитника грађана – нигде плана рада да каже, рецимо, које су то области друштва на које би обратио пажњу, где су главни проблеми и како мисли да их решава. То је суштина, то је могло да оправда сва ова остала питања која јавност има. Међутим, када то не урадите, онда, једноставно, немате кредибилитет за ову позицију.

Функција Заштитника грађана изузетно је значајна, исто као и позиција чланова Фискалног савета и Агенције за борбу против корупције. Ту се суштински траже људи који имају интегритет, који имају знање и који имају искуство. Ми имамо форме које годинама дозвољавају, не само ова власт него и претходна, да на та најодговорнија места долазе лоши партијски кадрови, који онда не могу да одговоре захтевима грађана и у ствари не штите грађане од тога како држава неодговорно троши новац, односно како партије управљају државом или од бахатог понашања државних органа, него практично штите њих од грађана.

На пример, Заштитник грађана има надлежност да контролише РТС, да контролише РЕМ, јер тамо је угрожено право грађана на информисање. Има право да контролише Републичку изборну комисију, јер тамо је угрожено изборно право грађана, на пример изборно право дијаспоре, краће се дешавају, никакве контроле немамо. Има право Заштитник грађана да контролише Народну банку, зашто ништа није урадила да се криминални уговори у швајцарским францима, је ли, да их уопште имамо у Србији и да толики број грађана буде преварен.

Ово су све неке ствари о којима бисмо разговарали да је кандидат хтео да одговара на било које од питања које му је постављено. Уместо тога, имамо гласање на звонце.

За крај, казао бих и следеће. Пошто на свако моје излагање након мене дође један од представника власти који вређа, кршећи члан 107. став 2. Пословника, надам се да овај пут председница Скупштине неће дозволити да ове расправе буду о мени, јер кад се ја будем кандидовао за неку функцију онда треба да буду расправе о мени, него да ће опоменути све говорнике из владајуће већине да се баве суштином и да одговарају на питања која им се постављају. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Повреда Пословника, Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Даме и господо народни посланици, рекламирам повреду члана 107. где каже у 1. ставу: „Говорник на седници Народне скупштине је дужан да поштује достојанство Народне скупштине“, рекао бих и грађана, јер када износите бруталне неистине у Народној скупштини вређате и достојанство свих нас који смо овде, овог високог дома и грађана Републике Србије.

Како је то повређено достојанство? Па тако што кажете да се ви борите, господине, против партократије, борите се на тај начин што предлагете за Заштитника грађана, за некога ко треба да буде на челу једне независне институције, човека који је шеф одборничке групе ваше партије у покушају или шта је то већ, дружине ради интереса, дружине ради неплаћања пореза или чега већ, човека који је одборник у тој општини, човека који је председник градског одбора ваше групе партије у покушају, е, тако ви гледате на партократију, тако ви гледате на независност институција. Зар може неко ко је члан политичке партије да независно обавља институцију Заштитника грађана? Како ће он да их штити?

(Председник: Посланиче, молим вас...)

Само да завршим, последња реченица.

(Председник: Само у вези с чланом 107. Пословника, молим вас.)

То је достојанство Народне скупштине. Није лепо да се лаже. Народ каже: ко лаже, тај можда и краде, а ко можда и краде, ако се докаже, иде можда и у затвор, а сасвим сигурно ко не плаћа порез, у нормалним државама иде у затвор. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли желите да гласамо о повреди члана 107?

(Србислав Филиповић: Не.)

Хвала.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић, повреда Пословника.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала. Повреда Пословника, члан 103. став 8. каже – у случају да народни посланик злоупотреби право из става 1. председавајући треба да одузме ово време од укупног времена које припада његовој посланичкој групи.

Колега се јавио по Пословнику, а ушао је у реплику и ушао је управо у оно на шта је колега Радуловић упозоравао вас, председавајућа, да не дозволите да се деси, што сте ви потпуно намерно учинили.

Да вас подсетим, ваша је дужност да водите рачуна о реду на седници и да не дозволите оно што Пословником није дозвољено. Значи, не да саслушате кршење Пословника па онда да кажете јесте у праву, није у праву, него оног тренутка када неко уђе у кршење Пословника да га прекинете и да га опоменете да је ушао у кршење Пословника, што ви упорно избегавате да урадите, ево, има томе више од годину дана.

Сходно томе и чињеници да сте били и упозорени да ће се ово десити и замољени да то не дозволите а ипак сте то дозволили, ја бих предложила да, у складу са чланом 109, сами себи изрекнете опомену.

ПРЕДСЕДНИК: Насмејали сте ме, посланице, пошто најчешће из ваше посланичке групе добијам критику да прекидам посланика који злоупотребљава Пословник одмах после прве-друге реченице, виком на мене најчешће: морате да дозволите да чујете све што имамо да кажемо итд. Таман ја то усвојим и сад опет не ваља. Тако да не знам више шта да радим.

(Бранка Стаменковић: Да се гласа о повреди.)

Гласаћемо, то је неминовно. Гласаћемо сигурно да ли сам ја повредила Пословник, али не знам ко ме је и кад упозорио да ће неки од ...

(Бранка Стаменковић: Колега Радуловић, када је говорио.)

А не, он је говорио 20 минута на свој начин о предложеним тачкама дневног реда. Нисам разумела да је говорио о могућности злоупотребе повреде Пословника унапред. То не постоји.

Реч има народни посланик Александра Томић, овлашћени предлагач.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Имали смо прилику да чујемо да на Одбор нису позвани кандидати и да је прекршен Пословник о раду и закон. Па, зарад истине, морам да кажем да Закон о буџетском систему дефинише Фискални савет, члан 92а и члан 92б. Члан 92б каже да чланове Фискалног савета предлажу: 1) председник Републике Србије, председника Фискалног савета; 2) министар предлаже једног члана; 3) гувернер НБС такође једног члана. Уколико Народна скупштина не изабере предложеног члана, поступак за избор тог

члана се понавља. Фискални савет врши своје надлежности након избора сва три члана Фискалног савета. И, након избора чланови Фискалног савета полажу заклетву пред Народном скупштину, чиме преузимају дужности.

На основу члана 55. Пословника дефинисане су надлежности Одбора за финансије, као и да Одбор разматра извештај ДРИ, ту спадају и остале институције које су у надлежности овог одбора, контролише примену републичког буџета, и Одбор обавља и друге послове, у складу са законом и овим пословником.

Значи, разлика и избора чланова и предлога других институција са којима смо вршили изборе са кандидатима је дефинисана законом. У другим законским решењима постоји један став у члану који каже – Одбор ће обавити разговоре са кандидатима који су предложени. У овом закону то не стоји.

Према томе, да смо и звали кандидате да дођу на разговор, практично бисмо прекршили и Пословник и закон, а због тога их и нисмо позвали. Потреба је била да се каже на Одбору да смо прекршили и Пословник о раду и законе зато што их нисмо позвали. Наравно, то је велика клевета којом жели да се јавном мњењу презентира како кршимо Пословник о раду и закон, што наравно није истина.

И, са друге стране, када говоримо о томе ко би требало да буду кандидати, некако, досадашњи представници опозиционих странака нису се бунили када је Фискални савет у својим оценама давао своје одређене предлоге који су превише показивали подизање лествице за функционисање, поготово када су биле плате и пензије у питању, тако да нису осудили ни онда када је претходни министар Шутановац противуствано практично нивелисао војне пензије са цивилним пензијама, па је изазвао судске поступке који су коштали буџет Србије преко 200 милиона евра до 2012. године а оставили овој власти да нађе начина како ће да обештети те пензионере.

Према томе, све оно што смо имали прилике да чујемо јесте неко становиште које показује да не постоји уопште концепт одговорне економске политике, него само потреба да се изађе из политичке анонимности и да се напада Влада, која је до пре неки дан била господина Вучића, а сада и председник Александар Вучић и Влада којом сада председава госпођа Брнабић. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, поштовани гости, ја ћу, уколико то дозволи колега који ме је тужио за речи изговорене за говорницом, пробати да коментаришем данашњи дневни ред.

Управо је тај колега овде најгласније говорио о партократији. О партократији нам је данас говорио човек који је свог шефа београдске партије, ево снажно наступа према напољу, дакле, који је свог шефа одборничке групе и шефа београдске партије предложио, ни мање ни више, него за Заштитника грађана. Ваљда је то видео од оног жутог предузећа, па је и он решио: „Видела жаба да се коњи поткивају, па и она дигла ногу“. То је народна изрека.

Дакле, видео је он да то може, да је у Покрајини било три омбудсмана који су били партијски опредељени, да је један био саветник Бојана Пајтића и члан партије и са те саветничке функције са 83 године постао покрајински омбудсман. Такође, вероватно је видео и да државни секретари из редова „жуте“ партије могу врло брзо да напредују и да постану покрајински заштитници грађана.

Ја морам рећи да је бивши заштитник грађана радио не у складу са законом, супротно Закону, члану 10а, о Заштитнику грађана, али је радио у складу са програмом и статутом својих партија. На крају је и завршио као кандидат више опозиционих странака, што довољно говори о моралним карактеристикама Заштитника грађана, који пре свега грађане и њихова људска права треба да штите од управних органа и злоупотребе које политичке странке могу да врше на разним нивоима, од локала, преко града, до Републике. Наравно да он није заштитио ниједног грађанина, али је заштитио самог себе. То је једини грађанин којег је он заштитио и он мене није подсећао на Заштитника грађана.

У Шведској је 1809. године настао, или постао омбудсман са циљем да штити народ од власти. То је особа са посебним слухом за народ. Да ли вама Саша Јанковић личи да има тог слуха? То је шпијунско-политички производ који је добио, између осталог, 80.000 фунти од Британске амбасаде. Од тог тренутка он више није био Заштитник грађана ни 5%, него је био политички противник свих функционера који су вршили власт у Републици Србији. То је особа која је била крајње бахата, која је у радно време малтретирала свог пса. Има она „пасја кола“ о којима се говорило, мора да их је вукао пас Заштитника грађана. Мислим да је нама био потребан и заштитник паса, толико је малтретирао тог кера...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, само да замолим стручне службе да изваде картице из система посланицима који су напустили заседање.

(Маријан Ристичевић: Надам се да ћете ми вратити то време... Посланици у трку...)

Не могу да кршим Пословник, а овако га кршим, јер видим да су оставили картице, а по Пословнику морају да однесу картице.

(Маријан Ристичевић: Захваљујем. Треба ли да сачекам?)

Тако да им показује као да су на послу, а нису на послу.

Само ви наставите.

Молим стручне службе да ураде свој посао.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем. Особа која је имала 13 службених аутомобила, седам паркинг места, особа која је имала блинкере, особа која је имала ротације, особа која је имала специјалан цип за лов, особа која је имала специјалну пропусницу да не може ниједна полиција да га заустави и тако даље, да ли вама та особа личи на Заштитника грађана?

Да би неко био Заштитник грађана треба да има моралне карактеристике о којима је говорио представник Ивана Пернара и представник бугарске партије Атака. О моралним карактеристика Заштитника грађана је најбоље говорио овлашћени представник Атаке у овом парламенту, а то је овај господин који се топло грлио са њим, да је то превазилазило политичко пријатељство, а посебно пријатељство према Заштитнику грађана. Мислим да је он најбоље описао Заштитника грађана и његове активности, али се на крају и он са њим упустио у одређену везу.

О Заштитнику грађана је говорио и политички представник Заштитника грађана, то је госпођа која тренутно није ту; говорила је о новом Заштитнику грађана који је прешао из једне навијачке групе у другу, иако је она сама врло скоро прешла из једне политичке партије у другу, а сад седи ту поред мог колеге пољопривредника, он онако леп, паметан, напосто зрачи, она верна странци својој, само не знам којој. И она је причала о новом кандидату за Заштитника грађана, односно о његовом прелазу из једне навијачке групе у другу као да је то неки велики минус.

Овде се говорило и о студијама, а говорили су они представници странака бившег режима чији су шефови студирали 13 година. Мислим да није проблем у дужини студирања, већ шта је ко научио за време док је студирао. Није битно колико је књига прочитао, већ шта је из њих сазнао, дознао и шта је примењиво.

Госпођа је употребила израз – пред носом. Госпођа која је била секретар за образовање у Аутономној Покрајини Војводини употребила је тај израз, па се и њено знање може довести у питање.

Али се ја питам, тог истог кандидата за Заштитника грађана управо је влада коју је предводио мој колега пољопривредник, чувени виноградар, именовала 2003. године први пут за судију за прекршаје у Србији. Дакле, они су га први пут предложили и они су мислили да је довољно квалитетан да буде судија. Не знам да ли им је онда тих 13 година било данашњих 13 година или је у међувремену настала нека инфлација у годинама па они мисле да тих 13 година из 2003. године не одговара овим 13 година. Јер су га они који су га лансирали међу судије више пута унапредили, тако да је

заузео значајну функцију у суду за прекршаје, на крају је био на врху тог система, био је председник Апелационог прекршајног суда. Дакле, управо они који су му помогли на одређени начин да докаже своје квалитете одједном имају замерку на дужину његовог студирања, као да су га примили тамо за судију пре студирања па се сад показало да је он мало дуже студирао.

Што се тиче Фискалног савета, Фискални савет је, ја сам им захвалан на похвалама које су исказали владајућој коалицији и владама које смо ми више пута бирали, али сам захвалан и на критикама које су они показивали, јер су те критике биле конструктивне, биле су економског типа. Нису, попут Заштитника грађана, хватали политичко оруђе да се обрачунавају са једног места са кога се не сме политизирати и обрачунавати са политичким противницима.

Агенција за борбу против корупције, жао ми је што је господин „Расуловић“ изашао, овлашћено лице „бенседина“, да ми објасни ту врсту партократије и да ми каже какав је то његов кандидат тамо био извесни Војин Билић, шеф одборничке групе и шеф партије „Никад им доста није било“, да ми објасни на који начин он сматра да је он борац против партократије, уколико предлаже овакво некакво решење. Такође, често га чујемо да прича о некој врсти непотизма, а на своју листу у Београду је ставио целу родбину, а узгред, та родбина, жена и сви редом, ту же мене за речи изговорене за говорницом.

Жао ми је што је изашао. Могао је да ми објасни тај паразитски систем када одређени посланици са рачуна његове партије, партократије јел', добију по 800.000 динара и своју уметност искажу долазећи овде пред ову моју клупу псујући, плујући и тако даље. Да ми је рекао да је то за 800.000, ја бих размислио да ли да опсујем сам себе и плунем и да на макар такав начин он и ја поделимо новац.

Изгледа да је било скупо инвестирано од стране партократије у паразитски систем који је изградио у оквиру свог удружења грађана, за које се надам да ће једног дана скупити довољно, хиљаду или десет хиљада потписа, да буде макар мањинска ако не и већинска странка.

Што се тиче господина Пашалића, ја га нећу посебно хвалити. Од њега зависи да ли ће бити политичар и Заштитник грађана. Ја верујем да ће бити Заштитник грађана и да ће радити све оно што није радио претходни Заштитник грађана, који је из коже Заштитника грађана и с посла Заштитника грађана постао политички противник и тиме показао да је озбиљно злоупотребљавао своју функцију.

Од оног тренутка када је од Британске амбасаде, а данас се у штампи појавило и да је тамо ишао тајно, мењајући аутомобиле, јер је имао,

негде, 13 службених аутомобила желећи да завара траг свима, у данашњој штампи пише да је одлазећи вероватно по тих 80.000 фунти, а да не грешим душу, то је поделио са Повереником и на такав начин од заштитника добијете заштићеника, од повереника завереника. Дакле, помоћу 80.000 британских фунти можете од независних регулаторних тела, од независних органа који треба да се баве људским правима да добијете политичког монструма, а при томе могло би се улазити у друге моралне квалификације бившег заштитника.

Мене импресионира ратна биографија Саше Јанковића у Подрињу. Дакле, ти његови херојски подвизи око Сребренице и Зворника нису оно због чега бих ја осуђивао те његове активности, али ни то, даме и господо, не би требало да буде квалитет једне особе која је постала Заштитник грађана. Дакле, приликом конкурисања, односно првог именовања очигледно је да је утајио тај податак да је био у некој врсти добровољачких јединица и да је исказао одређену меру храбрости. Ипак су то ратне операције у којима је он имао учешћа, а сада оспорава.

Ја мислим да му то није била негативност, уз случај који се десио у његовом стану то је порука будућем Заштитнику грађана да никако, а свакако ће бити напредак када га изаберемо – биће напредак, било кога да смо изабрали био би напредак у односу на Сашу Јанковића – ја мислим да ће будући Заштитник грађана радити свој посао без барута на рукама, што се овоме вероватно десило и што је тих 90-их година успешно заташкано.

Очигледно је да су странке бившег режима имале ту врсту кандидата који су се успешно трансформисали кроз разне системе, па је господин Саша Јанковић био довољно добар и за Владу Слободана Милошевића, за Министарство спорта. После тога је био довољно добар за савезну владу у ДОС-у. После је био довољно добар да у Влади Војислава Коштунице постане заштитник самог себе, да глуми Заштитника грађана а све време се радило о камуфлираном политичком активисти, а сада има озбиљних индиција и указује на то да се ради о политичко-шпијунској варијанти која је себе некада звала Заштитник грађана.

Агенција за борбу против корупције мора једног дана да нам објасни, ја верујем да ће овај управни одбор успети то да уради, како је председник општине Инђија, рецимо, са платом од 800 евра купио стан у Бечу од 800.000 евра. Дакле, никада нисмо добили ту врсту одговора. Ради се, наравно, о припаднику странке бившег режима Горану Јешићу, који је на Твитеру познат под „UžičkaRepublika“ и, гле чуда, даме и господо, другови и другарице који баштините ту „Ужичку републику“, ово је „прва ужичка република“ која је успела да освоји чак и део Беча, ушла у центар Беча, у 100 и нешто квадрата, освојила их јуначки, али за 800.000 евра.

Са друге стране, губитак општине Инђија је 2.000 милиона. Губитак буџета општине Инђија је преко 1.000 милиона. Ево, државни ревизор је ту, он то свакако зна боље него ја. Извршили су ревизију, ово нису моји налази, него овлашћене институције. Дуг Дома здравља у Инђији, чији је оснивач општина, јесте преко 300 милиона, а дуг Комуналца је 70 милиона, дуг Водовода и канализације 140 милиона, дуг за спортску халу, која је требало да буде готова 2009. године за Универзијаду, 550 милиона.

Агенција за борбу против корупције је требало да нам објасни како је таква врста моралне громаде успела да стекне стан у Бечу, кућу на Татарском брду, стан за мајку, стан за брата, пентхаус у Инђији од 250 квадратних метара – и све са платом од 800 евра.

Више пута сам се ја обраћао тој агенцији, никако није могла да нам објасни како се то десило, као што ми нису објаснили како је господин „Крадуловић“ – ја говорим „Крадуловић“, не мислим да је то искључиво господин Радуловић, мислим о партократији, паразитским системима, па је то синоним – господин „Крадуловић“, и господин „Расуловић“ у последње време, како је он то превео своју фирму, управљачка права, на супругу кад је забрањено Законом о Агенцији за борбу против корупције да се управљачка права преносе на међусобно повезана лица.

Дужни су да нам дају одговор како се то десило и да ли ту постоји неки конфликт интереса, да ли за ту услугу неко ко је био дужан да врши контролу господина Радуловића, да ли је неко ко је требало да врши контролу паразитског, партијског, партократског система господина „Крадуловића“ имао противуслугу и неког блиског рођака из Агенције за борбу против корупције ставио за посланика. Те одговоре никада нећемо добити.

Даме и господо, кога год будемо бирали за Заштитника грађана, имаћемо напредак. Што се тиче Агенције за борбу против корупције, верујем да ће радити ефикасније. Што се тиче Фискалног савета, њима скидам капу и на критикама и на похвалама.

И да закључим, господине будући Заштитниче грађана, треба да радите све што није радио господин Јанковић, а немојте да радите све што је он радио и бићете прави Заштитник грађана. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, колега Ристичевићу.

Реч има народни посланик Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Господо народни посланици, поштовани грађани Србије, данашњој седници присуствује, ако се не варам, и господин Владимир Радомировић из Удружења новинара Србије.

Господине Радомировићу, ви сте предложили, односно УНС и НУНС заједно, једног кандидата за члана Одбора Агенције за борбу против корупције. Ово је сутрашња насловна страна НИН-а – ево да видите, поштовани народни посланици, грађани Србије, ово је фотографија капије немачког нацистичког концентрационог логора Аушвиц, *Arbeit Macht Frei*, што на немачком значи „рад ослобађа“, злогласна нацистичка лицемерна парола – са насловом „Радни логор Србија“.

Нисам чуо да се било ко од ових независних бранилаца људских права и слобода тим поводом огласио. Вас молим, као представнике новинарског удружења, да се огласите и јасно кажете да ли је Србија држава свих њених грађана онако као што је то Уставом дефинисано или је пак, као што мисле уредници НИН-а, Србија Аушвиц а њени грађани заточеници у радном логору.

Ово је срамота за оне који ће сутра НИН да продају на својим киосцима. Србија је суверена, самостална земља, земља која се бори да изађе из тешке економске и финансијске кризе коју су нам други оставили у наслеђе, а господа из НИН-а, ваљда је то та елитна, просвећена демократска, европска, не знам више ни ја каква Србија, која за своју рођену државу каже *Arbeit Macht Frei* – „Радни логор Србија“.

Такође, нисам чуо ниједног повереника за заштиту података о личности, ниједну невладину организацију, ниједног господина, ниједну жену у црном. Ово вам је умрлица за живим човеком. Овај човек је вољом народа председник Републике, Александар Вучић, али он је пре свега грађанин ове земље. За живим човеком. Болесни умови, не знам како другачије да их назовем, који себе такође сматрају алтернативом Српској напредној странци, који кажу да су они та демократска, просвећена, еманципована Србија а да смо ми сви овде који седимо и који смо гласали и борили се да овај човек победи неки дивљаци, примитивци, да смо неписмени, да нико од нас ништа не зна, да само ови који објављују умрлице за живим људима све знају, они су препаметни, имају решење за сваки проблем у Србији само никако да нам кажу које је то решење.

На овој умрлици пише: Умро је наш Вучић. Драги наш Вучићу, нека те анђели вечно чувају у сумпорном језеру... Ожалошћени: ми мудри и паметни СНС сендвичари из централне љубавне управе. Нисам чуо ни Милоша Јанковића, ни Родољуба Шабића нити било кога од тих независних и супернезависних државних органа да су рекли и једну једину реч против оваквих монструозних ствари које се дешавају у Србији у 2017. години.

Рођену државу, државу у којој радиш, у којој живиш, у којој ти деца живе, у којој ти унуци живе, у којој примаш плату, поредити са Аушвицом и њене грађане са заточеницима радног логора, који, узгред, и није био

радни логор него је био, као Јасеновац, логор за систематско истребљивање политичких противника, ћутати на умрлице живим људима, у овом случају када је у питању Александар Вучић, то је врхунац лицемерја у коме се дави та такозвана демократска, еманципована и грађанска Србија.

Ово сам рекао зато што хоћу да нагласим и зато што хоћу да грађани Србије знају ко су они који се данас у Србији представљају да су независни, да су експерти, да само они баштине европске вредности, а једини циљ им је, у ствари, борба против СНС-а. Ту мислим и на бившег Заштитника грађана Сашу Јанковића и на в.д. Заштитника грађана, његовог наследника, Милоша Јанковића. Они су ту успоставили већ неку врсту монархијског принципа, један Јанковић наслеђује другог Јанковића и сада је, замислите, чудо невиђено, скандал невиђен у Србији, неће бити изабран Милош Јанковић, као да му је то, што каже, бабо оставио, па сада ако не буде Милош Јанковић изабран за Заштитника грађана, боже мој, пропашиће Србија, а са Србијом и цео свет. Наравно да неће.

Дакле, наше питање је – када ће ти независни, супернезависни, екстранезависни, препаветни заштитници људских права и слобода, који примају плате од три, четири, пет хиљада евра, коначно да се огласе поводом оваквих срамотних написа у појединим новинама у држави у којој, замислите, влада таква страшна цензура над медијима да се Србија проглашава радним логором и где се за председником државе објављује умрлица са жељом да гори у сумпорном језеру. Толико о онима који не могу ноћима да спавају од заштите људских права и слобода, заштите права личности, заштите података о личности и тако даље.

Овде су се поједине посланичке групе утркивале ко ће више пута да изговори у својим наступима речи као што су Александар Вучић и СНС. Ја да вам кажем, то је мој лични утисак, мислим да је мртва трка између ових из ДС-а, ових из Двери, ових из партије Бориса Тадића, Саше Радуловића, ко више пута у минути може да изговори речи СНС и Александар Вучић. У ствари, они других тема и немају.

Они се, људи, ни у шта друго не разумеју. Сад да их питате – је л' ви имате неко решење за „Фијат“? Па немамо. Је л' имате неко решење за „Петрохемију“? Па немамо. А је л' имате неко решење како да помогнете да се формира заједница српских општина на Косову и Метохији? Па немамо. А јесте ли довели неког инвеститора у Србију; кажете да имате велике пријатеље на разним меридијанима света, па јесте ли довели неког вашег пријатеља у Србију да инвестира?

Овде се један хвалио, каже – ми који пунимо буџет, ми који пунимо буџет. Он је човек на буџету. Прва ствар коју је урадио, то је да је мени као председнику Административног одбора послао захтев да постане народни

посланик на сталном раду у Народној скупштини. Ја га питам ког је инвеститора довео у Србију, кога је он запослио, једног јединог човека.

Да, мислим на вас који сада тренутно добацујете. Кога сте ви довели у Србију? Кажете да имате пријатеље у Русији, имате пријатеље у Кини, имате пријатеље не знам ни ја где, имате пријатеље у Бугарској, супер.

Јесмо ли видели неког бугарског инвеститора кога су они довели? Ја их нисам видео. Можда су га они видели. Али нема. Једини инвеститори који постоје у Србији су они које је довео Александар Вучић. За 55 фабрика које су отворене у Србији. И захваљујући Александру Вучићу те фабрике раде. Остале не раде. Остале су упропаштене у време када су Србијом владали они који нам сада држе лекције о људским правима и слободама, о томе ко је и колико дуго студирао, какав је имао просек и тако даље.

Овде је било речи о томе како је СНС, то је иначе мантра која се понавља годинама, завела неку страшну диктатуру – да смо ми све живо посмењивали, да у Србији влада медијски мрак. Ево какав мрак влада, сутра ће вам НИН рећи да је Србија нови Аушвиц а да су њени грађани заточеници у том Аушвицу и ником ништа, неће нико из те грађанске, пристојне, демократске и европске Србије једну реч да каже.

Дакле завели смо неки страشان медијски мрак, све живо смо посмењивали и ево сад кад човек онако стави прст на чело и мало размисли, ево ја питам своје колеге из СНС – људи, а кога смо ми то сменили од 2012. године? Је л' је Родољуб Шабић смењен? А сваки дан води политичку кампању против Александра Вучића и против СНС под фирмом „ја сам независни орган“, као да су сви грађани Србије заборавили да је тај исти Родољуб Шабић својевремено био потпредседник Народне скупштине, да је био министар, да је био истакнути члан и функционер једне од партија из ДОС-а. Сад одједанпут, преко ноћи каже – ја, човек, немам везе са дневном политиком; једино што имам везе то је да сваког дана нападам Вучића, Бату Гашића, Мају Гојковић, Маријана Ристичевића, било ког ко има било какве везе са Српском напредном странком.

Јесмо ли сменили Родољуба Шабића? Нисмо. Сашу Јанковића? Изабрали смо га 2012. године управо да нам не би рекли – ево, дошли ови зликовци, ови монструми, па све живо смењују. Значи, Саша Јанковић је изгурао пуна два мандата. Дао је оставку неколико дана пред расписивање председничких избора. Иначе је најмање две године уназад водио кампању за председничке изборе, наравно, о трошку грађана и на штету буџета Републике Србије.

Да ли смо сменили било кога у Агенцији за борбу против корупције? Ево, сада поново бирамо, поново ћемо бирати исти састав Фискалног савета, исти онај фискални савет који је на најжешћи могући

начин критиковао готово сваки потез Владе Републике Србије, Министарства финансија и Министарства привреде. И ми ћемо поново те људе да изаберемо, зато што се ми не плашимо озбиљне и аргументоване критике. Нека људи критикују, нека раде свој посао, ја се не разумем у јавне финансије ни изблиза онолико колико се разуме Павле Петровић, као и ова два члана Фискалног савета. Ја не спадам у ред оних људи који кажу да знају све. Не знам. Мислим да ти људи знају много више од мене, и ми ћемо их изабрати управо зато што хоћемо да постоји једно тело које ће да критикује, али на аргументован начин, потезе Владе Републике Србије, јер је добра, аргументована критика благотворна за сваку власт.

Дакле нисмо никога сменили. Није нико отеран са свог радног места. Није нико изгубио посао. Сви ти људи су у континуитету на својим функцијама, као што су били и до 2012. године, као што нико није смењен ни у било којој медијској кући, нисмо забранили ниједне новине, ниједан часопис, ниједан недељник, ниједну емисију, апсолутно ништа. А могу да вам набрајам до сутра дневне новине, недељне, телевизијске куће итд. у којима су Александар Вучић и СНС апсолутно једна једина тема.

Данас је било много речи и око тога зашто не треба изабрати Зорана Пашалића. Наводно је, човек, припадник СНС-а. Није. Дакле, човек није члан СНС-а, нема никакве везе са СНС-ом. Човек је председник Прекршајног апелационог суда. Добро, изузетно добро ради свој посао; о томе говори, на крају крајева, статистика.

Ја ћу читати само ону статистику из периода за три године када СНС није била на власти. Дакле, у 2006. години Зоран Пашалић је имао у раду 2.014 предмета: решио је 1.374 предмета, а имао је 91% потврђених одлука; у 2007. години имао је 1.698 предмета у раду: решио је 1.164 предмета, имао је 89% потврђених одлука; у 2008. години имао је 833 предмета у раду: решених предмета 760, опет 89% потврђених одлука. То значи да је скоро па свака одлука, коју је он као судија донео, била потврђена. И то говори о његовом квалитету као правнику.

Овде су неке незналице покушале да оспоре његову кандидатуру за Заштитника грађана тиме што су поспрдно о њему говорили, каже – па он је, каже, био судија за прекршаје, како је он могао да штити грађане када је био судија за прекршаје? Па он више штити грађане као судија за прекршаје него Заштитник грађана. Ево зашто. Заштитник грађана, али то они не знају, они не читају Устав, они не читају закон, они нису прочитали ниједан уџбеник, ниједан научни рад који се бави функцијом Заштитника грађана у уставном и политичком систему.

Судија за прекршаје може да вам изрекне правноснажну казну, може да вам изрекне правноснажну судску одлуку. Заштитник грађана не

може да донесе, не може да поништи, да преиначи ниједан управни акт; по Уставу не може, по закону не може. И нигде у било којој држави која познаје институцију Заштитника грађана, ни Заштитник грађана не може да преиначава, да мења или укида управне акте, а управним актима се директно утиче на права и обавезе грађана.

Због тога Заштитника грађана у правној теорији називају „тигром без зуба“. Може он да вам пише препоруке, може да вам каже шта треба да радите, али не може директно да мења било који управни акт ма колико да је објективно незаконит, неправилан или нецелисходан. Судија за прекршаје директно може својом одлуком да заштити вас као грађанина, ваша права: имовинска, лична, грађанска, било која. Према томе, судија за прекршаје је далеко квалификованији за Заштитника грађана него што је то био Саша Јанковић када је биран и 2007. и 2012. године.

Због грађана Србије, желим да кажем још једну ствар. Овде су нам држали лекције о томе како, а те лекције нам је најпре почео да држи Саша Јанковић, па су се онда укључили ови из такозване опозиције, па је то наставио и Милош Јанковић.

Само једна мала дигресија, у Србији јачу опозицију Александру Вучићу и Српској напредној странци представља једна шминкерка, једна глумица и неколико скрибомана на Фејсбуку и Твитеру него сви ови људи који седе прекопута нас. Због тога што су ови људи слаби и нејаки, зато што од њих не можете да чујете ни једну једину идеју, сем пуке мржње према Александру Вучићу, онда су Саша Јанковић, Милош Јанковић, Родољуб Шабић, разноразни стручњаци и независни експерти преузели на себе улогу опозиције па, уместо да то раде политичке странке, то раде не независна регулаторна тела него државни органи.

Саша Јанковић као Заштитник грађана није био независно регулаторно тело, него по закону и Уставу државни орган. Родољуб Шабић није независно регулаторно тело, него је државни орган. Агенција за борбу против корупције није независно регулаторно тело, него државни орган. И сад имате једну невероватно ситуацију да државни органи воде, у име опозиције која је слаба и нејака, политички рат против Владе Републике Србије. Е, то је било на делу у Србији протеклих неколико година.

Да је то тако, сада ћу да вам изнесем само неколико ствари везано за Извештај Заштитника грађана Саше Јанковића за 2015. годину. Он је против СНС-а водио кампању зашто Народна скупштина није усвојила овај његов извештај. Иначе, док су државу водили они који су је водили до 2012. године, ниједан извештај Заштитника грађана није усвојен у Народној скупштини. Захваљујући СНС-у усвојена су два извештаја Заштитника грађана, један за 2012. годину и један за 2013. годину.

Зашто нисмо усвојили извештај за 2015. годину бившег заштитника Саше Јанковића? Зато што је ово извештај не Заштитника грађана, него једног од будућих кандидата за председника Републике. Зато што је извештај препун политичких оцена. Зато што се извештај односи на рад оних државних органа које по Уставу и по закону Заштитник грађана не може да контролише. Он може да контролише рад органа државне управе, може да контролише рад органа који је задужен за заштиту имовинских права и интереса Републике Србије и субјеката којима су поверена јавна овлашћења. Он нема право по Уставу да критикује рад Владе, ма колико да му се та влада свиђа или не свиђа.

Ево шта каже Саша Јанковић у свом извештају и ово је требало да ми, наводно, усвојимо. Каже – држава и администрација бавиле су се...

(Председавајући: Време, господине Мартиновићу.)

Ево, завршавам.

Дакле, бавиле су се сопственим реформама, чији резултати још нису довели до промена које грађани осећају као јасан бољитак. Па онда – независност Заштитника грађана, прописана Уставом, грубо је прекршена одредбама Закона о начину утврђивања максималног броја запослених.

(Председавајући: Хвала вам.)

Завршавам.

Па онда критикује, на страни 7, изјаву министра унутрашњих послова.

(Председавајући: Само пожурите, молим вас. Хвала.)

Па коментарише Александра Вучића и његов наступ на конференцији за медије и тако даље, и тако даље.

(Председавајући: Хвала.)

Дакле, то је разлог зашто овај извештај нисмо усвојили.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Мартиновићу.

Соња Павловић се јавила, претпостављам по Пословнику.

Изволите.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Хвала.

Уважени председавајући, ви морате и нама да препоручите тај серум да будемо толерантни на кршење члана 106, јер упорно и упорно дозвољавате да слушамо нешто чему овде није место.

Рецимо, ја не знам на којој је седници господин Мартиновић данас, јер то није дневни ред ове седнице. Све смо слушали само нисмо слушали о Заштитнику грађана. Да ли ми бирамо Заштитника свих грађана или бирамо заштитника 700.000 грађана колико износи чланство СНС-а? На то бих волела да добијем одговор.

ПРЕДСЕДНИК: Посланице, нисте рекли члан, не могу да вас пратим.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Рекла сам члан 106, нисте чули, долазили сте у међувремену.

Значи, нисмо у теми о којој говоримо. Веома би ме интересовало да ли се, на пример, господин Шабић, Радуловић...

ПРЕДСЕДНИК: Разумела сам члан 106. Реплике немате право по Пословнику. Ви сте ме упозорили, или ваше бивше колеге из ДЈБ.

Причао је само о тачки дневног реда. Иако нисам била у сали, слушала сам пажљиво излагање посланика Александра Мартиновића, он ниједну секунду није изашао из дневног реда. Говорио је тачно о тачкама дневног реда, осим, морам признати, првих неколико секунди о скандалозној насловној страници НИН-а, али је то повезао са тим да нико у држави од оних који треба да реагују не реагују на такве појаве.

Према томе, можемо да гласамо ако ви сматрате да је повређен Пословник. Да или не? (Не.)

Миладин Шеварлић је у систему.

Изволите. Којим поводом? Пословник? (Да.)

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Јављам се по члану 107, достојанство Народне скупштине. Без намере да улазим у полемику са било ким у овој сали, желео бих добронамерно да упозорим да не користимо окупаторске називе када дискутујемо.

Године 1978. био сам на првој специјализацији на Економском факултету у Варшави. Шеф катедре, који је био мој ментор, примио ме је на почетку, усаглашавали смо програм боравка и питао ме је шта између осталог хоћу да посетим у Пољској. Ја сам, нажалост, тада рекао ону реч коју је и господин Мартиновић овде више пута поновио – желео бих да посетим Аушвиц. Био је страшно љут и рекао ми је – зар у вашој социјалистичкој Југославији (тадашњој) не знају да поштују национална осећања Пољске? Аушвиц није назив, то је немачки назив, а пољски назив је Аушвиенци. Мислим да би због тога требало да користимо... Требало би да користимо...

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, посланиче. Нисте добро разумели. Посланик Мартиновић је говорио оно што се десило данас и оно што је стављено на насловну страницу недељника НИН...

(Миладин Шеварлић: Да ли могу да завршим?)

Када будете видели насловну страницу, видећете да су они то написали. Према томе, он је правилно говорио, осудио је такву страшну злоупотребу под маском слободе медија. Дакле, повређене су жртве не само

у логору, како ви кажете немачки назив, Аушвиц, него су повређени сви људи који су дали живот за слободу, не само Србије и Европе, оваквом насловном страницом.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Нисам видео разлог да ме прекинете.

ПРЕДСЕДНИК: Били смо сви заједно згрожени, сваки пристојан човек у овој држави, над таквом појавом.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Није требало да ме прекидате.

ПРЕДСЕДНИК: Да, да, ја сам разумела вас, само није посланик то рекао, него је рекао шта се дешава у нашој држави.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Хтео сам и другу ствар да истакнем, али сада је истрошено време које ми следује због тога што ми стално упадате у реч. Мислим да то није коректно.

ПРЕДСЕДНИК: Све време сте укључени.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК: Да ли још неко жели повреду Пословника?

Реч има Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Указујем на повреду члана 108. и члана 109. Наравно, ви нисте били на месту председавајућег, али добро је што сте рекли да сте посматрали ток седнице. Повређен је члан 108. јер је председавајући морао да опомене претходног говорника, а у вези са чланом 107. и достојанством Народне скупштине.

Наиме, посланик Мартиновић је у два наврата грубо вређао припаднике опозиционих политичких странака и ја бих извукао једну аналогију са претходном седницом када сте на инсистирање и указивање два посланика владајуће већине ви кориговали одлуку и изrekli казне накнадно једном посланику, конкретно посланику посланичке групе Двери Бошку Обрадовићу – да исти аршин примените и у овом случају. Значи, господин Мартиновић је у свом говору, а ви сте то чули зато што сте рекли да сте посматрали, посланике опозиције називао нејакима, па поредио да су од њих јаче разновразне, не знам ни ја какве особе, што је изузетно некоректно са његове стране.

И сад ја вас питам да ли недостатак политике у говору господина Мартиновића, који 20 минута не говори о дневном реду и о теми, може да се компензује недостатком културе, јер културу ако није понео из куће, ту је председавајући да га научи и примена Пословника. Заиста, ја не знам, никада није изговорио такве увреде на рачун својих колега из владајуће већине и мислим да ми као посланици нисмо заслужили да се ни према нама тако односи.

Што се тиче почетног дела његовог излагања, такође сматрам да је нарушено достојанство Народне скупштине, јер је инсинуирано да нешто

што је објавио Вучићевић и „Информер“ потиче од било ког посланика опозиције. Значи, та умрлица је једино постојала у „Информеру“. Немојте, молим вас, да доводите у везу било кога из опозиције, макар Двери немојте да доводите у везу са тим.

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, молим вас, ваша дискусија ће бити протумачена да ви ово браните. Ово не може да се упореди ни са чим у нашој држави. Ово је грозно.

Одређујем паузу у трајању од једног минута и желим да се вратимо дискусији на тему, а насловна страница НИН-а ће сама говорити о себи.

(После паузе – 16.05)

ПРЕДСЕДНИК: Настављамо расправу.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Уважена председнице, уважени господине Сретеновићу са колегама, колеге посланици, грађани Србије, ја сам Милија Милетић и долазим из најлепше општине у Србији, а то је општина Сврљиг која се налази код најлепшег града у Србији, а то је град Ниш.

Ја ћу, као и досад увек, говорити, што се каже, народским језиком, јер сам као и досада увек подржавао предлоге које је предложила и наша влада и људи који представљају нашу државу у свим државним институцијама.

Што се тиче Заштитника грађана, о претходном заштитнику грађана, господину Јанковићу и једном и другом, моје колеге су рекле све. Ја знам да су долазили код нас у наш крај, господин Јанковић, један, односно претходни, али само када су били избори. Није долазио у наше крајеве када је био Заштитник грађана, и у првом и у другом мандату, да види како се тамо живи, како тамо људи живе, посебно људи који живе у нашим селима, али господина Јанковића, који је обилазио само круг београдске двојке, то није занимало. Па, мислим да је исправно да такав заштитник грађана, према томе, више и не треба да буде. И господин Ристичевић, мој колега из нашег заједничког клуба, рекао је пуно ствари које су све тачне.

Које све ствари господин Јанковић као Заштитник грађана није радио? Није штитио интерес свих грађана, али поново говорим са акцентом на овај део југоисточне Србије где се заиста најтеже живи, где су људи стварно у веома тешкој ситуацији, а посебно у нашим селима и брдско-планинским подручјима, он зна само проблеме „двојке“ овде у Београду.

Шта друго да кажем за нашег кандидата кога је предложио наш одбор? То је човек, на првом месту, који је и у претходном периоду био биран од стране неке претходне власти као в.д. судија за прекршаје, па као

в.д. председник Суда за прекршаје у Београду, па касније као председник Суда за прекршаје, па председник Апелационог суда. То говори о њему да је човек од интегритета, да је то човек који зна свој посао и човек кога поштују људи. Због тога ће Зоран Пашалић бити, сигуран сам, изабран за Заштитника грађана, али биће заштитник свих грађана, и грађана који живе у граду и посебно биће заштитник сељака.

Зашто то желим да кажем? Па баш због тога што сам сигуран да ће господин Пашалић долазити и обилазити сва подручја у свим деловима наше Србије, видеће како се живи и код нас у Сврљигу, у нашим сврљишким селима, и у Белој Паланци, који су проблеми у Бабушници, у Гацином Хану и нормално тај човек ће заједно са нама штитити интересе свих грађана и свих сељака у Србији, зато се и каже Заштитник грађана. Сигурно ћу гласати за господина Пашалића зато што је то човек који вреди. Не знам га лично, али знам да га знају људи који су га предложили и ја тим људима верујем.

Што се тиче чланова Агенције за борбу против корупције, за предложене чланове које не знам не могу говорити, али могу говорити о особи која је предложена од стране ДРИ, од стране господина Сретеновића. Та је особа из Ниша, то је особа која вреди, особа која зна и која ће, сигуран сам, бити један врло озбиљан члан у Агенцији који ће заступати и борити се на сваки начин против корупције. То је госпођа Јелена Станковић. Она је из Ниша, а као увек ја подржавам наше Нишлије и све оне људе који долазе из тог краја, јер људи који долазе из тог краја требало би да пренесу праву ситуацију каква је код нас тамо, на југоистоку Србије, а госпођа др Јелена Станковић јесте особа која вреди, која зна и као доцент на Економском факултету, млада особа са искуством, сигуран сам да ће и дати допринос у Агенцији за борбу против корупције.

Биће присутна у свим деловима где је то потребно и сигуран сам да ће заједно са нашим кандидатом, и са господином Пашалићем и са Агенцијом, са свима радити да заштити све грађане у нашој Србији, али са посебним акцентом у деловима Србије где се најтеже живи, а то је југоисточни део Србије.

О преосталим предлозима од стране нашег председника Србије господина Вучића не желим да говорим, зато што ја том човеку верујем и зато сам сигуран да ће сви чланови који су предложени од стране тих наших државних институција, од нашег председника Србије бити људи који ће радити у интересу свих грађана наше земље Србије.

Још једном ћу као народни посланика Уједињене сељачке странке али изабран са листе СНС гласати за наш предлог за Заштитника грађана

власти, за чланове Одбора Агенције за борбу против корупције и за Фискални савет.

На овај начин видимо да је то оно што вреди, да се овде не бавимо политиканством, већ се овде бавимо правом државном политиком. Још једном ћу поручити господи која ће бити изабрана...

(Председник: Време.)

Поручићу господину Зорану Пашалићу – будимо људи и све ће бити како треба, како је рекао наш покојни патријарх Павле. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Време. Хвала.

Реч има Мирослав Алексић.

Изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, председнице.

Поштоване колеге посланици, очекивао сам данас од представника предлагача, односно владајућих странака у Парламенту да чујемо нешто конкретније и озбиљније аргументе зашто поједини људи, као што је господин Пашалић, треба да обављају ту функцију, изузев, искључујем предлагача за кандидате за Фискални савет, то је образложено нешто боље. Али што се тиче господина Пашалића, све време се говорило о томе како је он добар човек, да није члан СНС и да ће он добро радити свој посао, и то су отприлике, главни критеријуму које владајућа станка сагледава када на једну овакву функцију жели да постави човека.

Што се тиче независних тела, као што је и Заштитник грађана, у Србији и те како знамо, то сам рекао и на почетку данашњег излагања, да та независна тела, институције одсликавају демократију једне земље. Они треба да буду контролни фактор власти, а не продужена рука власти.

Нажалост, у вашим дискусијама данас упирући прстом у опозицију показали сте да је та сумња коју сам ја на почетку изнео оправдана и да заправо ви данас не постављате човека који је стручан за обављање тог посла, који има референце у својој каријери за обављање таквог посла, већ човека који ће беспоговорно слушати налоге владајућег режима, као што је случај и са већином других од 22 самостална републичка органа и независна тела.

Дакле, кажете да нема предлога од опозиције, да опозиција само критикује, да ништа није предложила. Говорило се о неким инвеститорима, говорило се о економском благостању Вучићеве владавине. Сада ја морам да кажем, ево, за годину дана ја сам бар педесетак пута предлагао допуне разноразних закона као опозициони посланик а ниједан није заслужио вашу пажњу да се нађе на дневном реду, барем да расправљамо о њему.

Према томе, немојте да лажете грађане Србије да ми не предлажемо. Суштина је у томе што ви радите на звонце и онога тренутка кад добијете

сигнал да нешто треба подржати, ви то подржавате, а не заступате интересе грађана, већ интересе ваше политичке странке, јер је такав изборни закон. И на крају, и то је легитимно све док ви то тако подржавате.

Кажете овде, господин Мартиновић у једном тренутку, да сте ви одлучили да не говорите о извештају Агенције за борбу против корупције задње две године, зато што сте проценили да ни јавност о њему не треба ништа да чује. Зашто? Шта ви то кријете? Шта то кријете ви који сте на власти ако не желите да се чује ништа о извештају Агенције о борби против корупције?

Молим вас, две године ми нисмо расправљали о извештају Агенције за борбу против корупције, двадесет и два месеца на дневном реду нису се нашли предлози за избор чланова Агенције за борбу против корупције. Агенција на данашњи дан од девет има два члана и нема директора.

Дакле, идеја је да се апсолутно све те независне институције контролишу и да се обесмисли њихово постојање, њихов рад, да бисте могли да се понашате као што се понашате и данас, а то је да сте приватизовали државу Србију и да у њој радите онако како годи вашој политичкој вољи, а не како би то требало демократске институције у једној земљи да спроводе.

Па кажете да смо изнели много неистина. Не чух ниједан конкретан одговор на све оно о чему сам ја говорио, па ћу сад то поставити, можда се до краја расправе неко сети да одговори.

Питао сам зашто Агенција не функционише и зашто има само два члана закључно са данашњим даном. Такође, да ли су конкурси за избор директора јавних предузећа спроведени у складу са законом или се постављају по партијској линији.

(Верољуб Арсић: То нема никакве везе са темом.)

То је све у складу са темом – господине Арсићу, ви морате мало да се потрудите и да схватите то о чему ја говорим – и тиче се пословања Агенције за борбу против корупције.

Да ли је усвојен закон о Агенцији за борбу против корупције, који обећавате од 2012. године? Да ли је усвојен закон о пореклу имовине, који обећавате од 2012. године, пред сваке изборе? Да ли је Србија на 72. месту по индексу борбе против корупције, или није? То су све конкретна питања.

Да ли су наша предузећа професионализована и деполитизована? Да ли сте решили 24 спорне приватизације или не, којима сте говорили у свакој кампањи да ћете решити, да ћете похапсити, да ћете наћи одговорне?

Да ли је тачно да су игнорисани извештаји Заштитника грађана и других представника независних институција за поједине случајеве, као

што је извештај о Синиши Малом, где се каже, званично на сајту Агенције за борбу против корупције, да је Агенција за борбу против корупције објавила извештај о градоначелнику Београда Синиши Малом, у коме је описала његове послове за које се сумња да могу бити праће новца?

У питању су новчане трансакције, које је Мали спроводио преко офшор компаније, укључујући куповину некретнине у Бугарској и многе друге, као и предмет Николе Селаковића и осталих.

Дакле, када независни органи институције обаве свој посао, онда долазимо до тужилаштва, онда долазимо до суда, долазимо до полиције у случају Савамале, која није реаговала у тренутку када је у периоду ноћи суспендована територија Републике Србије, него једноставно нико није одговарао на позиве грађана. И сада се дрзните да кажете како све то није истина, како опозиција политизује, како ми немамо аргументе, како је све то што ми говоримо бесмислено, а ви као аргумент кажете – Пашалић није члан СНС-а и то је његова главна квалификација. Само је требало још да додате, као још једну његову квалификацију, да је два пута гостовао у јутарњој емисији „На кафи са Ђуком“.

Дакле, то су отприлике две кључне ствари које квалификују господина Пашалића да ће боље обаљати посао од кандидата кога смо ми предложили, а то је господин Милош Јанковић, који је до сада обављао функцију в.д. Заштитника грађана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Алексићу.

Право на реплику Верољуб Арсић.

Извињавам се, Александар Мартиновић, шеф Посланичког клуба Српске напредне странке.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Морам да одговорим, зато што сам већ рекао на прошлој седници, нећемо дозволити да Српска Напредна Странка и њена посланичка група буду врећа за ударање за оне који су упропастили Србију.

Господине Алексићу, да питам ја вас нешто – а шта је са „Првом петолетком“ из Трстеника? Ајде ви нама да објасните ко је уништио „Прву петолетку“ из Трстеника. Ко је толике хиљаде људи оставио без посла?

Па ћемо онда да се бавимо Синишом Малим, па ћемо онда да се бавимо Савамалом, за коју ви до пре годину дана нисте ни чули. И Хрватском, да, да.

Ајде пре тога да се бавимо „Првом петолетком“, када сте ви били председник општине Трстеник, са ЈКП „Почековина“. Први пут чујем да је јавно предузеће основано у некој сеоској месној заједници, имало је једног запосленог и један покварени трактор.

(Марко Атлагић: Које му је име?)

Дакле, један запослени – не знам му име, господине Атлагићу, заборавио сам – и то предузеће је имало један трактор.

Ево, господине Сретеновићу, ви као државни ревизор, молим вас, проверите ту информацију да ли је тачна или није тачна.

Пре него што ми одговарамо, дајте да мало чујемо одговоре на питања која постављају грађани Србије.

Људи, а ко нам је уништио фабрике? И 2001, и 2005, и 2010. и 2011. године, од Суботице до Лесковца, до Врања, до Косовске Митровице, ко је све живо упропастио по Србији? Па они који нам данас држе лекције о томе – а ко је Зоран Пашалић, а ко је овај, а ко је онај?

А ко сте ви? Ви сте, бре, упропастили ову државу. Исисали сте економску супстанцу ове државе. У јулу 2012. године ова држава је била пред банкротом, са све вашим генијалним економским стручњацима...

(Председавајући: Време, колега Мартиновићу.)

Дакле, одговорите на та питања – ко је уништио „Прву петолетку“ из Трстеника?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Право на реплику, колега Верољуб Арсић.

Изволите.

ВЕРОЉУБ АРСИЋ: Даме и господа народни посланици, не могу да верујем да колега посланик буде толико, ајде да кажем, безобразан, да пита шта је са извештајима Заштитника грађана, Агенције за борбу против корупције итд. Он то нас пита, а кад је његов Тадић био на власти нисмо имали ниједан извештај, ни један једини. Нису смели да уђу у ову зграду. Било им је забрањено. И он сада прича о демократији. Он сад од независних прави божанства.

Идемо даље. Засметало је колеги посланику то што је Павле Петровић у току изборне кампање гостовао на некој телевизији. Само да вас подсетим, драге колеге посланици, када су они били на власти Фискални савет није ни смео да да извештај, јер су се бојали да би тај извештај покварио њихов резултат у кампањи 2012. године. И сада они нама причају како они брину о грађанима.

Још нешто. Немам ништа против да колеге посланици постављају питања једни другима, али поставите Влади, немам ништа против. То је ваше право. Поставите независнима, и то је ваше право. Али је наше право, кад поставите питање, да вас пошаљемо на изборе да питате грађане шта мисле о вама. А рекли су нам пре само неколико месеци да вас не желе на власти и да дају подршку оној политици коју је водио Александар Вучић тако што су у првом кругу дали поверење да буде председник Републике.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време. Хвала.

Право на реплику, Владимир Ђукановић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Хвала.

(Посланици опозиције негодују.)

Председавајући, ако можете да умирите господу, ако није проблем.

Можете ли да ми вратите време?

Извињавам се, али мени је драго да неки од овдашњих колега са друге стране наводно не гледају емисију коју водим а онда сви коментаришу, што је најбољи показатељ да они и те како гледају ту телевизијску емисију. Могу нешто и да науче, што ми је јако драго, јер за разлику од њих, а посебно док су били председници општине који су телевизију држали буквално под својом контролом, горе него Ким Џонг Ун у Северној Кореји, јер није могао нико да приђе његовој телевизији тада тамо у Трстенику, ја зovem свакога. Па, између осталог, пре једно пола године звао сам господина Пашалића, замислите, као председника Вишег апелационог прекршајног суда и замислите тај мој безобразлук, звао сам некога да дође да каже нешто, да коментарише Закон о прекршајима. То је, замислите, страшно – дошао човек да попије кафу са мном.

Изгледа, њима су подобни само они који иду на оне њихове телевизије и где могу да учествују само у неком њиховом програму. Е то су им, ваљда, апологете новинарства они који имају овакве насловне стране. И ја сада питам само такве, пошто господин не жели то да прокоментарише – да ли су ти радници, односно ти новинари у НИН-у да ли су они онда у логору, пошто им је власник, узгред, Немац и Швајцарац? Па да ли су онда они у логору пошто су ставили овакву насловну страну?

А медији под њиховом контролом најбољи су показатељи малопређашњег говорника; нико у Трстенику није могао да привири од његове контроле и страховладе. Иначе, ја га позивам овако кад год хоће да дође да гостује код мене и он да попије кафу. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

По Пословнику, прво, колега Немања Шаровић.

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Господине Маринковићу, прекршен је члан 107. Пословника, а ви сте прекршили члан 27, који вас обавезује да водите рачуна о примени овог пословника на седницама Народне скупштине.

Нисте могли да не чујете Верољуба Арсића, јер је изузетно гласно говорио. Он је повредио достојанство јер је рекао да је безобразлук то што народни посланик тражи да, у складу са законом и Уставом Републике Србије, Народна скупштина расправља о одређеним извештајима. И тај

аргумент да није расправљано ни за време Тадића не говори ништа добро ни о Српској напредној странци. То само потврђује тезу и чињеницу да између СНС-а и њихових идеолошких клонова, ДС-а, нема никакве разлике, да раде апсолутно исто. Али сте ви, као председавајући, били дужни не да га пустите да говори до краја времена које је имао на располагању, него да га прекинете, да га упозорите.

Међутим, ко год да председава константно је благонаклон према онима из владајуће коалиције који су данас, то слободно могу рећи, говорили о свему осим о ономе што је на дневном реду. Није на дневном реду данас бивши заштитник грађана. Ви сте сви, господе, за њега гласали још 2012. године, многи од вас и 2007. године. Дакле, ви када говорите...

(Председавајући: Да не претварамо ово сада стварно у реплику...)

Не, ја говорим о начину на који је повређено достојанство Народне скупштине.

Дакле, ја вас молим, господине Маринковићу, да се држимо онога што јесте дневни ред и да будете стриктнији у примени Пословника, не према људима из редова опозиције и посланицима, него онима из редова власти.

(Председавајући: Хвала.)

ПРЕДСЕДНИК: Добро. Желите ли да гласамо о повреди Пословника?

(Немања Шаровић: Ви сматрате да постоји?)

Не, питам вас, ваш став.

(Немања Шаровић: Ја да нисам сматрао да постоји не бих се ни јавио. Ако ви прихватите да је постојала повреда, онда нема потребе да гласамо.)

ПРЕДСЕДНИК: Добро. Да ли желите ви да гласамо?

(Немања Шаровић: Да ли је постојала повреда по вашем мишљењу?)

Да ли желите ви да гласамо? Ја ћу своје мишљење изрећи у дану за гласање.

(Немања Шаровић: У складу са Пословником ви дајете мишљење.)

Добро, не бих са вама... Заиста нисам расположена за ћаскање. Не желите да одговорите, и то је то. И то је то.

Ко још жели реч по повреди Пословника?

Реч има Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштована председавајућа, грубо је прекршен члан 104. Пословника о раду Народне скупштине, који у ставу 2. јасно каже: Ако се увредљиви изрази односе на посланичку групу, односно

политичку странку чији народни посланици припадају тој посланичкој групи, у име посланичке групе, право на реплику има председник посланичке групе.

Ја конкретно и Посланичка група Двери поменута је и у излагањима Маријана Ристичевића и у излагању Александра Мартиновића, и по имену мом личном и по имену посланичке групе. Чак су и моје фотографије показиване. Нисам добио право на реплику, ни од вашег колеге који вас је замењивао ни од вас. Сада смо имали ситуацију, док сте ви били одсутни, да су три члана Посланичке групе СНС добила реплику за једно излагање представника опозиције.

Дакле, мене су прозивали два пута а нисам добио ниједну реплику. Овде су три члана власти добила три реплике на једно излагање. Да ли то може бити нормално и да ли је то један, ајде да кажем, коректан приступ у вођењу седнице? Ја не видим ту никакву коректност.

Видим само да је све дозвољено представницима власти, а ништа немамо права ми из опозиције. Само желим то да истакнем, да је основни ред у поштовању Пословника од стране председавајућег да дају равноправан третман. Не тражимо ништа више. То што имамо гласова, имамо. Колико имамо посланика, имамо. Не тражимо ништа више. Ви имате већину. Можете да донесете било коју одлуку. Имате више времена на располагању. Не можемо ни у чему ту да вас спречимо.

Једино што имамо, то је нешто мало времена које нам следује по Пословнику. И то нам одузимате као право. То онда губи границе било каквог парламентаризма, слободе говора и демократије. Мало нам је остало, то право на реч. Е, ако нам то ускратите, онда, да ли је то тај неки Аушвиц или како се то зове, ја не знам, али знам да немамо право на реч.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Уздржите се да не бисте добили најстрашнију казну досада.

Још једном, ако Парламент будете поредили са Аушвицом, ја прекидам седницу, а ви ћете сигурно бити кажњени. Сигурно.

Молим да ми се одмах стенограм достави, да видим како је гласила последња реченица посланика Бошка Обрадовића. И то одмах тражим.

Дајем паузу од 10 минута, јер ја не могу да водим седницу где се посланици играју овако страшним увредама. Заиста, нисам у стању да учествујем у оваквим увредама и по државу и по Парламент. И није ми ни смешно ни забавно. Нити је баш све дозвољено да се изговара у овом парламенту.

(После паузе – 16.35)

ПРЕДСЕДНИК: Седите, молим вас.

Потребно је мало више времена да бих добила стенограм, али онда ћу свакако направити паузу.

Реч има народни посланик Мирослав Алексић, реплика.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Оно што се тиче неких посланика који су ме прозвали за „Прву петолетку“, ја бих да их информишем да је она отишла у стечај и угашена 1. јануара 2016. године. Молио бих вас да се боље информишете око тога. До 2014. године, док нисте дошли на власт, она је радила без кашњења у зарадама, са плаћеним доприносима, овереним здравственим књижицама, али сте је ви средили, као што сте средили ИМТ, као што сте средили „14. октобар“, као што сте средили ФАП из Прибоја и остале фирме.

Што се тиче мог обављања функције председника општине Трстеник, ево, господин Сретеновић је ту, били су у контроли у Трстенику па су све то лепо тамо погледали, сагледали и било би благо вама када бисте имали барем неког сличног председника општине да се мало хвалите резултатима и оним што је урађено тамо. Према томе, боље се покријте по глави и ћутите.

А овај господин који се јавио за ову емисију, нисам ни знао да он то води, извињавам се ако сам вас увредио. Знао сам како се зове емисија, али нисам знао ко је води. А на Телевизији Трстеник, док је била јавни сервис, док сам ја био председник општине сви су се на њој појављивали и ишли су на све прес-конференције, за разлику од овог времена сада, када њу контролишу људи блиски Братиславу Гашићу, који су је приватизовали. На њој више нико нема прилике да каже било шта.

Но, морам да констатујем да вас тројица који сте ми реплицирали нисте одговорили ни на једно моје питање, па ћу ја то опет да поновим. Дакле, зашто 22 месеца нема на дневном реду ниједног предлога за члана Агенције за борбу против корупције? Зашто две године нема извештаја за Агенцију за борбу против корупције? Да ли је усвојен закон за борбу против корупције? Да ли је усвојен закон о пореклу имовине? Да ли је Србија на 72. месту по индексу борбе против корупције? Да ли су јавна предузећа деполитизована и професионализована? Да ли су решене 24 спорне приватизације? Да ли је тачно да сте игнорисали извештај о Синиши Малом и Николи Селаковићу? Захваљујем, одговорите на питања.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Само моменат, молим вас, да бисмо оценили излагање посланика Обрадовића.

Прочитали смо сви оно што сте изговорили и донели смо одлуку да добијете опомену за ово..

Повреда Пословника, Милена Турк.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Захваљујем, председнице.

Рекламирам повреду Пословника. Претходни говорник покушао је да доведе јавност у заблуду изношењем информација које су непотпуне, али зато бих ја врло радо допунила.

Што се тиче „Петолетке“, док је претходни говорник био председник општине, његова ташта је била заменик генералног директора фабрике „Прва петолетка“.

(Посланици гласно коментаришу у сали: Брука!)

Његов таст директор Националне службе за запошљавање, супруга запослена на Телевизији, дакле једна мрежа. Трстеник је називан „кнежевином“, јер се и тазбина презива Кнежевић.

За то време у „Петолетку“ је стигло 25 милиона евра субвенција Фонда за развој, а направљени су истовремено дугови од 120 милиона евра. Дакле, све је то одобрио Надзорни одбор фабрике у коме је био и Мирослав Алексић, и његова ташта, таст и сви одборници Уједињених региона Србије. Дакле, нисте могли да budete ни у Надзорном одбору уколико нисте члан УРС-а, а камоли да се запослите.

(Посланици и даље гласно коментаришу.)

Данас фабрика већ годину и по дана ради. Дакле за ових 10 година је доведена на 1.300 радника. Данас, већ годину и по дана, фабрика запошљава 900 радника, редовно измирује порезе, доприносе, струју и воду, све оно што никада није плаћала и послује без иједног динара помоћи државе. Задржала је све виталне послове, упркос негативној кампањи која је вођена од стране општинског руководства, добро се сећамо тога.

А што се тиче Телевизије, плаћена је парама општине Трстеник и требало је да буде сервис свих грађана, тада, али није била. Прозивани смо били именом и презименом, нисмо добијали прилику да се бранимо, прозивани су наши учинци, а нисмо добијали ниједног тренутка прилику да демантујемо или да се одбранимо или да своје резултате изнесемо. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДНИК: Посланице, ви сте реплицирали и морам да одузmem посланичкој групи две минуте од укупног времена.

(Народни посланици негодују.)

Зато што није за казну. Не можемо да поредимо када неко упореди Парламент са Аушвицом и то што је реплицирао – немојте само викати – као и 99% посланика, те препоручујем да измените мало Пословник да не би повреди Пословника, у ствари, биле алат за реплицирање, што јесте у суштини, свима.

Изволите, повреда Пословника.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, госпођо председнице Скупштине. Рекламирам члан 103, о ком сте ви већ говорили. Драго ми је да сте то препознали, да сте направили грешку, али ми није драго што нисте одузели реч претходној говорници, као што одузimate нама из опозиције када злоупотребимо, као што сте рекли, било који члан Пословника.

Она је све време говорила о неким небулозама, које ја нећу ни да коментаришем, јер аргумената нема. Али, са друге стране, ви сте јој дозволили да о томе говори, свесни тога да она мени реплицира, на шта није имала право, ниједног тренутка је нисам поменуо, већ је кроз рекламирање Пословника говорила о некаквим темама које немају везе са тренутном расправом.

Молим вас да ви то схватите, јер сте ви и пре мог садашњег јављања прихватили кривицу и рекли да је то била реплика а не рекламирање Пословника.

ПРЕДСЕДНИК: Ево, прихватам кривицу и ја сам исправила то. Ако ће Парламент бити уљуднији, да се вратимо на дневни ред. Ево, прихватам кривицу за све од јутрос шта се дешавало овде у Парламенту, али да се вратимо на расправу о дневном реду. То залужују и представници предлагача овде и грађани Србије.

Следећи говорник по листи, Верољуб Арсић.

Нека се припреми Јован Јовановић.

ВЕРОЉУБ АРСИЋ: Даме и господо народни посланици, немам ништа против колеге Алексића, његовог таста, таште... Честитам, то само значи да сте знали добро да се удате, ожените.

Сада, видим да је овде било и дискусије око тога да ли то колега може да пита. Наравно да може. Да ли ја то сматрам безобразлуком? Ја сматрам, зато што смо ми расправљали о извештајима и Агенције за борбу против корупције и Заштитника грађана и Државне ревизорске институције, док за време власти Бориса Тадића о томе није било ни речи.

Не замерам ни бившем стечајном управнику Српске напредне странке, јер он је тада зато што се прогласио стечајним управником СНС-а четири године морао да чека да уђе у Парламент. Тако ће проћи и нови стечајни управник СНС-а. Питање је да ли ће он више икада ући у Парламент.

У целој овој причи око избора и Заштитника грађана и чланова Одбора Агенције за борбу против корупције и Фискалног савета могу да кажем да многи од колега посланика и вређају достојанство Народне скупштине. Према Заштитнику грађана и према неким другим, да назовем независним, понашају се као да су божанства; не сме нико ништа да им каже, не сме нико да им одговори, нико не сме да критикује њихов рад.

Али знате шта ме је највише зачуло? Ево га овде представник још једног независног државног органа. Што нисте бранили господина Сретеновића? Он, штавише, обавља много важнији посао него Агенција, Заштитник грађана и Шабић. Што, није вам полички подобан? Зато што је политички неутралан, зато га не браните? То је ваш мотив када причате о независнима.

Даме и господо народни посланици, жао ми је што неки од мојих колега народних посланика помажу да се успостави четврта грана власти, која по Уставу и у политичкој теорији не постоји. Четврта грана власти су, тако они себе зову, независни државни органи. Па нису независни, они су независни од извршне власти, нису од Народне скупштине. Је л' нама подносе извештај? Подносе. Је л' ми разматрамо тај извештај? Је л' усвајамо, гласамо за или против, како ко жели? Је л' их ми бирамо? Свако за свој рад одговара Народној скупштини.

Значи, Народна скупштина мора да остварује, између осталог, и своју надзорну улогу над радом извршне власти. Да ли Народна скупштина има капацитет то да уради? Нема, али зато имамо ДРИ, која то ради у име и за рачун Народне скупштине. Да ли имамо инструменте да штитимо права грађана који воде неки управни поступак пред неким државним органом? Немамо, али зато бирамо Заштитника грађана, који ће за нас и у наше име то да ради, и да не набрајам даље.

Агенција за борбу против корупције, знате ли шта је? Најобичније регулаторно тело, ништа више. Није чак ни уставна категорија. Не потцењујем њену улогу у правном систему, зато што се преко Агенције за борбу против корупције регулише шта се сматра сукобом интереса, где постоји потенцијална опасност од корупције и где постоји корупција. Али, такође, нисам видео да је тај извештај разматран до 2012. године.

Колико се сећам, овде је госпођа Бабић бранила свој извештај о раду у Народној скупштини после 2012. године. И господин Сретеновић је бранио свој извештај. И Јанковић је бранио свој извештај. И господин Шабић је бранио свој извештај.

Али нешто морате да схватите, да сваки посланик који о носиоцима тих органа говори као да су независни од нас вређа и Народну скупштину и остале народне посланике и грађане који су гласали за изборне листе, без обзира за кога су гласали и чију су листу подржали. Ми смо носиоци суверенитета грађана и немојте тога да се одричете.

Кад погледамо, како је злоупотребљено поверење народних посланика? Када смо бирали, рецимо, Заштитника грађана, па како су чак неки народни посланици помагали да та злоупотреба поверења од стране Народне скупштине дође до изражаја.

Видите, цео један процес и како не треба да ради Заштитник грађана и где се кршио и Устав и закон и где излази из својих надлежности јесте чувена афера „Хеликоптер“. Значи, о томе се распредало данима. Заседао је чак и Одбор за контролу служби безбедности итд. Не могу да кажем да је баш заштитник грађана Саша Јанковић кршио закон и Устав. Која је улога Заштитника грађана? Да се стара о једном најобичнијем управном поступку који се води пред неким државним органом, ништа више. Да нема ћутања администрације, да се не направи нека материјална повреда поступка итд. О томе кога обавештава? Народну скупштину.

Да ли Заштитник грађана има право да контролише рад Владе Републике Србије? Нема по Уставу. Да ли може да контролише рад председника Републике? Нема по Уставу. Да ли може да контролише рад Народне скупштине? Нема право по Уставу. Да ли може да контролише носиоце судске власти? Не може да контролише. Да ли може да контролише носиоце тужилачких функција? Не може да контролише. Да ли може министра? Може, али када? До оног тренутка... Ако тужилац достави захтев за прикупљање података, од тог тренутка Заштитник грађана нема шта да тражи у том министарству, тада је тужилац преузео улогу Заштитника грађана. И то је по закону и по Уставу.

И сад како неки из бившег режима праве политичку каријеру свом будућем кандидату за председника? Видите овако, одлази код председника Републике, који такође није надлежан за то. Председник Републике не може да нареди Народној скупштини како ће да се понаша. Даље, пошто је знао да не може ту ништа да оствари, јер то нису уставне надлежности председника, сазива конференцију за штампу и каже – мени је онемогућено да радим свој посао Заштитника грађана. Тад је изашао из уставног и правног система Републике.

Кога је о томе требало да обавести? Председника Народне скупштине и председника надлежног одбора Народне скупштине. Али тад нема новинара, није политички пропраћено, нема стварања и прича о афери, нема политичке подршке за неку кандидатуру председника Републике. Е, зато смо имали овде да су многи медији, могу слободно да кажем, млатили празну сламу око тог случаја.

А морате да се сложите да тужилац, и по Уставу и по закону, има далеко већа овлашћења него Заштитник грађана. Чак и тужилац Републичког јавног тужилаштва може да покрене поступак за заштиту законитости уколико је неки државни орган у неком најобичнијем управном поступку кршио закон. Али било је битно да се представи како ми овде не поштујемо Заштитника грађана.

Не, господо из бившег режима, помогли сте Заштитнику грађана Саши Јанковићу да понижава Народну скупштину. И сада постављамо питање о континуитету те власти – па да ли желите да као народни посланици понижавате грађане који су гласали за вас да наставимо континуитет једне такве политике коју је водио Омбудсман?

Сад, што се тиче Закона о Агенцији за борбу против корупције, колико је мени познато, тај закон и причу о том закону покренуо је савет који више не постоји у Агенцији за борбу против корупције, где су тражили да имају, односно Скупштина да им да тужилачка овлашћења. У Нацрту тог закона тако пише. Аман, људи, па шта ће нам онда тужилац? Значи, само за шверцере и педофиле, све остало нека ради Агенција. Е па не може. Значи, држава не може да функционише ад хок. Она има свој систем, немојте да нарушавате тај систем.

Било је приче и око Фискалног савета. Знате шта, ако се неко сукобљавао са Фискалним саветом, не верујем да је више од мене, и у овој скупштини и на седницама одбора. То је из разлога што су често и њихове изјаве личиле на бављење политиком, зато што њихове презентације, сложићете се, било је то једном, поправили су се, не желим да, као када сам био председник Одбора за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава, о њиховом тромесечном извештају сазнам из средстава медија. Е па не може. Е па ипак за свој рад одговарате Народној скупштини.

Да ли су њихове процене до сада биле таче? Углавном нису. Да ли су се вама свиделе? Углавном јесу. Баш зато што су почели да увиђају да стално у резултатима буду демантовани, поправили су начин свог рада и извештавања. Зашто то вама смета? Значи, ајде да прикажемо ситуацију Србије онаквом каква није. Међународни монетарни фонд каже – реформе се добро спроводе, Србија је на добром путу да опорави и своје јавне финансије и подигне своју производњу. Ви кажете – није тачно.

Фискални савет, који сте чак и ви бирали, ево сад их ми бирамо други пут, ево не мењамо све, исто је то говорио, сад говори да смо на добром путу. Сад вам и то смета. Сада вам смета што је евро, рецимо, за пет година скочио у односу на динар само нешто мало више од једног динара. И то вам смета. Сад вам смета што је инфлација 1%, а била је 10%.

Значи, немам ништа против да се износе критике у Народној скупштини, али дајте аргументе. И немојте да мењате тезе. Знате оно, један посланик рече пре десетак дана – девизне резерве су за милијарду долара мање него 2012. године. Ја устанем и кажем – сад су милијарду евра веће. И шта сад? И једно и друго је тачно, али ајде да направимо нешто да бар ту

политичку борбу водите на начин како то заиста и приличи. То је, осим тога, на вама.

Због свега што је речено, поштујем значај свих такозваних независних органа који раде за Народну скупштину и у име Народне скупштине, желим кандидатима, уколико буду изабрани, успеха у раду и надам се да ће бити бољи, а то није тешко, него њихови претходници, јер су њихови претходници служили искључиво бившем режиму да се покривају све оне незаконитости које су биле до 2012. године.

(Мирослав Алексић: Реплика, председнице, поменуо ме је именом и презименом.)

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Јован Јовановић.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем.

Очекивано, због значаја функције и политичког набоја који је прати, највише полемике на овој седници изазива избор новог Заштитника грађана. У центру пажње се, пре свега, нашло питање континуитета рада ове институције. Зато бих желео да подсетим предлагаче из владајуће коалиције на већ помало заборављеног омиљеног друштвеног теоретичара водеће личности овог режима, на Макса Вебера, који је истицао да је континуитет једна од главних карактеристика добре државне управе. Нажалост, уместо континуитета квалитетног рада и јачања овог независног тела, очекиваним избором господина Пашалића вероватно ћемо само добити континуитет обесмишљавања и слабљења независних институција.

Ово урушавање независних тела у потпуној је супротности са прокламованим стратешким циљем уласка Србије у ЕУ, који је садржан у првој реченици експозеа недавно изабране председнице Владе. Европске институције управо у својим извештајима посебно истичу неопходност јачања независних институција и владавине права, као један од предуслова даљег приближавања Србије ЕУ, а оваквим понашањем само ћемо се још више удаљити од тог циља.

Закон о Заштитнику грађана прописује услове које мора да испуни кандидат, а то су: да је дипломирани правник, да има најмање 10 година искуства на релевантним правним пословима, да поседује високе моралне и стручне квалитете и да има запажено искуство у заштити права грађана.

Прошлонедељна седница скупштинског Одбора за уставна питања и законодавство, на којој су представљена четири кандидата, несумњиво је показала да само један испуњава прописане услове, господин Милош Јанковић, садашњи вршилац функције Заштитника грађана. Господина Јанковића снажно препоручују не само професионални и лични квалитети и дугогодишњи рад на заштити људски права и међународни углед који је стекао, већ и подршка коју је добио од великог броја организација цивилног

друштва које се већ дуги низ година баве питањем заштите људских права. Како су навеле ове организације, од којих је већина окупљена око куће људских права, за десет година постојања Заштитник грађана је изградио снажан ауторитет и стекао велико поверење грађана, а томе је несумњиво, уз претходног заштитника, највећи допринос дао његов заменик, а садашњи вршилац функције, господин Милош Јанковић.

Насупрот овом недвосмислено квалификованом кандидату, владајућа коалиција је одлучила, и то у последњем тренутку, иако је претходни заштитник грађана поднео оставку још почетком фебруара, да предложи кандидата који не испуњава све претходно наведене законске услове. То је, нажалост, само наставак системског урушавања независних тела, попут РЕМ-а, Агенције за борбу против корупције, па и Уставног суда. Сведоци смо наставак тужне праксе невероватне лакоће прихватања функција од стране оних који не поседују одговарајуће квалификације, као што смо имали случај код избора чланова претходно поменутих институција и не само њих.

Свако ко држи до себе би, слушајући излагање неупоредиво квалификованијег кандидата, сам одустао од кандидатуре и захвалио се предлагачима на указаном поверењу. Насупрот томе, господин Пашалић је на седници Одбора чак избегао да одговори на многа питања посланика о томе како види будући рад институције на чијем челу ће се вероватно наћи, уз изговор да би морао прво да сагледа њено функционисање. Тиме је посредно признао да није квалификован за ово место.

Осврнуо бих се, такође, на покушај да се релативизује значај чињенице да је кандидат за Заштитника грађана студирао 13 година, зато што је истовремено радио, као и да му је просек био једва нешто изнад шест. Ове чињенице само показују прави однос према струци за коју се школовао, односно према ономе што је требало да буде његова основна обавеза.

Неопходно је такође нагласити да су у претходном периоду била превелика очекивања од Заштитника грађана, који би пре свега требало да буде последња инстанца и коректив власти. Зато власт и не би требало да тежи да буде задовољна радом Заштитника грађана, односно да очекује благонаклон однос ове институције.

Господину Пашалићу стога желим да властодршци не буду задовољни његовим радом, мада сумњам да ће се то догодити, пошто је из врха власти већ најављено да ће његовим избором ова функција добити смисао и садржај због ког је ова институција и основана. На основу досадашњег понашања владајуће коалиције уверен сам да схватање тог смисла и садржаја свакако није у складу са улогом коју Устав прописује

Заштитнику грађана, да буде независан државни орган који штити права грађана и контролише рад органа државне управе.

Имајући у виду недавне трагичне догађаје у вези са насиљем у породици, који су сасвим оправдано узбуркали јавност у Србији, неопходно је истаћи значајну улогу Заштитника грађана у борби против те врсте насиља, као и у заштити равноправности. Нажалост, ови немили догађаји су и последица занемаривања препорука независних тела, укључујући и Заштитника. Само током протекле године ова институција је покренула поступак контроле поводом 14 случајева убистава жена и у чак 12 утврдила пропусте у раду надлежних органа и служби. Поврх тога, последњи извештај Заштитника грађана за 2016. годину садржи 45 системских и кључних препорука за отклањање пропуста које је утврдио у овој области, које су упућене свим надлежним министарствима. Овом високом дому ни најмање не иде на част да је, такође, био део оних институција које су игнорисале препоруке тако што није разматрао последња три извештаја Заштитника грађана.

С обзиром на то да ће новоизабрани заштитник имати подршку владајуће већине, може се претпоставити да ће се убудуће променити ова лоша пракса и то ће вероватно бити један од ретких позитивних помака када је у питању рад ове институције.

Да закључим, Грађанска платформа и Клуб самосталних посланика сматрају да се даљим урушавањем независних институција све више удаљавамо од уређене демократске државе засноване на владавини права и због тога не можемо да подржимо избор господина Пашалића на функцију Заштитника грађана. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Повреда Пословника, изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Хвала.

Не знам, поштована председнице, зашто у мом случају већ два пута брутално кршите Пословник, први пут кад сам малочас рекламирао члан 103, а сада рекламирам члан 104, јер ми нисте дали право на реплику, иако по Пословнику на то имам право.

Када је господин Арсић мене поменуо по имену и презимену, мене и моју породицу у негативном контексту, требало је да га опоменете за то, али кад нисте, онда је барем требало мени дати право на реплику.

Дакле, разумем да је једини одговор на чињенице које ја говорим овде и тражим одговоре о резултатима, то да нападају брутално мене и моју породицу... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Шта кажете?

(Мирослав Алексић: Зашто сте ми искључили микрофон?)

Јавите се, вратићу.

(Мирослав Алексић: Шта сам прекршио сада па сте ми искључили?)
Ништа нисте прекршили, само се пријавите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем.

Дакле, тражим стенограм да докажем да је он поменуо мене и да ми нисте дали реплику на његово излагање, иако је помињао моју породицу у негативном контексту, иако су, успут, ти које он помиње много пре радили у тим фирмама него што сам ја почео да се бавим политиком. Али нема везе, то је ваш стил блаћења, упирања прстом у друге и нападања свих оних који вам кажу шта радите и шта правите од Србије.

Према томе, молим вас да у дану за гласање ставите ово на дневни ред.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала што сте ме спасли образложења. Иначе, у члану 104. пише нешто друго од овога што ви говорите, али не бих да вам додајем додатни бол, пошто члан 104. има више ставова, а став 3. говори о томе ко даје реплику и ко оцењује да ли има места реплици.

Реч има Крсто Јањушевић.

Изволите.

КРСТО ЈАЊУШЕВИЋ: Хвала, поштована председавајућа.

Даме и господо народни посланици, кратко ћу, председнице, у једној реченици, под утиском сам претходног говорника и те приче о моралу – а вероватно је и то могао приметити претходни Заштитник грађана – просто, на свадбу код првог комшије се иде са мање чланова породице него што их је он у броју поређао на функције у својој општини у том тренутку. Дакле, само треба имати неку меру у животу, а овде нам предавања држе они који мере ни у чему, изгледа, нису имали.

Закон о Заштитнику грађана, члан 10а, каже: „Заштитник грађана и заменик Заштитника грађана не могу давати изјаве политичке природе.“ Ми смо имали седницу Одбора за уставна питања и законодавство и имали смо прилику да се упознамо са планом кандидата, њиховим биографијама и оним што сматрамо додатком њиховим биографијама. Нигде нисам приметио да господин Зоран Пашалић није одговорио на питања која су му постављена, осим оног дела где су се предлагачи са својим кандидатима договарали, постављали питања и ови давали одговоре за потребе нове интернет кампање како би се представили да су њихови ђаци добри и примерени кандидати а сви остали нису.

Дакле, један од њих, господин Биљић, о чијој биографији не желим ништа лоше да кажем, дуго је издржао а да његово обраћање не добије

политичку конотацију. Тек је на самом крају прве изговорене реченице почео са политичким оценама. Дакле, ту се види одређен напредак код њих.

Што се тиче господина Милоша Јанковића, он је одржао бољи политички говор од његових предлагача, а две партије су га предложиле. И ми ћемо сада да причамо да он неће кршити закон и да заједно са Сашом Јанковићем није кршио закон?

Причао је стандардну причу. Забринуо се за стање у таблоидима. Вероватно таблоиди нису још довољно оцрнили владајућу структуру и породицу садашњег председника Србије Александра Вучића, а премијера када су они били заштитници. А могао је он то приметити. Овде смо видели врхунац тог блата које се провлачи кроз таблоиде, а све више и кроз озбиљније новине. Како он није приметио, бар тада да каже, бар једном да каже, некад, да су скоро сви чланови породице Александра Вучића најстрашније провучени кроз блато у медијима и да ту није било медијског мрака: отац, мајка, брат, син, ћерка. Једини ужи члан породице који није провучен кроз блато је најмлађи син који је стар нешто више од месец дана. А, да је жив и здрав, ако му прва реч коју изговори буде реч „тата“, и он ће бити сумњив. На то нико не реагује, бар да помене.

Господин Милош Јанковић је по хиљадити пут изговорио реч „Савамала“, па када смо на теми бесправне градње, да видимо како је радио Заштитник грађана, јер су рекли да нови треба да буде само континуитет рада тог заштитника грађана, дакле хајде да видимо кроз један пример бесправне градње како се понашао Саша Јанковић. Отишао је у Чајетину да подршку свом колеги председничком кандидату Милану Стаматовићу. Отишао је да да подршку тој грађевинској анархији и бесправној градњи која је присутна тамо. И, ево, дајем пример ко су били штићеници човека чији се континуитет тражи кроз кандидате који су нам понуђени поред Зорана Пашалића.

Извештајем ДРИ везано за Чајетину, изградњу оне чувене гондоле, ви можете да нам то потврдите, уважена господо, утврђен је незаконит поступак за набавку опреме за ту гондолу. Дакле, на основу таквог поступка општина је задужила близу 10 милиона евра. Наменски кредит је узет само на основу идејног решења, без решених имовинских односа, грађевинске дозволе главног пројекта. Томе је Саша Јанковић дао подршку и таквој политици се тражи континуитет. Замислите, набављате гондолу у вредности од 10 милиона евра, а не знате куда треба да прође. Замислите, градите пругу и наручите сву инфраструктуру, а не знате куда треба да прође, да ли иде ту тунел или не; отприлике, дајте ми шина за пола милиона евра. То је имало подршку бившег заштитника. Зашто? Па зато што су били заједно против Александра Вучића. То је, у том случају, сасвим довољно.

И да се разумемо, СНС, Влада Србије, надлежно министарство немају ништа против уградње гондоле на Златибору. Српска напредна странка има против и против смо „уградње у гондолу“. То је наша политика. И када кроз медије питамо штићеника Саше Јанковића, тадашњег штићеника, како је могла да се уради таква набавка и којим је то поступком урађено, одговор је – авиони НАТО-а полећу са Аеродрома „Поникве“. Не полећу никакви авиони, полећу само глупости из његових саопштења. Када га опет питате како је могла да буде таква набавка, одговор је – победио сам Александра Вучића. Добро, победио си, како си могао да спроведеш такву набавку? Одговор је – нудили сте ми новац да се учланим у СНС. Не да му нисмо нудили новац да се учлани у СНС, него да су такви људи чланови СНС-а, ми бисмо им платили да више не буду чланови СНС-а.

Дакле, имали смо избор између континуитета са Сашом Јанковићем. Дао сам један пример како се односи према грађевинској анархији која је присутна у једном делу наше земље. Верујем да је господин Зоран Пашалић прави избор, да ће вредно радити свој посао и да ће бити изложен притисцима оних који тврде да их води здрава политичка визија, а заправо их води „политичка провизија“ оних који мрзе ЕУ а евре обожавају. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала.

Претпостављам, по Пословнику, колега Немања Шаровић.

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Господине Маринковићу, поново је повређен Пословник и још једанпут од представника владајуће коалиције. Ви сте били дужни као председавајући да га упозорите на то, а ако је потребно, и да му прочитате дневни ред.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Који члан?

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Рећи ћу. Повређен је члан 106, који каже: „Говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес.“

Заштитник грађана или кандидат за Заштитника грађана, колико сам прочитао, није Милан Стаматовић. Колико сам схватио, није ни гондола која се гради на Златибору. Према томе, то апсолутно нема никакве везе.

Дакле, представници владајуће коалиције који су и сами признали како не знају ништа о кандидатима ал' кажу – предложила је Српска напредна странка па ћемо гласати, онда се баве свим и свачим. Боље да су прочитали материјал, а ако то већ нису учинили, или нека се не јављају за реч или их ви лепо упозорите.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Океј.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Посебно упозорите ове који сада добацују.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Хвала.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Између осталог... Имам ја још 50 секунди.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Али немојте да претварате у реплику, молим вас.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Пословник о раду забрањује свакоме, осим председавајућем, и то Пословником у предвиђеним околностима да прекида говорника. Дакле, не може то ни господин Орлић, ни господин Мартиновић, ни сви они који су сада нервозни јер их погађа истина и који добацују.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Није, није. Нико није нервозан.

Хвала вам на указивању на повреду Пословника.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Ево, сада господин Марковић пита – шта је ово? Ово је Народна скупштина.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Ево, други пут сам вам дозволио и претворили сте указивање на повреду Пословника у реплику.

Сматрам да нисам прекршио Пословник и да је колега Крсто Јањушевић једноставно у контексту своје дискусије о теми о којој данас дискутујемо на пленарној седници, не гондола, него једноставно, помно сам га слушао, двоструким аршинима које је имао неко ко је био Заштитник грађана у претходном периоду, тако да сматрам да нисам прекршио Пословник.

Хоћете ли да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

(Немања Шаровић: Да.)

Хвала, колега Шаровићу.

Реч има народна посланица Олена Папуга. Није присутна.

Реч има колегиница Марјана Мараш.

Изволите.

МАРЈАНА МАРАШ: Захваљујем, председавајући.

Подржавајући све оно што је овлашћени представник СПС-а у свом излагању рекао, истакла бих још неке ствари.

Заштитник грађана треба да буде независан и самосталан, нико нема право да утиче на његов рад и на његове поступке. Приликом полагања заклетве он се обавезује да ће обављати одговорно, непристрасно и независно своју дужност, у складу са Уставом, законом, да ће савесно радити на заштити и унапређењу права и слобода. Заштитник грађана треба да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем органа управе. Нespoјиво је обављање друге јавне функције или професионалне делатности, као и припадност политичкој партији.

Заштитник грађана може да предлаже законе из своје надлежности, али и да покреће оцену уставности закона, других прописа и општих аката. Може јавно да препоручи разрешење функционера који је одговоран за повреду права грађана. Након престанка функције обавезује се да чува као тајну податке до којих је дошао у обављању своје дужности, како Заштитник тако и његови заменици, као и сви они који су у Служби. Подноси годишњи извештај о подацима које је уочио у недостацима у раду органа управе, као и да предлаже мере за побољшање положаја грађана у односу на органе управе.

И на крају оно што желим да истакнем, један од стубова програма СПС-а јесте једнакост, и ја сам сигурна и верујем да ће за Заштитника грађана којег ћемо сутра изабрати пре свега сви грађани бити једнаки пред њим. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Мараш.

Реч има народни посланик Душан Павловић.

Изволите, др Павловићу, пријавите се.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Даме и господо, поштовани грађани, ово је једна јако важна тема и моја дискусија ће углавном бити да кажем нешто о томе због чега за овако важну тему нисмо позвали људе које треба да изаберемо и о којима данас разговарамо.

Знам да то није законска обавеза ове скупштине, међутим, ово је фактички нека врста конкурса. Дакле, имали смо кандидате, имали смо више кандидата који су се пријавили за разне функције, односно који су предложени за разне функције. Да ли можете да замислите било какав конкурс, било какав избор, рецимо, за посао за неку позицију, а да онај ко се пријавио, ко хоће да заузме ту позицију, не дође да разговара са оним који треба да га изабере? Мислим да је то бесмислено. И не само то, него у ситуацијама у којима се то ипак десило, као што је, рецимо, дискусија на једном одбору, један члан Народне скупштине, један народни посланик сугерише једном од кандидата да не мора ништа да прича и да одговара на питања народних посланика која су они имали за њега.

Зашто смо ми уопште овде данас, зашто расправљамо овде о овим људима? Због чега камере снимају ову седницу? Због тога што треба да утврдимо какви су то људи који долазе на те позиције. Дакле, да бисмо то могли добро да утврдимо, да бисмо добро знали о каквим се људима ради онда би они требало да буду овде да саслушају наша питања, да одговоре на нека од тих питања, да бисмо могли добро да проценимо да ли сутра треба да гласамо за њих или не.

Исто то дугујемо и грађанима, јер се пренос овде одвија за грађане Србије, и они које ова тема интересује и који ово гледају такође би хтели да

знају ко су људи које ћемо ми у њихово име да бирамо на те позиције. Међутим, они о томе не могу ништа да знају.

Да су ти људи данас овде, рецимо, да је кандидат за Заштитника грађана данас овде, могао би да каже како он разуме своју функцију, како разуме функцију Заштитника грађана, како ће он лично да се понаша у неким ситуацијама које су типичне за ту функцију, или у неким сличним ситуацијама које су се дешавале у ближој прошлости.

Сетите се, рецимо, да је пре отприлике неких годину дана, у ноћи између 24. и 25. априла прошле године, један део града у центру Београда разрушен а да о томе нико, наводно, није знао, да ниједан орган није реаговао, да је полиција позвана да интервенише а није интервенисала, да је комунална полиција позвана да интервенише а није интервенисала и да грађани чија је имовина угрожена у тим случајевима ништа нису могли да ураде – како би, рецимо, нови заштитник грађана, односно кандидат за њега, реаговао у тим случајевима.

Рецимо, то су неки типични случајеви где грађани више немају коме да се обрате, а будући кандидат би могао нешто да нам каже како он то разуме. Мислим да је јако лоше што немамо те људе присутне овде и што не можемо од њих да чујемо какве би биле њихове реакције. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Павловићу.

За реч се јавио Ђорђе Комленски.

По ком основу, колега?

(Ђорђе Комленски: Као овлашћени предлагач.)

У реду. Хвала. Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Извињавам се што морам поново да одузимам време и грађанима Србије и вама уважене колеге, али би било јако добро када би припадници једне посланичке групе прочитали Пословник о раду Скупштине, када би прочитали Закон о Заштитнику грађана, и када би престали да износе неистине о томе како се одвијала седница Одбора.

Када би учинили те три ствари, знали би да данас кандидати немају право да присуствују овој седници и не би доводили у заблуду грађане Србије, не би себе дизали изнад Пословника, изнад закона, инсистирајући како данас, тако и на седници Одбора за уставна питања и законодавство, апсолутно немају право. Њихово право је било да поставе питања, а исто тако је било право кандидата да ли ће и на који начин себе представити на тој седници. То је оно што се дешавало на седници Одбора.

Мени је задовољство што се поново на исти начин овде наступа и приступа свему овом, а иначе, када причамо о томе, и неодговарању на питања, ја морам рећи да је господин Крста Јањушевић јако добро запазио,

да кандидати за Заштитника грађана нису одговорили на она питања која би могла да их увуку да већ сада дају политичке изјаве. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Комленски.

Саша Радуловић.

По ком основу се јављате?

(Саша Радуловић: Реплика.)

Како може реплика? Па апсолутно није поменуо ни вас, ни странку.

(Саша Радуловић: Поменут сам. Говорио је о седници Одбора на којој сам био присутан.)

Не, то стварно нема везе. Сачекаћемо други пут, ако буде било прилике. Стварно немам, по Пословнику, право да вам дам реплику.

Горан Ковачевић.

Изволите.

ГОРАН КОВАЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, господине Комленски, мислим да ви тражите нешто узалудно. То што ви тражите је немогуће. Без обзира на то која тачка дневног реда дође на расправу, ми слушамо о две-три теме које се врте непрекидно укруг. Тако да ћемо и убудуће слушати исту причу са ове супротне стране.

Да подсетим да је данас на дневном реду једна од ствари о којој гласамо избор Фискалног савета. Мислим да, када данас бирамо Фискални савет, ми у ствари шаљемо тројаку поруку. Та порука је врло једноставна. Прва се тиче функционисања, односно економске политике коју држава Србија треба да води, друга ствар је развој институција, односно напредак у функционисању Фискалног савета, и трећи је сам избор Фискалног савета.

Када данас бирамо Фискални савет, у ствари као држава шаљемо поруку коју економску политику хоћемо да водимо. Ми се залажемо у име СНС-а за чисту тржишну економију која подразумева потпуну слободу како на тржишту рада, тако на тржишту услуга, производа, тако на тржишту капитала.

Ово није тема која је битна за нације, за парламенте који нису имали ту срећу да се налазе у једном систему у коме смо се ми налазили, али је страшно битно да се каже да се Србија залаже у економској политици за поштовање јасних економских принципа. Зашто је битно? Зато што данас у Србији, па и у овој скупштини, имате практично ревизију економске историје и ми данас можемо да чујемо нешто што је давна прошлост.

Ми данас полемишући у Скупштини можемо да чујемо како изгледа омиљена тема – субвенције страним инвестицијама. И не можемо ми да се договоримо, чујемо, грађани Србије не могу да схвате, да шаљемо исту поруку. Нити ћемо је икада слати. Зашто? Зато што различито читамо податке.

Ако узмете Извештај о буџету Републике Србије за 2017. годину, првих шест месеци, на страни субвенција имате 36 милијарди, односно 6,9% буџета, али ту нису субвенције које се дају страним инвестицијама.

За субвенције у привреди даје се три милијарде 339 или само 0,6% укупних расхода, односно нешто мање од 0,6% укупних прихода. Онда имате субвенције пољопривреди које су четири пута веће, субвенције железници које су три пута веће, и када расправљамо данас и када слушамо критике за субвенције које дајемо предузећима да би опстала и да би инвестирала, ми слушамо једну причу која се тиче 0,6% буџета.

И нема лепше слике. Грађани Србије треба да знају у вези субвенција уместо оне које смо данас и ових дана могли да чујемо, када чујемо да једна страна европска земља хоће да финансира прелазак једног модела у своју земљу и да то кошта неколико стотина милиона евра, онда се поставља питање – а у чему су различити принципи у функционисању? Како они у ЕУ имају право да финансирају произвођача који треба да оде од нас и то није проблем а јесте проблем када ми то радимо?

Али то су бесмислене теме. То је разлика коју ми из СНС-а шаљемо. И потпуно се слажем да ова економска демагогија врло често наилази на плодно тле у страним земљама. Зашто? Зато што данас имате у свету проблем који се тиче протекционизма. Водеће економске земље које су биле доминантне у либералној економији данас се залажу за протекционизам.

Само пре два дана могли смо да чујемо да је председник Парламента Кине рекао да се Кина залаже за слободну економију, за слободно тржиште и да је против било каквих субвенција, а ови који не разумеју то, наравно да никад неће ни да схвате. Шта они знају о економији?

Суштински, Фискални савет дефинише како желимо да функционишемо, какву економску политику желимо да водимо. Друга битна ствар јесте – када бирамо Фискални савет, ми у ствари желимо да наставимо функционисање једне фискалне институције која је битна. То није институција која дуго времена функционише у Србији, али јесте свакако институција која је значајна за фискални поредак.

Када говоримо о Фискалном савету, неспорно је да Фискални савет не одређује функционисање макроекономских параметара. Он је, суштински, ту да помогне двома кључним институцијама, пре свега Влади Републике Србије, која је задужена за макроекономске параметре, односно Министарству финансија за фискалне параметре, и Народној банци за монетарне параметре. Фискални савет је ту да даје савете.

И када данас говоримо о макроекономским параметрима, онда треба да се захвалимо Влади Републике Србије и бившем председнику Александру Вучићу зато што Србија представља практично економски изузетак, која је остварила невероватне макроекономске параметре.

Фискална политика која је у домену Министарства финансија свакако је најбоље оцењена фискална политика од стране ММФ-а у историји Србије.

Шта рећи о Народној банци Републике Србије која има стопу инфлације од 1,6%, а раст стране валуте од 0,6% у последње три године?

То су све параметри који довољно говоре и јасно указују да фискална монетарна политика, односно макроекономски параметри, а Фискални савет је само део те економске политике, представља значајан помак у односу на оно што смо имали у претходном временском периоду.

И наравно да данас бирамо људе од крви и меса. Када бирамо чланове Фискалног савета, у ствари бирамо Павла Петровића за председника Фискалног савета, и не постоји данас у економској стручној јавности, не постоји у политичкој јавности готово нико, па ни у Скупштини Србије, ко ће полемисати са именом председника Фискалног савета.

Председник Фискалног савета је човек од огромног економског угледа и, заједно са министром Вујовићем, вероватно жива економска легенда. И част је бити део и слушати их понекад и у Скупштини Србије и на Одбору за буџет.

Кључно је да схватимо да економија Србије мора да иде напред. Да би ишла напред, мора да постоје институције. Једна од институција која доприноси и другачије изгледа јесте Фискални савет, али јесте свакако и ДРИ, чији председник седи овде. Државна ревизорска институција, Фискални савет, Министарство финансија, Народна банка и Влада Србије мењају економски поредак Србије, свако из свог угла.

Наравно да су различите улоге, али је резултат савршено добар и савршено јасан. И када сутра будемо гласали за Фискални савет, гласамо за другачији економски поредак који некако мењамо и који даје резултате од 2015. године. Сувише је тешко и није у реду да враћамо у Србију на тај начин, да шаљемо врло често популистичке економске поруке које су Србију коштале страшно пуно од 1946. Зато је велико задовољство када можете да подржите у ширем смислу тим, а у конкретном случају сутра председника Фискалног савета Павла Петровића.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ковачевићу.

Реч има народна посланица Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Током целе ове расправе као да се намеће једно једино питање – да ли ови људи за које треба да гласамо уопште знају на какве послове ми њих данас или сутра бирамо?

Да ли онај који ће се кандидовати и бити изабран за Заштитника грађана зна да ће бити изабран за Заштитника грађана у земљи у којој полиција добије налог да не реагује на позиве везаних грађана? Да ли тај човек зна да ће бити Заштитник грађана у земљи у којој се на раднике који штрајкују у складу са законом организује медијска хајка, у којој они бивају од стране највиших званичника власти проглашени за мрзителије државе, за растериваче инвеститора, за узрок све наше пропасти? Да ли тај човек зна да су претходног Заштитника грађана у моменту када је питао шта брат премијера ради са обезбеђењем које му ни по једном закону у овој земљи не припада прогласили за убицу?

Да ли они који се кандидују за Фискални савет знају да се кандидују за Фискални савет у земљи у којој Фискални савет из године у годину упозорава на тајне уговоре, а одговор гласи – да склапа још више тајних уговора. Да ли зна да се кандидује за Фискални савет у земљи у којој Фискални савет из године у годину упозорава на то да се не зна ни коме се дају субвенције, ни како се бирају те фирме, ни на основу чега се дају субвенције, ни колико се субвенција даје, а одговор државе је да даје још више и више субвенција својим приватним пословним партнерима? Да ли тај који се кандидује за Фискални савет зна да се кандидује за Фискални савет у земљи у којој Фискални савет каже да се локалне самоуправе налазе пред банкротом, а одговор власти је да одузме још више новца локалним самоуправама?

Да ли ови који се кандидују за Агенцију за борбу против корупције знају да највећа владајућа странка крије своје финансије из кампање, да њени највиши функционери вређају Агенцију за борбу против корупције када постави питање неких послова те странке? Да ли знају да се кандидују за Агенцију за борбу против корупције у земљи у којој се јуче појавила вест да ниједна локална самоуправа у Србији није оформила антикорупцијске органе, што је била њихова обавеза?

Да ли сви ти људи који се кандидују за те позиције знају да се кандидују за регулаторна тела у земљи у којој наш садашњи председник а тадашњи премијер каже да неће да му председник звоца, који медије који се баве истраживањем корупције назива страним плаћеницима, који ОЕБС назива лажовима у моменту када кажу – да баш можда не стоји све сјајно са слободом медија?

Да ли знају да ми данас уопште не разговарамо о њиховим именима? Ми данас разговарамо о вашем, господо, односу према

грађанима, према држави, према владавини права, према чињеници да сте спремни да ућуткате свакога ко укаже на било коју грешку коју правите, а посао свих ових људи које ми данас бирамо јесте да указују на грешке које правите.

Ти људи који се кандидују морају знати да ви не подносите да вам неко указује на грешке, да вама никакав колективни фактор не треба, да сте спремни да се обрачунавате са сваким ко указује на то да правите било какве грешке и да они, уколико желе поштено и у складу са законом да раде посао за који су се кандидовали, а за који ће сутра бити изабрани, то са вама оваквима како до сада функционишете неће моћи да раде.

Те особе морају знати да вама треба заштитник власти, а не Заштитник грађана. И због тога или тим људима треба да кажете да ви никакву владавину права нећете трпети, да никакву критику са њихове стране нећете трпети, па да они знају на чему су и да одустану, или да кажу да пристају на то, да пристају на такве услове посла и тек онда да знамо да смо свакако у праву што за њих нећемо гласати. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала лепо.

По основу помињања председника странке, за онога ко пита, и неких напомена типа звоцање, која треба да значе да се овде реагује на било какву критику, да овде не може да се критикује и да је неко на то страшно алергичан и тако даље и тако шире.

На какву критику, даме и господо? И шта ту, у овој земљи па не може а да нема везе ни са слободама а ни са неким минимумом људског достојанства и укуса? Је л' причате можда о умрлицама за живог човека? Где сте то видели? Где је то било ко видео на овом белом свету да је тако нешто нормално, пристојно и пожељно? Нигде. А је л' то у Србији може да се догоди? Нажалост, видимо сви, може. И то не само да се догоди, него да на то не реагује нико од оних који дан и ноћ причају, којима су уста пуна бриге за слободу, права и за критику.

Је л' неко од стране оних који су се, опет, за то пожалили рекао – то није у реду? Је л' неко реаговао од оних независних удружења новинара? Па није. А зашто? Биће да ћутање у овом случају, и не само овом, значи одобравање.

Је л' критика дозвољена или није дозвољена када, на пример, неко ко је посланик управо из редова оних који се за ту критику страшно брину узме па на свом Твитер налогу окачи фотографију својих колега народних посланика, уз коментар – „Отворена врата србијанског парламента“? Шта

му значи то – србијанског? То вероватно значи да се он сам не осећа као да ту припада, него много проблематичније. „Цео зоолошки врт пуштен да седне у клупе.“ Је л' то нормално негде на овом белом свету, је л' то негде пристojно, је л' то одлика васпитања или елитизма? А може ли то у Србији? Нажалост, видимо, може.

Пре него што следећи пут кажу да је нешто овде забрањено или да неко овде на то неоправдано реагује, нек се запитају да ли сами раде ствари које су испод сваког минимума људског достојанства и нивоа. Или их можда осуђују?

(Председавајући: Време.)

Неће бити да их осуђују. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народна посланица Александра Томић.

Извињавам се, по ком основу?

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Хоћемо ли да причамо о Фискалном савету? Ваљда овлашћени предлагач може да каже нешто о Фискалном савету.

Значи, питање Фискалног савета, да ли знају о томе да ће субвенције бити сакриване од очију јавности, а онда имате Развојну агенцију Србије која има своје званичне извештаје о субвенцијама, па имате Фонд за развој Србије, који такође има седнице Управног одбора који наводи комплетне одлуке са субвенцијама које су из буџета Србије наведене са свим процедурама, али не можемо да ставимо глобалну цифру субвенција због „Фијата“, и не можемо да ставимо због „Јуре“, јер сте правили такве уговоре који су пословна тајна и не може та укупна цифра да стоји заједно.

Можда сте ви мислили на субвенције из Развојне банке Војводине или из Фонда Војводине у односу на лист „Курир“? Можда ту има неких субвенција од три милиона које ми можда не знамо, јер нису можда три него су можда шест, седам, осам и то ћемо тек установити. Тек ћемо као Одбор за финансије да тражимо од Министарства финансија да нам да колико сте у ствари под знаком субвенција помагали неке политичке центре моћи са којима данас правите кампању, дуже од два месеца, против председника Србије.

Значи, све је то негде увезано и све ће то Фискални савет да испита, као што је и дао једну велику анализу која се односи на локалне самоуправе, финансије, проблеме, ризике и препоруке, па је рекао да је у периоду од 2008. до 2012. године Београд инвестирао преко 200 милиона евра годишње на економски неодржив начин задуживањем, да је дуг града Београда растао са 60 милиона евра у 2007. години на 410 милиона евра у

2013. години, 65% градских прихода, а репер је 50%, да је дошао до тога да је 1.102 милиона евра, а наравно, одговорном влашћу господина Синише Малог данас је дупло мањи.

Према томе, значи, много тога ћемо утврдити, па ћемо утврдити, као што господин Пауновић, градоначелник града Параћина, каже – за све на локалу криви су Република и Фискални савет. Значи, то је тај фискални савет који ви подржавате, а ваши политички актери на локалу, једноставно, боре се против тога.

Значи, Фискални савет врло добро зна ко колико пара дугује и врло добро зна како треба да уради анализу. Наравно, он се позива на званичне податке свих државних институција и на основу тога даје своју оцену. Да ли је та оцена сувише строга или је чак некад превише блага, то је на нама да овде, на крају крајева, и оценимо. За то постоји Министарство финансија, који ту оцену узима у обзир и прави предлог буџета за следећу годину.

Према томе, немојте да будете толико љути због Фискалног савета што је остао у истом саставу од 2011. године, јер он није могао ни реч да каже до 2012. године, а од 2012. барем може у јавности да износи своје оцене и према тим оценама, сходно томе, све владе од 2012. године до данас носиле су се и спровеле економске реформе и фискалну консолидацију.

Можда се то вама не свиђа, али сви актери што се тиче финансијске организације из међународног окружења говоре о томе да резултати постоје и сви упућују честитке Србији, свиђало се то вама или не. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Пре него што дам реч колеги Балши Божовићу, само једно разјашњење. Ја сам дужан да сваког народног посланика питам шта је разлог његовог јављања, у складу са Пословником – пошто сам приметио неко негодовање – како год се то некоме свидело или не.

Реч има народни посланик Балша Божовић, повреда Пословника.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Члан 106. став 1 каже – овлашћени предлагач може да говори о ономе што је на дневном реду. Дакле, тема овог дневног реда је врло јасна, али не и о стварима које се заиста не тичу овог дневног реда. Овлашћени предлагач је поменуо у неколико наврата и дугове главног града Београда, што није у вези са данашњом темом дневног реда, иако ми је веома драго што је Српска напредна странка ево пет година након преузимања власти признала да је Београд задужен 410 милиона евра до 2013. године, иако је градоначелник тврдио да је преко милијарду евра задужен град Београд.

С друге стране, такође, постоји једно опште неразумевање органа и институција које данас седе овде и људи који их представљају. Српској напредној странци сметају ти органи и институције, а онда искључиво бране оне који седе на њиховом челу. Мислим да је то непримерено и да као председавајући морате да реагујете и да упозорите овлашћеног предлагача у наредном периоду.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Да не би то сада преточили у реплику, премда нисам прекршио Пословник, да ли желите да се Народна скупштина изјасни?

(Балша Божовић: Да.)

Да, у дану за гласање. У реду.

По Пословнику, Владимир Орлић.

Изволите

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 103. став 8.

Значи овако. Ово је била очигледна реплика у покушају рекламирања Пословника, толико очигледна да ја не знам шта је још требало да се деси па да неке то постане јасно, па вас ја молим, господине председавајући, да у складу са ставом 8. применимо ону меру која каже да се тада одузима време предвиђено за расправу и да то примењујемо доследно.

Ми смо данас одузели већ два пута време за даљу расправу Посланичкој групи СНС, јер је онај ко је председавао у том тренутку закључио да је рекламирање Пословника искоришћено за реплику, а било је много, много бенигније у односу на оно што се догодило малопре. Ако смо то урадили тада, ја инсистирам да то урадимо и сада. Како будемо урадили сада, да примењујемо надаље. Колико сте применили или ћете применити ономе ко је то урадио малочас, толико да примените и према мени, слободно, јер овако нешто ако се установи као правило, оде бестрага наша седница.

Дакле, да неко овде прича о дуговима главног града, ја имам пуно право да кажем да говори неистину са истим основом с којим је то урадио он. Што учините тамо, учините и према мени, слободно. Али да је чињеница да је 470 милиона дуга који су они оставили враћено, чињеница јесте. Да је чињеница да у Параћину њихови представници терају инвеститоре да би људе уцењивали и држали их у шапи, и то је чињеница.

Што год примените на мене, примените и са друге стране. Хвала вам лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам најлепше.

Добро, у реду, ја сам мало пустио расправу, разјашњење и сматрам да је то добро и лековито за Парламент.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, поштовани председавајући, ово је седми пут да рекламирам повреду Пословника и коначно сам добио право, и захваљујем што сте ми указали ту милост.

Рекламирам члан 27. и члан 108. који говори о томе да се о реду на седници старате ви. Члан 103. је рекламирао колега Орлић. Сагласан сам да се одузме два минута. Ви сте допустили да колега Божовић преузме вођење седнице, да он заводи овде неки ред и да он прича о нечему што није саставни део повреде Пословника.

Верујем да га је погодила нека претходна дискусија. Ја волим што сте ви толерантни, али убудуће вам саветујем да предузмете меру коју је колега Орлић предлагао. С тим у вези, ја верујем да је заболела господина Божовића чињеница да нема више 2% од Моста на Ади, који је коштао 500 милиона евра.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Ево, немојте и ви, молим вас, сада да настављамо са репликама и препуцавањем. Гледамо сви који председавамо да имамо исте аршине према свима. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни...?

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Не тражим да се о томе гласа. Сачекајте. Ја не тражим да се о томе гласа и ценим вашу бригу о њиховим милионима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народна посланица Ивана Стојиљковић.

Изволите.

ИВАНА СТОЈИЉКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Данас је веома тешко било слушати представнике претходне, односно некадашње власти на челу са ДС како помињу „Фијат“, како помињу права радника, како помињу све оно што су наводили као негативне стране ове власти.

Значи, чини се као да је у том тајном уговору са „Фијатом“, обавијеном тајним велом, била нека катастрофална грешка коју они сада у последњем моменту покушавају да пребаце некоме другоме на плећа. То наравно неће успети. Ова влада ће сваки неспоразум успешно покушати да реши, а о каквом се уговору ради знаћемо већ идуће године и о томе ће они наравно да говоре.

Претходна власт је, само још једном да напоменем због грађана, својим катастрофалним приватизацијама готово опустошила државну имовину, отпустила је око пола милиона радника и сигурно још толико

људи оставила без корице хлеба, који су чланови породица ових радника. Новац који су узели од тих приватизација одлазио је на текуће трошкове, вероватно један део у цепове појединаца, али свакако да није било здравих инвестиција, свакако да се није размишљало шта ће се десити оног тренутка када се тај новац потроши. Тако су настајали ови тајни уговори, па и један од њих је и овај тајни уговор са „Фијатом“, а сада је ових дана успешно решен проблем који је настао.

Зашто су им тајни уговори, о томе ће нам, као што сам рекла, идуће године дати објашњење, али у сваком случају треба још једном напоменути да су 2012. године оставили катастрофално стање у буџету, преко 15 милијарди јавног дуга, око 10,6 милијарди евра дуга са којима се СНС, када је преузела власт са својим коалиционим партнерима, суочила и чињеница је била да је тешко било оздравити такав буџет и довести га у ову ситуацију у којој се данас налази. Наравно да није лако, начин и брзина којом су они довели до ивице, до пропасти, до банкрота ову државу, узбрдо враћати и наравно да иде много теже.

Истина је и што се тиче насиља у породици, а што помиње претходна странка ових дана. Мени је жао што се то користи за јефтине политичке поене, али је јако лицемерно оптужити и позивати на одговорност за појединачне случајеве некога ко се заиста борио и за права жена, и за права деце, и за родну равноправност и то сви ми, посебно овде у Скупштини, морамо да признамо, а то су и Александар Вучић и Небојша Стефановић, захваљујући чијој подршци је формирана Женска парламентарна мрежа, а којом се сви диче када оду из Скупштине и овде у Скупштини, наравно. Формирана је захваљујући њиховој великој подршци, до тада су имали велику жељу, али нису успевали то да реализују. Наравно, и сви они закони који су уследили у борби против насиља у породици и све оно остало што иде у корист жена и деце.

Зашто се о томе данас говори? Зато што ова власт не жели ништа да стави под тепих. Зато што се у сваком случају транспарентно говори и више дана. Зато што желимо да се овакви лоши, застрашујући примери више никада не понове. Ова држава је увела, претходна влада и ова на челу са Аном Брнабић, а претходна на челу са Александром Вучићем, нулту толеранцију према насиљу у породици. Уводи се и нулта толеранција на корупцију.

Ево, само ћу подсетити претходне власти, којима је смешно, вероватно, да је највећи број злоупотреба службених положаја био управо у њихово време. У њихово време су се спајале функције посланика и градоначелника и то је за њих било апсолутно нормално. Била је енормна стопа корупције, била је и у правосуђу и локалној самоуправи.

Ова власт је донела бројне законе којима се бори. Наравно, није још успешно онако како смо сви желели, али свакако да постоје кораци, бројни закони, закони о јавним набавкама, закони о сукобу интереса, финансирању политичких странака и треба поменути да је Србија једна од четири земље данас у Европи која има закон о заштити узбуњивача. Наравно, имамо у припреми, односно најављен је закон о пореклу имовине. Са овим законом нико раније није желео да се суочи.

Данас разговарамо о предлозима кандидата за независне државне органе и то је оно због чега се ова цела прича тиче свега. То подразумева да кандидати не смеју да буду, као што смо рекли, ни Владини, али не смеју да буду ни опозициони повереници.

Не можемо рећи да Заштитник грађана у претходном периоду, односно у два мандата није био опозициони повереник. Чули смо према Уставу и према Закону о Заштитнику грађана које су његове надлежности и која су његова овлашћења, тако да их нећу помињати, али не могу да не напоменем да се претходни омбудсман више разуме у политику, нешто мање у спорт, али изгледа да се најмање разумео у заштиту људских права. То су препознали грађани, то су препознали посланици, па смо сви реаговали у другом мандату због тих политичких активности, јер се претходни заштитник грађана бавио политиком, а грађани су то плаћали око 3.000 евра и његову кампању све док није поднео оставку.

Бивши, лажни заштитник грађана Саша Јанковић био је на тој функцији од 2007. године. Дакле пуна два мандата. То је 10 година до његове оставке. За тих 10 година сваког месеца грађани Србије су одвајали око милион и петсто хиљада динара за његов рад и рад његових помоћника. Мислим да су грађани најкомпетентнији да кажу колико су заиста осетили заштиту и колико су осетили заштиту својих права од стране бившег заштитника грађана.

Још бих хтела да напоменем да је он био Заштитник грађана и за време досовске власти, па није ни тада заштитио грађане од крађе, од ових катастрофалних приватизација, тако да нисмо очекивали ни да ће реаговати сада по питању опозиционих странака.

Дакле, оно што је јако битно јесте да Заштитник грађана не сме да има двоструке аршине, као што је имао претходни, а он је и сам кршио и Устав, кршио је и законе Србије, и то управо онако како сам поменула, тако што се политички ангажовао док му је трајао мандат и за тај мандат је био добро плаћен. Он је успео да обесмисли, да понизи ову институцију и оно што ће бити први задатак будућег Заштитника грађана, односно кандидата засада, Зорана Пашалића, пре свега ће бити да врати поверење грађана у ову институцију.

И, оно што смо видели, сутрашња насловна страна НИН-а дефинитивно показује да и у другим независним институцијама нисмо баш на завидном нивоу, па тако, ево, данас шаљемо поруку из Народне скупштине да сви и будући кандидати и садашњи који се налазе у независним државним органима, да преиспитају своју независност, да преиспитају познавање рада државних органа, да преиспитају заиста колико раде у општем интересу грађана и колико су спремни да се одупру политичким утицајима.

Верујем да ће у будућности рад државних органа бити на далеко вишем нивоу и у том смислу пружићемо подршку кандидатима. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Колега Божовићу, по ком основу сте се јавили?

(Балша Божовић: Реплика, „на челу са ДС“.)

Не, па није поменула уопште странку. Помно сам слушао.

Реч има народни посланик Немања Шаровић.

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Даме и господо народни посланици, ми смо данас чули доста тога од представника владајуће коалиције.

Најмање смо, то морам констатовати, чули о самим предлозима, о ономе што јесте тема дневног реда и морам рећи да смо практично добили и потврду да они суштински не разумеју шта значе и какав је значај функција које ми данас бирамо. Знате, није довољно изгуглати нешто о Омбудсману и знати када је настала та институција и где је осмишљена да бисте схватили суштину, а ви суштину очигледно не разумете.

Када постоји основа парламентарне демократије, подела власти на законодавну, извршну и судску, онда треба да постоји равнотежа те три гране власти. Оне треба да се контролишу. У Србији је велика несразмера и постоји апсолутна доминација извршне гране власти над остале две.

Суштина институције Омбудсмана је да буде додатна гаранција да ће се остваривати права грађана и додатна гаранција да ће неко контролисати извршну власт. Постоје већ механизми, али када ти механизми не функционишу, онда треба да ступи практично на сцену Заштитник грађана.

Е сад, може ли извршна власт, режим контролисати сам себе? Па наравно да не може, и то је разлог због кога, да ви разумете парламентарну демократију, да разумете суштину институције Омбудсмана, не бисте ви као режим могли да предлагете Заштитника грађана. Свака мудра власт оставила би опозицији да га предложи, па ако ваља, утолико боље по државу. Уколико не ради добро свој посао, па ето, опет утолико боље по

државу, јер бисте показали да имате евентуално неку неспособну опозицију, али ви ту суштину не разумете.

Ми смо данас слушали упорно и упорно о Саши Јанковићу, Саши Јанковићу којег је изабрала већина, СНС. Ви нападате сами себе. Ви причате о својој катастрофално лошој кадровској политици. Бирали Сашу Јанковића, причали све најбоље о њему, прошло годину, две дана, онда дођете па кажете криминалац, па кажете шпијун, па кажете страни агент, па кажете убица.

Ако је тако, ако је узимао месечно, како смо чули малопре, 3.000 евра за своју плату, па милион и по за свој кабинет, па имао блинкере и ротације, како су говорили појединци, па ко му је то омогућио? Министар полиције или неко из опозиције? Ко га је изабрао? Ви га изабрали. Као што сте бирали Радуловића. Па после тога кажете – лопов, криминалац, стечајни управник.

Ви имате проблем сами са собом. Као што сте неке листе на силу увели овде у Скупштину, по налогу америчког амбасадора, и то призна ваш шеф Посланичке групе СНС, али што сте то радили? А слична ситуација је и са овим. И ови људи можда су предложени у складу са законом, можда је легално, али хоће ли имати легитимитет? Неће.

Ја ћу ићи од случаја до случаја, ако причамо о томе. Ево, на пример, да кренем од тога, предлог члана Одбора Агенције за борбу против корупције. Предложио – ко? Председник Републике Александар Вучић. И, каже следеће: „Предлажем Народној скупштини Републике Србије др Милоша Станковића за члана Одбора Агенција за борбу против корупције. Предложени кандидат испуњава све законом прописане услове, а уверен сам да поседује потребне стручне и личне квалитете.“

Ко је тај господин? Ево, ако се вратимо месец-два уназад, до председничких избора, па погледамо листу јавних личности које су потписале такозвани апел „За бољу Србију“, зато што желимо да Србија настави да напредује и да се мења, људи који су подржали Александра Вучића, који су ушли у политичку трку, политички се ангажовали, на 51. страни – није много битан, да је битнији, да је на петој-шестој, вероватно би функција била боља – дакле, на 51. страни доктор Милош Станковић, исти тај господин, месец дана касније Вучић инаугурисан, положио заклетву и узвраћа услугу.

Да ли је ово легално? Можда јесте. Да ли је легитимно? Сигурно није. И колико је таквих? И друге институције и предлози других институција су фарса. Њима је речено кога да предложи. Ево, ту је господин Сретеновић. Какве везе господин Сретеновић има са 33-годишњом

госпођицом из Ниша? Нема никакве. Да нисте сарађивали негде? Нисте. Речено вам је да је предложите.

Ја бих разумео да сте ви предложили истакнутог члана ДРИ, да кажете то је човек од интегритета, стручан, добар, имаће и снаге и храбрости и животног искуства да се супротстави. Ви сте сами признали. Кажу поједини шефови посланичких група – гласаћемо, иако не знамо ништа о кандидату, али каже, то је коалициони партнер Српска напредна странка предложила. И то је то, расподела плена, па је нешто отишло ПУПС-у, па имамо кандидата од 73 године. Пре осам година отишао у пензију.

Имамо друге кандидате са 33 године живота, са малим животним искуством. Је л' то најбоље што Србија има да понуди у овом тренутку, нисте имали никога радно активног? Нисте? Па зар то не треба да буде човек у зрелим годинама, са животним искуством, са интегритетом, који ће моћи да обавља ову функцију? Јасно је да ће ови људи бити на услузи режиму. А конкретно за господина Милоша Станковића, да постоји и мало части, па он би сам поднео оставку после овога. Не може се он политички ангажовати, подржати председника јавно да би га председник месец дана касније предложио на неку функцију. У цивилизованом свету то, једноставно, није могуће.

Е сад, причали сте овде и о кинеском председнику и нема о чему нисте, није то питање, питање је – да ли ће тај заштитник грађана сутра имати храбрости да се супротстави режиму да заштити права грађана? Ево, господин Неђо Јовановић је рекао – нема Заштитник грађана никакве везе са Косовом и Метохијом. А што, је л' тамо не живе грађани Србије?

Како нема? Са чиме има, ако нема, коме су данас угроженија данас људска права него њима? Наравно, да има. Да ли они уживају права која уживају грађани Србије који живе на територији централне Србије? Не уживају. Хоће ли Заштитник грађана рећи – Бриселским споразумом њима се крше права, њима се одузимају грађанска права? Ако Уставни суд није хтео да се изјасни, хоће ли они имати право? Хоће ли они имати храбрости, снаге, енергије?

Дакле, немојте да они који су два пута гласали за Сашу Јанковића, то је СПС, 2007. и 2012. године, или они који су гласали за њега 2012. године, а то је читава данашња владајућа коалиција, да причају о њему – није ваљало. И упозоравају, кажу – немојте да се овај кога сада бирамо кандидује за пет година. Зашто се не би кандидовао? Је л' му се то по Уставу или по закону суспендују грађанска права па не сме више да се кандидује? Заврши човек своју функцију па може да ради шта хоће.

Ако је Саша Јанковић кршио Устав и законе, зашто га нисте разрешили? Имате ту могућност. Зашто то нисте урадили? Ево, Маријан Ристичевић је био за, али нико други није од вас, него сте ви дозволили да он крши Устав и законе ове земље, а сада ви као, боже мој, дошли ви, позивате се да сте ви позвани да некога критикујете. Нисте.

Оно што су радили „жути“, то данас ради СНС, никакве принципијелне разлике између вас нема. Као што сте дизали и једни и други заједно, ето, 2012. године, руку за Сашу Јанковића, тако ћете то урадити и за некога другог.

Кажете онда, Верољуб Арсић је ту генијалну мисао изрекао, каже – Агенција за борбу против корупције, ма то је обично регулаторно тело, није, каже, ни самостална, а није ни независна. Од кога, каже, независна? Па подноси извештај Народној скупштини. То што подноси извештај не значи да није независни орган. Ако јесте – па што је то у закону? Онда мењајте закон, укидајте. Напишите – то је неко регулаторно тело, онако, потпуно небитно, па га онда тако и називајте.

Ако се ви који сте део владајуће коалиције на тај начин односите према државним институцијама, то је основни показатељ да не може ни овај додатни инструмент, што треба да представља Заштитник грађана, да помогне.

Још једно питање за крај. Да ли сте добро проверили биографију ових кандидата? Немојте да за месец дана, два, три буде опет – криминалци, лопови и страни агенти, или да је можда неко од њих некога миловао по глави.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Шаровићу.

Реплика, Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Ако није било три или четири пута СНС ово или оно, није ни мање. Разумем да неко мора да помиње СНС када за то постоје разлози, попут да се осети важно или попут да извади флека. Сматрам одличним примером вађења политичких флека након очигледног незадовољства владањем сопственог кандидата за Заштитника грађана пред скупштинским Одбором, оно што се догодило малопре.

Мени је потпуно јасно да неко има толико жустрих речи и толико жучи према Саше Јанковићу управо због тога што његов рођени кандидат за Заштитника грађана на скупштинском Одбору каже, изрази намеру да одржи својеврстан континуитет са Сашом Јанковићем. Је ли тако? Је л' беше тај кандидат рекао – све сам у животу радио, односно радила у складу са закључцима Саше Јанковића? Е када тако нешто дозволи себи представник одређене посланичке групе, онда је нормално да та група

покушава да било како уме само забашури тај утисак, па овде прича о СНС надугачко и нашироко.

Какав континуитет са Сашом Јанковићем ми не желимо? А они очигледно желе, али би волели да се за то не зна. Не желимо континуитет у бављењу политиком онога ко на то нема право. Нема право по закону. Није уопште питање да ли ће неко тиме да се бави када му истекне мандат, док је на функцији Заштитника грађана, он то не сме, а Саша Јанковић то јесте радио, уосталом и признао је, признао је пред новинарима, постоји снимак, док је био на месту Заштитника грађана. И то би сада радили они који овде помињу Српску напредну странку, односно њихов кандидат. Не може.

Друга ствар, континуитет са чим? Са избегавањем онога што му је основни посао, са заштитом права грађана. Је л' Саша Јанковић, такође у истој емисији, истом приликом, истом новинару рекао – ја ретко примам грађане? И сад би то да ради онај ко је овде бучан, односно његов кандидат. Још једном, не може.

Дакле, сада ће функционисати та институција како треба, а неће онако како је радио Саша Јанковић и како би нечији кандидати. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

По Пословнику, Немања Шаровић.

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Господине Маринковићу, прекршили сте члан 104. Члан 104. даје право на реплику, али га даје само уколико се народни посланик у свом излагању на седници Народне скупштине увредљиво изрази о народном посланику. Ја господина Орлића нисам помињао, нити сам се увредљиво изјаснио о њему.

Помињао сам СНС, али сам говорио оно што је чињеница, да су гласали за Сашу Јанковића, је л' то увредљиво? Је л' то увредљиво? Је л' вас срамота због тога? И треба да вас буде срамота, али то је оно што сте ви радили. Дакле, основа за реплику није било.

Став 2. члана 104. каже да, ако се увредљиви изразе односе на посланичку групу, у име посланичке групе, право на реплику има председник посланичке групе. Ево га жив и здрав господин Мартиновић, што се он није јавио? Дакле, по два основа сте прекршили Пословник. То што бисте ви да колективно из сећања грађана Србије избришете да Саша Јанковић није само кандидат Демократске странке...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немојте, немојте сад о томе. Значи, указали сте на повреду.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Он је последњих пет година обављао функцију захваљујући подршци вас који сте имали већину, који сте освојили поверење грађана Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Сад ћу вам одговорити.

Хвала на томе што сте указали на повреду Пословника, али је господин Мартиновић, дакле у складу са чланом 104, препустио свом заменику да одговори када је у питању...

(Немања Шаровић: Шта сам увредљиво рекао?)

Поменули сте и Српску напредну странку...

(Немања Шаровић: Значи, само помињање странке је увреда?)

Не, не, у негативном контексту.

Хвала.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: С обзиром на то да је само помињање СНС, желим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

(Балша Божовић: Реплика.)

(Неђо Јовановић: Пословник.)

Даћемо реч господину Сретеновићу.

Изволите. Останите пријављени.

РАДОСЛАВ СРЕТЕНОВИЋ: Захваљујем се, потпредседниче.

Само да демантујем господина Шаровића, да кажем да је ДРИ потпуно самосталан и независан орган, да ревизијом као институцијом управља Савет ДРИ као највиши орган и у складу са овлашћењима ДРИ и њени запослени не могу да буду нигде чланови управног одбора. Из тих разлога нисмо ни могли да предлажемо, али смо предложили кандидата Јелену Станковић, која испуњава све услове, да буде наш представник у Агенцији за борбу против корупције. Ценећи њене личне и професионалне особине, њен досадашњи рад у научној области којом се бави, а бави се ревизијом, рачуноводством и финансијама. Знам је са саветовања на Златибору и, ето, то је.

Само да демантујем да нико није ДРИ дао предлог, него сам Савет ДРИ је то оценио. Морам да демантујем и вас, да је потпуно самостална институција и Савет одлучио за кандидата.

(Немања Шаровић: Реплика, погрешно ме је протумачио. Рекао је да сам изнео неистину.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, немате право на реплику. Не, господин Сретеновић се није тако изразио. Дакле, разјаснио је све око овог вашег питања.

Повреда Пословника, Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Хвала, председавајући.

Повређен је члан 107. Угрожено је достојанство Народне скупштине, зато што смо малочас рекли да је Мартиновић тај који одлучује

ко ће да говори када је у питању реплика и помињање највећег посланичког клуба. Дакле, или ви водите ову седницу или води Мартиновић. Или, са треће стране, можете можда да замолите господина Орлића да смени Мартиновића, па да онда он буде шеф посланичког клуба па да добије право на реплику...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас, ево, разјаснићу вам све.

(Балша Божовић: Не можете тако да радите.)

Значи, само сам разјаснио у складу са указивањем на повреду Пословника од стране колеге Немање Шаровића, потпуно у складу са Пословником. Човек се изјаснио, ја сам то питао, све урадио у складу са Пословником, тако да нема потребе да улазимо даље и да помињемо било ког од наших колега.

(Балша Божовић: Није у складу са Пословником.)

Идемо даље.

Реч има Неђо Јовановић, право на реплику.

(Немања Шаровић: Пословник.)

Извињавам се колеги Јовановићу, реч има Немања Шаровић, по Пословнику.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Члан 104. каже да, уколико говорник на седници Народне скупштине погрешно протумачи излагање, народни посланик на кога се излагање односи има право на реплику.

Господин Сретеновић или било ко други неће, ја мислим, довести у сумњу да је говорио о мени и обраћао се мени и гледао у мене и рекао да сам погрешне ствари навео.

Дакле, пре свега у материјалу овде, господине Сретеновићу, није Савет предложио него председник Савета, ви лично.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега, молим вас да се обраћате мени лично, немојте се обраћати колеги Сретеновићу.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: То господину Сретеновићу прија да буде у центру пажње, верујте.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не бих да расправљам о томе са вама. Дакле, указали сте на повреду Пословника и сада ћу вам дати образложење. Хвала.

Дакле, имали сте у оквиру вашег излагања питања. Господин Сретеновић се јавио, одговорио, покушао да одговори на сва та питања. Наравно, проценио сам да није апсолутно у негативном контексту и проценио сам да нема разлога нити има могућности за реплику са ваше стране.

(Немања Шаровић: Да се гласа о повреди Пословника.)

Хвала, гласаће се о томе.

Сада ћу одредити паузу од једног минута.

(После паузе)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): После расправе, обавештавам да настављамо седницу сутра, са почетком у 10.00 часова.

Хвала вам.

(Седница је прекинута у 18.15 часова.)